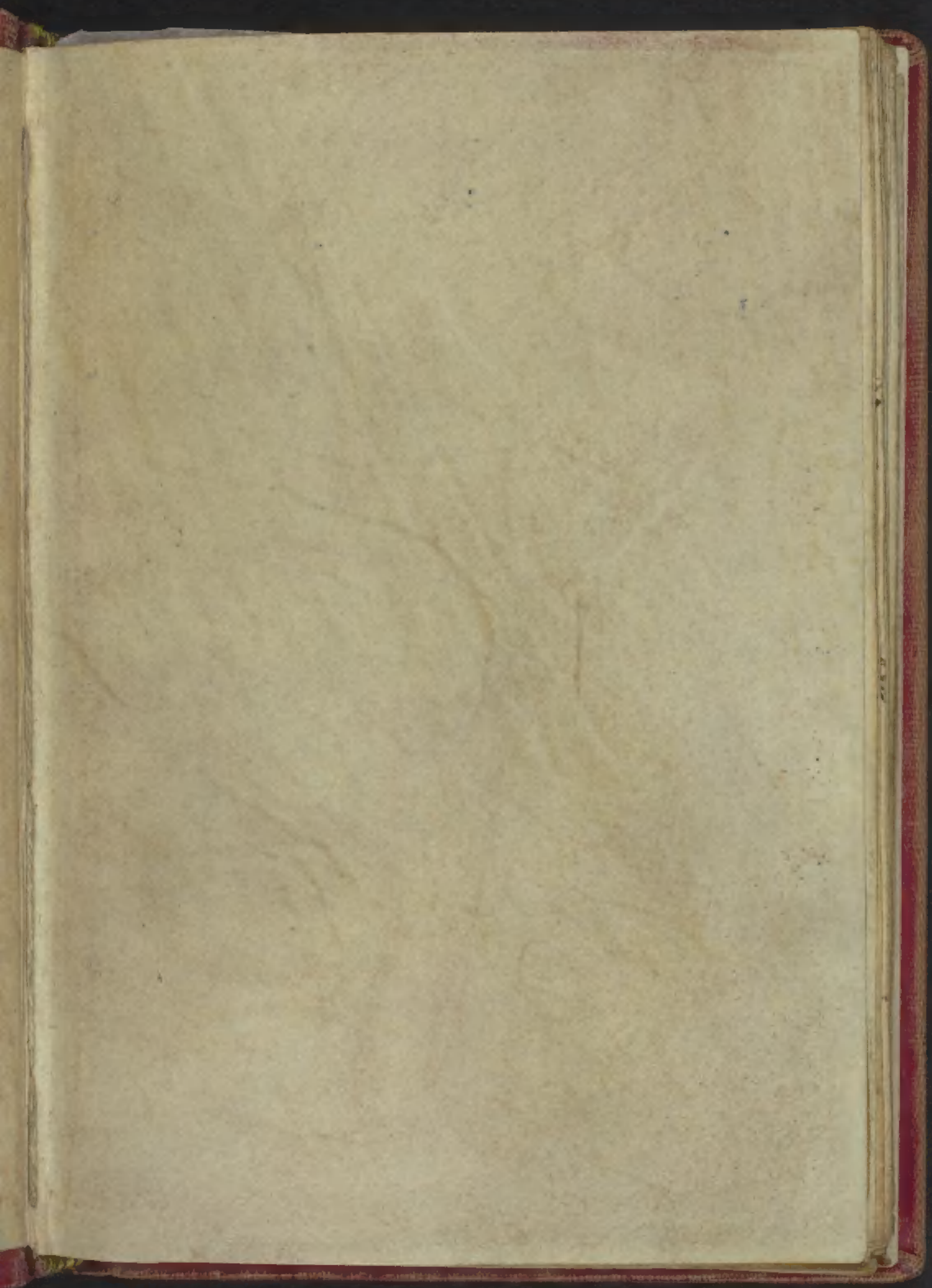

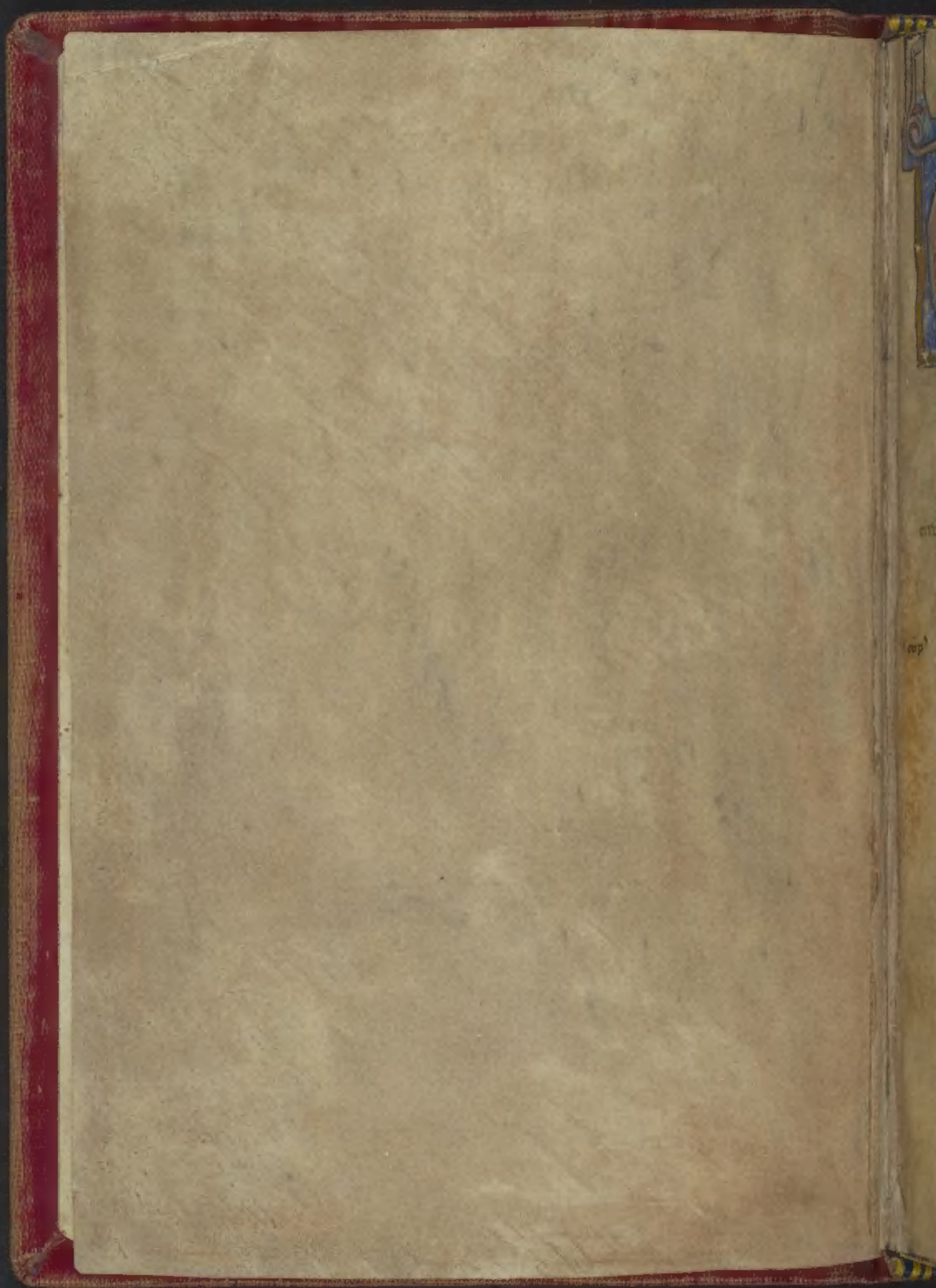

LJS BIBLIOTHECA
SCHÖENBERGENSIS
216
LJS
SCHÖENBERG DATABASE
OF MANUSCRIPTS

DE Sphaera

de sphaera. quatuor capitulis
distinguiuntur. dicentes primo
quid sit sphaera. quid eius
centrum. quid axis sphaere
quid sit polus mundi. quod
sint sphaere. et quae sint forma
mundi. In secundo de circulis
quibus sit sphaera materialis. et illa supercelestis
quae per ipsum imaginatur sphaeram intelligit. in tertio de
ortu et occasu signorum. de diversitate nocturni et diei
et divisione climatum. In quarto de circulis et motibus
planetarum et causis eclipsium. Sphaera igitur ab
euclide sic describitur. Sphaera est circuli circumfe-
rentiae dimidia. quociens sit diameter. quousque
ad locum suum redeat circumducatur. Sphaera est tale vo-
candum solidum quod describitur ab arcu semicirculi cir-
cundo. Sphaera vero a theodosio sic describitur. Sphaera
est solidum una superfacie contentum una in cuius
medio punctus est quod omnes lineae ductae ad cir-
cumferentiam sunt aequales. et ille punctus dicitur centri
sphaere. Linea vero recte trahens per centrum sphae-
re applicans circumferentias suas. ad circumferentiam ex
utroque parte dicitur axis sphaere. duo quoque puncta extre-
mitatibus dicitur poli mundi. Sphaera autem dicitur dividi
per lineam in sphaeram novam. quae punctum motus sui punctum est

quantitate. et remotioe ad invicem. et ita se habent
tendunt in occasum. et tunc. et uniformiter. et
polum describendo arcus. suos. et alius si-
militer stelle que sunt in polum. et arcus. que nobis
nunquam occidunt. moventur tunc. et uniformiter
describendo arcus suos. et sunt in
eque distantia. et proximitate ad invicem. unde per
illos duos motus. et tunc. et uniformiter. et
tunc in occasum. que non per se firmamur moue-
tur ab oriente in occidentem. **¶** Quod vero sit ro-
tundus tripliciter. primo. similitudo enim. que mundi sensu
est. et ad similitudinem mundi archetypi. in quo non
est finis neque principium. unde adhuc similitudinem mundi
sensibilis habet. et tunc. et uniformiter. et
principium. in fine. commoditas est quod omnium corporum
et spirituum. et in maximam communitatem. et tunc. et
tunda capacissima quoniam. et in maximam rotundum id
capacissimum. unde cum mundus omnia continet talis
fuit ei sibi utilis. et commodus. necessarius. quod si mundus es-
set alius forme. scilicet. et tunc. et uniformiter. et
te sequeretur quod locus aliquis esset vacuus. et cor-
pus sit loco quorum utrumque falsum est. sicut per
in angulis elevatis. et tunc. et uniformiter. **¶** Et sic
dicitur aliquam. si actum esset planum aliqua pars celi
esset nobis propinqua. aliqua. scilicet. que esset super caput nos-
trum. et stella ibi existens esset nobis propinqua

etia

etiam in mundo

q̄ existens in ortu l' occidu. s; q̄ nobis p̄p̄inquo
 in sunt maiora uident. q̄ sol existens in medio
 celi maior debet uideri. q̄ existens in oriente
 l' occidente cui q̄m uident q̄ tangit. maior n. ap-
 paret sol l' alia stella existens in oriente l' occi-
 dente q̄ in medio celi. s; ann rei uitas ita n. fi-
 erit h' apparence et ē q̄ in tempe h'iemali q̄
 7 pluuiali quidā uapores ascendunt in aspec-
 tum nūm. 7 sol l' aliaq̄ stella. tam illi uapo-
 res sunt corp' dyastimū. disgregant radios nūos
 inuales. q̄ n. q̄ p̄hndunt rem in sua neta q̄a-
 tate nō p̄ de denario p̄ecto in fundo aq̄ liq̄
 de. qui p̄ p̄lem disgregant apparet maioris q̄
 tatis q̄ sue. ¶ Q̄m t̄ in rotunda sic p̄
 signa 7 stelle n̄ equalit̄ oriunt̄ 7 occidunt om̄ib;
 hoib; n̄ p̄ existentiab; q̄ b̄n p̄ p̄ ea q̄ sunt i
 sublimi. una. 7 eadem n. eclipsis. lune uo
 q̄ apparz nob in p̄ma hora noctis apparet orie-
 talib; cā hora noctis t̄iam vñ q̄ sunt q̄ p̄
 fat̄ eis nox 7 sol p̄us occidit eis q̄ nobis. cui
 at ē tumor t̄. ¶ Q̄m t̄ h̄ tumor ē a sep-
 temione in auitro. 7 est sic p̄. existentiab; i
 sus septentrione q̄dam stelle sunt septentrione
 apparen̄. s; q̄ accedunt ad p̄olum articū. ali-
 caut̄ sunt et̄ne occultat̄. q̄ sunt p̄p̄m q̄ p̄
 lo auitro. s; q̄ aliqui p̄cedet a septentrione

m̄d̄
 q̄ q̄m alibi in t̄m̄o nūm̄ 7 subah
 ut uideat̄ m̄d̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄
 uideat̄ nūm̄. q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄
 q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄
 q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄

at q̄ q̄m̄ alibi uideat̄ t̄ q̄m̄ q̄m̄
 ut m̄d̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄
 istancia vñ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄
 q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄
 istancia q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄
 q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄ q̄m̄

3
 natus austrum in tantum possit pcedere q stelle
 q prius erant semprone apparitis. ei iā tende
 rent ad occasum. 7 qnto magis pcedet ad austr
 tantum plus mouent in occasum. ille uero hō p
 si uide stellas. q prius fuerant in semprone occul
 tatis. 7 es qtinget alicui pcedentia. ab austr
 uis septentrione. hanc rei cā tūm tūm orē
 re. ¶ Si sita eēt plana ab oriente in occide
 te. in in ead orientis stelle occidentali q orie
 talibz q p3 sita ē. si sita aut eēt plana a septe
 trione in austr. 7 es stelle q eēt alicui sempr
 ne. apparitis q apparent ei. a quocūq pcedet
 q falsum ē. si q plana sit p nima eius qnti
 tate uisui hominū apparz. ¶ Quid em
 sit rotundi. aq hūc tumore 7 accedit ad rotū
 ditatem sic p3 ponas signum in tūore maris
 7 exeat natus a portu 7 in tantū elonget qo
 culus elonget a pde ma existens uir pde
 mali u possit uide signū stante uo nati ocul
 euitē existens in stūitate mali bñ uidebit
 signum illud. si oculis existens uir pde ma
 u melius debet uide signū q qui ē in stūita
 te mali sic p3 p lineas ductas ab utroq ad sig
 num. 7 nulla alia h rei cā ē q tumoraq. exclu
 dunt n. oia alia impedimta sio uebula 7 uapo
 res ascendentes. ¶ Si aut aq sit cor hogenū

totum cum partibus erit eiusdem rationis. scilicet partes aequales
 sunt in quantitate. non in his. Accidit rotundum ap-
 petit formam. & totum cum sunt partes. **Q**uod
 autem in firmamento firmamentum sit per existentiam in
 superficie terre stelle apparent eiusdem quantitate. si
 in medio celi sit in parte celi sit in parte celi. & h
 est quod celi distat ab eis. si in terra. magis accedat
 ad firmamentum. una parte quod in alia aliquis exis-
 tens in illa parte superficie terre. quod magis accedat ad
 firmamentum. non videt medietatem celi. si h est quod pro-
 lomen & omnes philosophi dicentes quod non existat hoc.
 sex signa ei occurrunt. & sex occidunt. & medietas
 celi apparet. & medietas occidat. **I**llud id sig-
 num quod dicitur totum quod centrum. & punctus in firmamen-
 to. quod si terra esset alio quantitate. & firmamentum non
 tangere medietatem celi videri. **I**tem intelligas
 superficies plana super centrum terre duodens. eam per duo
 cilia. & punctum firmamentum. oculi existens in centro
 terre duodens eam per duo cilia. videri medietatem
 firmamentum. id existens in superficie. videri eandem
 medietatem. ex his colligitur quod est insensibilis
 quantitas terre. quod est superficie ad centrum. & per quod quantitas
 tota terre insensibilis est in firmamento. **D**icitur
 aliter quod minima pars stellarum fere visu
 notabilius maior est tota terra. & ipsi stella in firmamen-
 to est quod centrum & punctus multo est fortius

alie -

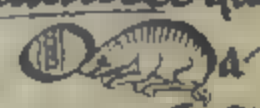

qua -

quantitas

Non autem circuloz quidam sunt minores quam
minores ut sensui patet. **Q**uod
autem non circulus in seipso dicitur quia descriptus in se
ipse. super eius centrum suam dividit in duos
equales. **Q**uod autem non circulus
quia descriptus in se
ipse suam non dividit in duos equales. sed in por-
iones inaequales. Inter non circulos maiores per se
est de equinoctiali. **E**t est equinoctialis cir-
culus quidam dividens suam in duos equales. per quos-
libet qui partem distans. eque ab utroque polo.
Et autem equinoctialis quia quando sol transit per illum
per bis in anno in principio arietis. scilicet in prin-
cipio librae. est equinoctius in universa terra. unde ap-
pellatur equinox diei et noctis. qui adeoque diem ar-
tificiale nocti. et diem angulum primi motus. unde
scilicet quod primi motus diem motus primi mobilis. hic
est nonne super se constitutum. qui est ab oriente per
occidentem rediens in orientem. qui et diem rationem
motus ad similitudinem motus rationis. qui est in me-
cosmo. in loco. scilicet qui sit quod sit a calore. per
calorem in calore. in sistendo. **S**ed motus
est firmamentum. et planities. huiusmodi huiusmodi. ab oriente per
occidentem. ab occidentem per orientem item rediens in
occidentem. qui motus dicitur universalis. si sensualitatis.
ad similitudinem motus microcosmi. qui est a corrupti-
bilibus ad calorem ibi rediens ad corruptibilia

Dico g' circulus primus. qui dicitur primus
mobile. s. s. p. n. novam in duo equia. equidistant
apulis mundi. vñ notand q' solus mundi.
qui nob' apparet dicitur septentrional'. arti-
cus l' boreal'. septentrionalis q' a septentrione
h' e' a minori urta. q' dicitur a septem ration. q' e'
q' t' rion. septem stelle q' sunt in urta. tarde
mouent. cum sint p'pinq' polo. l' dicitur ille. A. stel-
le septemiones. q. tiones. q' terunt partes
circuli. artic' qui dicitur ab artic' q' e' maior ur-
ta. En. vñ maior urta. Borealis vñ dicitur q'
e' in illa parte a q' uenit boreas. Solus vñ
oppositus dicitur antartico. q' h' articu' p'prie. Dicitur
septentrional' q' e' ex parte nordiei. Austral' q' e'
ex illa parte a q' uenit austr'. Ista
duo puncta. in firmamento stabilia dicitur poli
mundi. q' s' p' p'prie t' rionant. ad illos uolunt
mund'. quoz in nob' s' p' apparet reliquis circuli
tatur. vñ in uigili'. hio uiter nobis semper sub
limis at illu. sub pedib' s' p' p'prie tenet manes
q' p' fundi.

da modis bonis p'prie

Secundus circulus. in s' p' qui m' dicitur equino-
ctiale. et m' dicitur ab eod' in duas partes
equales. una eius medietas declinat uisus sep-
tentrione. alia uisus austr'. et dicitur circulus iste
zodiac'. a zoe q' e' uita. quia s' motu planetarum.

sub illa et omnis motus una in rebus rationibus. l.
di a zodiacus quod est al. quod cum dividat in duodecim
partes equales quibus pars appellatur signum. et no-
men habet speciale a nomine alie animalis propter similitudinem
aliquam convenientem tamen ipsi quod alii. l. ipse diffinitio
stellarum fixarum in illis partibus ad modum huius anima-
tum. Iste vero circulus latius dicitur signus. quod fit sig-
na. l. quod dividit in ea ab a. et non in libro de generatione
et corruptione dicitur. circulus obliquus. v. dicitur quod facces-
sum et recessum solis in circulo obliquo sunt
generationes et corruptiones in rebus. ¶ Summa autem
signorum. ordinatio et nomen in his patentibus.
sunt aries taurus gemini cancer leo virgo libra
quod corpori architectens. scorp. amphora pisces.
¶ Quod autem signorum dividit in 30. gradus. v. n. p.
quod in toto zodiaco sunt 360. gradus. et astro-
nomos. item quibus gradus dividit in 60. minuta
quibus minutis in 60. secunda. quibus secundis in 60. tertia.
et sic deinceps. et sic dividit zodiacus ab astro-
nomo. ita quibus circulus. si. in speciem si maior.
si minor. in partes et si les cum omni circulus
in speciem. pro zodiaco intelligitur si linea l. t.
amplissima. sed zodiacus intelligitur si facies huius
in latitudine. 17. gradus. de cuiusmodi gradibus in locu-
n sunt. v. n. p. quod quidam in tunc in astrologia di-
signa et adiacentia in abutentes nomine id

appellentur quadratum. et quadrangulum. Signum. n. 30.
30. gradus in longitudine. 17. in latitudine

Linea uero diuidens zodiacum in circuli. itaq;
ex una parte sui relinquit. 6. gradus. et ex alia pre
alios. 6. de linea ecliptica. quoniam sol et luna linea
re sunt in illa contingit eclipses solis et lune.
sol quidem per decurrit sub ecliptica. omnes alii pla
netae declinant uel uersus septentrionem uel uel austrum.
quoniam et sunt sub ecliptica pars uero zodiaci. que decli
nat ab equinoctiali uersus septentrionem dicitur septen
trionalis. borealis et arctica. et illa. 6. signa que sunt
a principio arietis. usque ad finem uirginis. dicitur sig
na septentrionalia. Alia pars zodiaci. que declinat
ab equinoctiali usque ad medium dicitur meridionalis. et
australis. et. 6. signa que sunt a principio libere usque
in finem piscium dicitur meridionalia et australia.

Cum autem sol est in ariete. et in alio signo. scilicet
quoniam. sunt per sub. per quod nunc accepimus signum
in alia autem signum. Signum primum quadratum
cum latissimum est illa superficies. que appellatur signum. u
ter uero est in centro terre. et per hoc per loquendo possu
m. dicitur. planetas in signis esse. Tercio modo dicitur signum.
ut intelligamus. 6. circuli facientes se ipsos
mundi. zodiaci. et per principia. 17. signorum. illi. 6.
circuli diuidunt totam sphaeram faciem in. 17. par
tes latas in medio artiores. uero uero polos et quod

Incipit

pars talis dicitur signum. et habet nomen speciale. illius
signum quod interpretatur duas lineas et habet accepti-
onem stelle que sunt inter polos dicitur esse in signis.
Item intelligitur corpus quoddam cuius basis sit sig-
num. si quod ultimo acceptum signum acutum eius
sit super axem. zodiacus talis quod corpus in quo sit signum
dicitur signum si quod acceptum totum mundum dividit.
in .17. partes equales. que dunt signa. Nec quicquam
est in mundo. et alio signo. **S**unt autem alii
duo circuli in terra maiores. qui dunt collum. quod
officium est distinguere solstitia et equinoctia. dicitur autem
collum. a colerum quod est inter riuos quod est bos siluest-
ris. quod quod adiuuanda hominis siluestris. erecta est.
que est eius inter riuos sicut semicirculus. et non perfectus.
collum. si appareat nobis in partibus. quoniam tamen in ame-
ricas. **C**ollum autem distinguens solstitia
fuit per polos mundi. et per polos. zodiacus. et per maxi-
mum solis declinationem. hoc est per punctum qui dicitur cancri. et
capricorni. unde punctum punctum collum
iste nobis dicitur zodiacus dicitur punctum solstitii est
uarius. quoniam quando sol in eo est solstitium est uale. et
non potest sol magis accedere ad centrum terrae nostrae. Et
centrum punctus in firmamento dicitur suppositus
capricorni. autem non coluri. qui incipit in
punctum solstitii est uale. et equinoctiale ap-
pellatur in prima solis declinatione. et per ptolemeum

anc

un. 73. g. diurn. 7. 41. minuta. sed in almeo.
 uo. 73. g. diurn. 7. 33. minutoz. sile p. m. punc-
 tus cap. corni di. punct. solstici estival. hiema-
 r. 2. arc. coluri interceptus. m. e. punctu illu.
 7 equinoctiale di. alia mag. solis declinatio. 7
 e. q. l. s. p. n. **A**l. quid coluri fuisse p. polo
 mundi. 7 p. p. ma. puncta a. r. s. a. r. i. e. n. s. 7 l. i. b. r. e
 u. f. u. m. o. equinoctia. v. n. appellat. coluri. distan-
 guens equinoctia. isti aut. duo coluri m. e. t. e. t. a. t.
 t. e. t. e. s. i. p. p. o. l. o. s. m. u. n. d. i. a. d. a. n. g. u. l. o. s. r. e. c. t. o. s. s. i. m. i. l. e.
Signa quid solsticioz 7 equinoctioz. p. t. e. n. t.
 m. h. u. s. i. n. s. i. b. **H** duo solsticia faciunt can. e. q. n.
 corn. s. n. a. c. t. e. s. e. q. u. a. r. i. e. s. 7 l. i. b. r. a. d. i. e. b. **S**u-
 t. i. n. t. e. u. d. u. o. a. r. c. u. l. i. m. a. i. o. r. e. s. m. h. a. m. i. d. i. a. n. t.
 s. 7 o. r. i. z. o. n. **E**st aut. m. i. d. i. a. n. t. a. r. c. u. l. u. s. q. u. i. d.
 f. u. i. s. s. e. p. p. o. l. o. s. m. u. n. d. i. e. r. e. c. t. e. 7 p. a. e. n. t. c. a. p. i. a. s.
 u. r. i. 7 d. i. m. i. d. i. a. n. t. q. u. i. u. g. 3. s. t. o. p. o. 7 m. q. u. o. c. u. i. z. t. p. i.
 a. u. m. q. u. i. s. o. l. m. o. t. u. f. i. r. m. a. m. a. i. m. p. r. u. p. u. e. n. i. t. o.
 a. d. s. u. a. m. m. i. d. i. a. n. t. e. i. l. l. i. m. i. d. i. e. s. a. s. i. l. i. u. e. d. i. c. t.
 o. i. l. u. s. m. e. d. i. e. d. i. e. **I**no. q. a. u. n. t. i. t. a. t. e. s. q. u. i. m. a.
 m. a. g. a. c. c. e. d. i. t. a. d. o. r. i. e. n. t. e. q. u. i. a. l. i. a. d. i. u. r. s. o. s. h. u. i. o. m. i.
 d. i. a. n. o. s. a. r. c. u. l. u. o. e. q. u. i. n. o. c. t. i. a. l. i. n. i. c. e. p. t. u. s. m. e. d. i. o. s.
 m. i. d. i. a. n. o. s. d. i. l. o. n. g. i. t. u. d. o. c. i. u. i. t. a. t. u. **S**i aut. d. u. e. c. i.
 e. m. d. h. u. i. o. m. i. d. i. a. n. t. u. n. c. e. q. l. e. t. d. i. s. t. a. t.
 a. b. o. r. i. e. n. t. e. i. n. c. c. e. d. e. n. t. e. **O** r. i. z. o. n. u. o. e. a. r. c. u.
 l. u. s. d. i. u. i. d. e. n. s. t. a. s. i. e. m. i. s. p. u. i. a. s. t. r. i. o. z. v. n. a. p. p. e. l.

73m

emissari

emissari de q. m. e. d. i. o. s. p. a. a. b. e. m. i. s. s. a. r. i. u. m.

lat' orizon. *terminatur. usus.* ¶ *Quoniam*
orizon dicitur *enaspū.* ¶ *Est autem orizon* dup-
rectus s. *obliquus* s. *declinatus* rectum orizonum
etiam restant hūc illi quorū centū ē s. *equinocti-*
ali. q. *illos orizon* ē *arcus* *terminans* p. polo
mundi *dividens* *equinoctiale* ad angulos *rectos*
et obliquos. vñ *orizon* *rectus* s. *rectus* ¶ *Ob-*
liquum orizonum s. *declinatum* hūc illi quibz *unus*
di *polus* *elevatur.* s. *obliquum* qm̄ *illos orizon*
intersecat *equinoctiale* ad angulos *rectos*
et obliquos. vñ *orizon* *obliquus* s. *obliquus* s. *de-*
clinatus. *Centum autem capitulis* nri s. *polus orizon-*
is. ¶ *Inde ex his patet* q. *quarta* *eleva-*
tio ē *poli mundi* sup̄ *orizontē* *tanta* ē *distancia*
centum capitulis nri. ab *equinoctiali* q. *si* p. *cu-*
m *quolibet die nali.* utq. *colur* *his* *imagibus* *in-*
dicatis s. *ide* *si* q. *mediū.* quicq. *de* *unoplat*
et de reliquo ¶ *Sumas* g. *quarta* *colur* *or-*
izontis *solstitia.* q. ē ab *equinoctiali* usq. ad
polum mundi. *Sumas* g. *quarta* *eiusdē colur.* q.
ē a *cento capitulis nri* usq. ad *orizontē.* cum ce-
nto *si* *polus orizonis.* *Iste* *duo* *quarta* *cū* *sint*
quarta *eiusdē arcu.* *inter se* *sunt* *equales.* s. *si* ab
equilibz *equalia* *de* *manu.* ul' *idē* *cōe* *residua* *erunt*
equalia. *Dempto* g. *cōi arcu.* s. *qui* ē *inter* *centum* *et*
polum mundi. *residua* *erunt* *equalia.* s. *eleva-*

tio poli mundi. & distantia a centr. ab equinoctiali

isto de. 6. de quatuor circulis maiorem

circulis maioribus. de. 6. de. 6. minoribus.

Sed q. sol existens in primo puncto cano. si in puncto solsticii estivali raptu firmamini. describitur quoniam

unum circulum qui ultimo describitur a sole est a parte

artica. unde appellatur circulus solsticii. estivalis raptu

dicta. l. tropicus estivalis. astrophos q. est quilibet. quoniam

tunc maxime solle nitet ad nos. emispum. & recede

a nob. **S**ol raptu existens in primo puncto capricorni

si solsticii hyemalis raptu firmamini. describitur quoniam

circulus qui ultimo describitur a sole a parte poli antarctica.

unde appellatur circulus solsticii hyemalis. sui

tropici hyemalis quoniam tunc sol nitet ad nos. **C**um

autem zodiacus declinet ad equinoctialem circulo. & poli

zodiaci declinabit a polo mundi. Cum igitur moueatur

octava pars spheræ. & zodiacus qui est pars octave

spheræ. & apertum mundi & poli zodiaci. & poli mundi

di. artici. di. circulus artici. Ille uero circulus qui describitur

bitale poli zodiaci. & poli mundi. antarctici

di. circulus antarctici. **Q**uanta igitur maxima sol

declinatio tanta est distantia poli mundi. ad poli

zodiaci. quoniam sic signat colur. distinguens solsticia

qui raptu p. polos mundi. & polos zodiaci. Cum igitur

omnes quæcumque unius & eiusdem circuli sint equales in se.

quæcumque h. coluri. q. est ab equinoctiali usque ad poli

poli

monaster

hab. equinoctiali

mundi erit equis quarte. eiusdem coluri quod est apud primo
puncto canori usque ad polum zodiaci. quod ab illis e
quibus dempto quod est. s. arcu. qui est apud primo puncto
canori usque ad polum mundi. residua erunt e
quilia. s. maxima solis declinatio distantia a poli
mundi. ad polum zodiaci. ¶ Cum n. circuli
tus articuli s. quilibet super parte equi distet a polis mu
di. per quod illa pars coluri. quod est inter primo punctum
canori et circuli articulum se duplicat ad maximam
solis declinationem. si ad arcum eiusdem coluri. qui
incipit inter aclin articulum. et polum mundi ar
ticulum qui est equis maxime solis declinationi.
¶ Cum autem coluri iste sicut alii circuli inspera
nt. 360. graduum. et ex eorum. 90. graduum. Cum igitur
maxima solis declinatio. per ptolemy sit. 23. 45.
graduum. 7. 41. minuta. totum graduum sit arcus. qui est inter
circuli articulum. et polum articulum. si ista duo sunt
unum. quod est etiam quod se faciunt. 88. graduum. 52.
minuta. si a. 90. residuum erit. 87. graduum. quod est
arcus coluri qui est inter primo punctum canori. et circuli
articulum. et sit 93. quod est arcus se duplicat. ad max
imam solis declinationem. ¶ Sed et quod equinocti
alis cum. 8. circulis minoribus distet. 4. partibus. quod
equi distantes. non quod quatuor primo distat a sedo. et 2. quod
sit h. e. sit id est partem. si quod quilibet duo circuli sit
sumpta. s. quilibet super parte. equi distat ad invicem.

et superius unum ad alium

2dū palell' equinoctial' palell' solstitia est
 ualis. 7 palell' solstitium hyemal' 7 palell' ar-
 ticus 7 palell' antarctic'. **Q**uod 7 q. 8 palel-
 li minores. s. duo tropica. 7 palell' arctic'. 7 palel-
 l' antarctic'. distinguunt in celo 4. zonas. scilicet 4.
 regionū. vñ in gylis. 4. tenent zone celū. Dis-
 tingunt 7 totidē plage. in tria directe pōtis. zo-
 nis suppositae. vñ ovidi' totidēq. plage tellure
 pōtis. illa q. zona q. ē in duos tropicos. dī m-
 habili' p. calore solis distantentis. s. sup illam
 ille uō due zone q. autum scribunt a circulo ar-
 tico. 7 circulo. **C**irca polos mundi inhi-
 tabiles. sunt p. nūmā fītatē. q. sol ab eis max-
 imē remouetur. Sūt intelligū d. de plagis
 ēre directe suppositis. ille quid due zone qz
 una ē in tropicum estiuū. 7 circuli arctic'.
 habiles sunt 7 p. tempore. a calitate torri-
 de zone. existens in tropicum 7 fītatē zo-
 nar' ex max. q. sunt circa polos. s. intellige de
 plagis ēre illis directe suppositis.

Signoz aut ortus
 7 occasus

Dupl'r accipiunt qm qm ad poetas 7 qm ad as-
 tronomos. **E**st g. ortus 7 occas' signoz q.
 ad poetas t'plex. cosim' n. ortus ē. si mundi
 n. qm signū i stella sup orizontē ex parte orie-

in illis epocis / p. calid' plagis
 in suppositis dicitur de dīst. dīst.
 q. calid' solis dīst. dīst.

2. reliqui s. in tropicis pōtis.
 7 dīst. dīst.

in tropicis q. illa zona q. ē ēre pōtis
 7 calid' dīst. ē habilitat' s. p. dīst.
 q. in tropicis dīst. dīst. q. in tropicis

in tropicis q. illa zona q. ē ēre pōtis
 7 calid' dīst. ē habilitat' s. p. dīst.

c. 1. v. dīst. dīst. ē dīst. dīst. dīst.
 v. dīst. dīst.

si est in sole et
de oppo^o occidit

comp

in die ascendit. et in quibus die artificiali. et
signa sic orantur tunc antonomatice signum illud
de cosmice orari. cum quo. et in quo sol mane o
ritur. et ortus proprius et principalis. et occidit an^o de.
de b^o ortu hem^o in georgias. ii docet latro stultu
milu^o in ue. sole existente in tauro. sic. can
did^o auratis a pte^o cornu^o annu. taur^o et
adiuto sedens annis occidit austru. **¶** Occat^o
uo cosmo^o et r^o oppo^ois. quoniam sol orat cum aliq^o sig
no. cui signi oppositum occidit cosmice. de h^o ce
casu de in georgias. ii docetur latro stultu. i
fine autumpni sole existente in scorpione q^o e
oritur cu^o sole. taur^o. ii sunt pleiades occidit sic.
Ante et eae. atlantides abscondat debita q^o sul
cis gemitus semina. **¶** Et r^o no^o ort^o su^o tem
pulis. et quoniam signum et stella post solis occasum.
sup^o orizonta ex pte^o ouentis emigro de nocte.
et de t^o ortus. q^o si mathematico^o nascit cu^o
solis occasu. de b^o ortu hem^o in o^o iudicio de ponto.
ii q^orit mora exiliu^o suu^o dicens. quatuor autump
nos pleias **¶** facit. signans. p. x. autumpno^o
x. annos. Et si postq^o mult^o sunt in exiliu^o. d^o
iungit uoluit in autumpno occide pleiades
g^o iungunt. s. i. h^o et q^o p^o iungit occidunt
cosmice. p^o onidit ouunt aconice. q^o b^o p^o et q^o
tinge in eod^o die. s. differe^o tu q^o cosmo^o et r^o ce^o p^o

ius matutini. cronio uo r matutini. nespini.
Cronio casus e rē oppois. vñ lucam. Tunc
 mor tellatilis urgetur pama sagittas. **E**li
 ac oer si solaris e qñ signu l. **E**li
 eloug om solis ab illa qpus uidi n potat. solis
 pnuquitat. **E**li. **E**li pnu omdr n fastis sic. **E**li
 fenis obliq sub sedro aqms urna. **E**li
 georgias. **E**li qardenas descendit stella co
 rone. **E**li q up scorpionē cristens n uidebat dñ sol
 ent n scorpione. **E**li uidebat dum sol erat n scor
 pione. **E**li casus elias. **E**li rē oppois. qñ ad signu
 l aaccedit illud sui pñcia uidi n pñnat. **E**li
Eli n iñ pñcto. **E**li radulo sedens amis
 accidit anstori.

qñ alig signu l. **E**li
 sol oer si solaris e qñ signu l. **E**li
 pñcto oer si solaris e qñ signu l. **E**li

Eli equis reozu rē casu. **E**li qñ nemo signoz.
Eli pñcto n sp recta. **E**li qñ oer si solaris e qñ signu l. **E**li
 tus l oer si solaris e qñ signu l. **E**li qñ oer si solaris e qñ signu l. **E**li
 tem equinoctial. **E**li qñ oer si solaris e qñ signu l. **E**li
 l ascendente sup oer si solaris e qñ signu l. **E**li
 cu maior pars equinoctial cas oblique cu quo m
 nor sñ intelligit e de casu. **E**li **E**li facit q
 m sp recta. **E**li qñ oer si solaris e qñ signu l. **E**li
 dieb solsticialib. **E**li qñ oer si solaris e qñ signu l. **E**li
 suis ascensionib. **E**li qñ oer si solaris e qñ signu l. **E**li
 sho opu m tanto tñ qñ equinoctial illi gñima
 lis port. **E**li qñ oer si solaris e qñ signu l. **E**li

qñ oer si solaris e qñ signu l. **E**li
 pñcto oer si solaris e qñ signu l. **E**li

qñ oer si solaris e qñ signu l. **E**li

qñ oer si solaris e qñ signu l. **E**li

equales ascensiones. sicut iam patebit. **E**st
autem regula quilibet duo arcus zodiaci. equales et equi-
liber distantes ab aliquo. et promittit iam deinde equi-
les habere ascensiones. et hoc est quod dicitur in canonicis lectionibus de
processu canonis in libram. id est equinoctiale.
Non oblique in eam nec tam rectior erit. Scor-
pius autem aries donat sua tempora libere. aut al-
teriuslibet lentos descendit pisces. par geminis
thiur. et dicitur quod autumni ardens. humidus equitios.
nec plus tollit urna. hoc dicitur in canonicis quod si-
gnificat opposita habere equales ascensiones. et occidit. opo-
nunt signorum primo usum habet. Est hanc et
taur. sa. gemi. can. lea. pis. uir. **E**st et quod
ualiter talis argumentatio isti duo arcus sunt equales.
et istius inquit opari. et per maiorem partem opus de u-
no. quod de reliquo. et ille arcus cuius pars mai-
or pars sit ouebit. Instantia huius argumentationis
manifesta est in partibus duarum quatuor. scilicet. Si
in summa quarta pars zodiaci. quod est a principio
arietis. usque in fine geminorum. et per maiorem partem
opus de quarta. zodiaci. quod de quarta equinoctialis. si op-
timam et tunc ille ducit quatuor similes partem. et
telligit de quarta zodiaci. quod est a principio libere usque
in fine sagittarii. **E**st et si summa quarta zodia-
ci. quod est a principio cancri. usque in fine virginiis.
et per maiorem partem ouebit. de quarta equinoctialis. quod de

2. redigatur ad formam aq
uae & si est uisum qd non est

q̄ta zodiaci illi g̃imnali r̄tā ille q̄te s̄it p̄o-
uit. ¶ Illud id̄ intellige de q̄ta zodiaci q̄ ē a
p̄p̄uncto capricorni usq̄ in p̄scu. ¶ It̄ sp̄a
aut̄ obliq̄ s̄i rectina. medietates zodiaci adeq̄
s̄i s̄i ascensionibz. medietates dico q̄ s̄i s̄i
s̄i a duobz p̄unctis equinoctialibz. q̄ medietas
zodiaci q̄ ē a p̄ncipio ariens usq̄ in finē virgi-
nis cū medietate equinoctiali p̄tes aut̄ il-
la medietatē variant s̄i s̄i ascensionibz.
q̄ in illa medietate zodiaci. q̄ ē a p̄ncipio ari-
etis usq̄ in finē virginis s̄i maior pars orit̄ de
zodiaco q̄ de equinoctiali r̄tā ille medietates
s̄i p̄p̄unctis cū g̃imnig̃ in reliq̄ medietate zo-
diani. q̄ ē a p̄ncipio librie usq̄ in finē p̄scu. s̄i
a. maior pars orit̄ de equinoctiali q̄ de equi-
noctiali zodiaco. r̄tā ille medietates s̄i p̄o-
uit. ¶ Vñ h̄o p̄ instantia manifestior argum̄
tū in d̄c̄m. arc̄ aut̄ qui succedunt arieti usq̄
in finē virginis in sp̄a obliq̄ inuicē ascen-
siones suas. s̄i ascensionibz eor̄d̄ arcū in sp̄a rec-
ta. r̄ arc̄ qui succedunt librie usq̄ in finē p̄scu.
in sp̄a obliq̄ augent̄ ascensionibz eor̄d̄ arcū. i
sp̄a recta. augent̄ dico p̄tant̄ q̄t̄itate. in q̄n-
ta arc̄ succedentes arieti inuicē. ¶ Ex h̄
p̄ p̄ duo arc̄ eq̄les r̄ oppositi in sp̄a recta h̄nt
ascensionibz. suas g̃imnitas. eq̄les ascensionibz e-

que

91 Si arc̄ s̄i librie
s̄i g̃imnig̃. s̄i alia
medietas zodi.
a cū reliqua s̄i q̄ a p̄ncipio
medietate h̄nt in finē
equinoct. p̄scu
nal. s̄i s̄i

3

sup̄

op de arcum in sua recta **h** simpas. qz qm
 e dimmutio ex una parte tanta e additio ex al
 ta pte. Regula quid e qz quilibz duo arcus eales
 reatv distantes. ab aliis punctoz equinoctiali
 rum. meales hnt ascensionet. **E**x pdeis pz
 qz dies nales sunt meales. e g dies m reuol
 tota circuli equinoctial ai tanta parte qm
 motu pntu motu ppo. q firmamta. h e ascen
 siones illoz arcum sunt meales ut pz p pda. ta
 m sua recta q obliq. r pns additua. m ascen
 sionu. qd dnt dies nales. de necessitate illi ernt
 meales m sua recta pp muer cam qz pp obliq
 zodiaci. In sua uo obliq. dualz de ams obliq
 mte zodiaci z obliquitate orizontis obliqui.
 Teia quoz ai e solz assignari. eteueritis circuli
 solaris. **Q**uod etiam q sol tendens ap pmo
 to caporni pariete. usq ad pmtu punctu amc.
 mptu firmamta describit. 187. palellos qui e
 palelli r nomio si sunt circuli h qz ai n sit et
 vor sensibil. m h mns n gstruac. h circuli appel
 lant de mto quoz sunt duo tropica. z equinocti
 alis. **S**e ia dnt arculos describit sol mptu fir
 mamta z descendens. a p puncto amc. p libm.
 usq ad pmtu caporni punctu. r circuli diez n
 appellant. **Q**uare aut qui sunt sup or
 zontem. sunt arcus diez artificialiu. arc uo qui

187. obliq. pntu r firmamta

circuli -

sunt sub orizonte sunt aut nocturni. **I**ta si g
 recta cum orizon tuncat polos mundi. diuidit
 omnes istos circulos. in partes eales. Vnde tot
 tanta sunt arcus diei quanta sunt nocturni. apud ex
 istentia sub equinoctiali in quacumque parte firmi
 menti sit sol ipse equinoctium. tunc arcus diei aequa
 tur arcui noctis. **I**ta si autem declinet orizon
 obliquus diuidit idem equinoctiale. in duas p
 tes. Vnde quod sol in aliis punctis equinoct
 tialibus tunc arcus diei aequatur arcui noctis. et
 equinoctium in uniuersa terra. **O**mnes uero alios
 circulos diuidit obliquus orizon. in duas partes
 inaequales. ita quod in omnibus circulis. qui sunt ab e
 quinoctiali usque ad tropicum cancri. et in ipso tro
 pico cancri maior est arcus diei quam noctis. id est arcus
 super orizonte. quam sub orizonte. Vnde in toto temp
 ore quo mouetur a principio arietis per cancrum
 usque in finem uirginis maior ante dies quam noctes. **I**n
 plus quanto magis accedit ad cancrum. **I**n
 omnibus aliis circulis qui sunt inter equinoctiale
 et tropicum capricorni maior est arcus super orizonte quam
 super. Vnde arcus diei est quam arcus noctis. et per
 portiones arcui minorantur dies super noctes. et quan
 to magis circuli sunt propinquiores tropico hye
 mali. tanto magis minorantur dies. Vnde ut quod si
 sumantur duo circuli equidistantes. ad equinoctia

signa obliq̄ orientaria de nocte uo. 6. directe.
Quā autē sol ē in alēuato puncto equinocti-
 alium tūc de die tā continuo directe. tā in di-
 recte. 7. de nocte fili. **E**st. n. regilla q̄nd
 q̄ breuis. 7. directa. p̄p̄m sit dies l' nor. 6.
 signa omnib' de die. 7. 6. de nocte. nec ip̄ p̄p̄i-
 tate. l' breuitate noctis. l' die p̄p̄i l' breui-
 ra omnib'. **E**x his colligit. q̄ cum ho-
 ra sit sp̄m̄ tempis quō medietas p̄p̄is. n̄g.
 q̄l; die arctici sili. in nocte. 7. 7. sunt hore
 nales. **I**n oīnib' ap̄ circularis q̄ sunt a latē
 equinoctialis. Ex parte australi l' septentrionali
 maiorant' l' minorant' noctes l' dies p̄ q̄ plā
 l' p̄uitoria de signis directe orientib' orunt'.
 Oblique de die. l' de nocte.

plum x p̄uitoria

Notandū autē q̄ illis quoz cenit' ē in equi-
 noctiali sol bis in anno t̄nsit p̄ cenit' ca-
 pitis eoz. f. q̄ ē in p̄ncipio arctis in p̄ncipio
 libe. 7. tūc sunt illis duo alta solsticia q̄m
 sol directe t̄nsit sup̄ eoz capitā. **S**unt itē
 illis duo solsticia ma. q̄m sol in unis punctis
 canori 7. capicorni. 7. dñr. ma. q̄ tūc sol remo-
 uet' capitis eoz. q̄ p̄ ex p̄dis. cūp̄
 h̄nt equinoctiū in anno. 8. h̄bunt solsticia
 duo alta. 7. duo ma. p̄ 7. q̄ duos h̄nt estates
 7. p̄ sole existente in alēuato puncto equi-

Imaginatio

nocturnaliter per dies huius et hyemes et sole
istene in primis primis cancri. et capricorni.
Iste et est quidam altitudo per hyemes et est
fuit illud et est de optetionis. quoniam illa du
o tunc quod sunt nobis hyemes et estas. Amos illis du
et hyemes. ut ex his per istum lucam exo.
Deposuit et hinc est lucam que circuli alia.
solstitium medii signorum per orbem. Iste appellat
lucam circuli. alia solstitium equinotiale. in quo
nagunt duo alia solstitia sub equinotiali ex
istentiali. orbem signorum appellat reditum. quod me
dium. i. medietatem et dicitur in duo mediae
quibus equinotiali. per circuitum dividit. Illis et quod
gio in anno. e. per omnia et in. sed sit sit ual
tunc punctum equinotiale. tunc et in mane
iacet umbra eorum ius accidentis. non neperio et
in idie et illis umbra perpendicularis. ut sit sit
per apud eorum. Cum autem sit et in signis
perpendicularibus septentrionalibus. tunc iacet in
bra. ius austrum. quoniam et in australibus. tunc
iacet ius septentrione. illis et omnia et occi
dunt stelle. quod sunt ius polos sit et quod alia
habituale. et equinotiale. ut lucamus.
Tunc sunt et inos mouit romantis ozestes.
Carmoncos per duces et in flexu in austrum.
Et in totam nigrum tunc aspicio archon. Lucet.

eye
p. hinc
p. hinc

Imaginatio per dies huius et hyemes et sole
istene in primis primis cancri. et capricorni.
Iste et est quidam altitudo per hyemes et est
fuit illud et est de optetionis. quoniam illa du
o tunc quod sunt nobis hyemes et estas. Amos illis du
et hyemes. ut ex his per istum lucam exo.
Deposuit et hinc est lucam que circuli alia.
solstitium medii signorum per orbem. Iste appellat
lucam circuli. alia solstitium equinotiale. in quo
nagunt duo alia solstitia sub equinotiali ex
istentiali. orbem signorum appellat reditum. quod me
dium. i. medietatem et dicitur in duo mediae
quibus equinotiali. per circuitum dividit. Illis et quod
gio in anno. e. per omnia et in. sed sit sit ual
tunc punctum equinotiale. tunc et in mane
iacet umbra eorum ius accidentis. non neperio et
in idie et illis umbra perpendicularis. ut sit sit
per apud eorum. Cum autem sit et in signis
perpendicularibus septentrionalibus. tunc iacet in
bra. ius austrum. quoniam et in australibus. tunc
iacet ius septentrione. illis et omnia et occi
dunt stelle. quod sunt ius polos sit et quod alia
habituale. et equinotiale. ut lucamus.
Tunc sunt et inos mouit romantis ozestes.
Carmoncos per duces et in flexu in austrum.
Et in totam nigrum tunc aspicio archon. Lucet.

repingua uelox u nocte loctes. q̄ ingit. 7 p̄p̄
lucet. ¶ **I**f ouid. de eadē stella. tingit cœcea
no. erimantides uise. equoreas q̄ suo
st̄e t̄m̄t̄ aq̄s. q̄ c̄idit p̄ rectum sp̄m. In si
aut̄ m̄o ille stelle nunq̄ tendunt ad occi
sum vñ uirgīl̄. hic inter nob. sp̄ sublim̄.
thucit. ap̄is m̄ occiduus. gemma clarissim̄ aur̄
¶ **I**f uirgīl̄. arctos cœceni. metuentes m̄
equore t̄ngi. ¶ **I**llis aut̄ quoz c̄ent̄ ē m̄ equi
noctiale tropicum. c̄m̄. 9 t̄ngit bis m̄ anno.
q̄ sol t̄st̄o p̄ cento ap̄ias eoz. q̄ s̄o p̄. Intelli
gatur circūl̄ p̄alellus equinoctiali t̄nsiens p̄
c̄ent̄ ap̄ias eoz. iste circūl̄ m̄ t̄etabit zodia
cū. m̄ duob̄ locis eā distantib̄ a p̄ncipio c̄m̄.
sol ḡ existens m̄ illis. duob̄ p̄nc̄tis t̄st̄o p̄ce
nt̄ ap̄ias eoz. vñ duas h̄st̄ etates z duas h̄
emes. x. solsticia. z. x. o. umbras. s̄f̄ existentes
sub equinoctiali m̄ tali sitū d̄nt̄ quidā arabia
eē. vñ luam̄ loq̄ns de arabias uenientib̄. i. in
am̄ in auxilium pompeio. Ignorū nob̄ arabes ue
nitis m̄ orbe. umbras m̄rta uenit̄ n̄r̄
m̄st̄. q̄m̄ m̄ partib̄ illis q̄z erant illis umib̄
rept̄e. q̄z sinistre q̄z p̄pendiclares. q̄z orienta
les q̄z occidentales. s̄ q̄ uenians roma c̄t̄ tro
pikum c̄m̄. t̄m̄o sp̄ h̄b̄ant̄ umbras septem
nales. ¶ **I**llis quidē quoz c̄ent̄ ē sub tropico

romia

canori. 9. magis q. sel. in anno tunc sol p. cento
capitis nri. cor. f. q. n. e. in pmo punto canari.
tunc in una hora un. diei. tota anni e. illis
umbra ppendicularis. in q. li. situ d. **¶** Observe
autas. v. n. lucam. n. usq. umbra flectente ex
ene. li. intellige in midie minus diei. 7 p. resi
dium totius anni iacet illis umbra septeto
nalis. **¶** Illis uo quoz cento e. mo tropicam ai
eris. v. n. lucam. ethiopu. solu. q. n. p. me. f. ab ulla
sig. feri regione poli. n. publice lapso. v. n. ma
curuati. p. xed. o. ingula tauri. **¶** D. n. q.
i. sumo. signu. equinoce. fl. p. 17. parte zodia
ci. 7 p. forma. alis p. maiore. sui. parte. E. n. sig.
no. q. denotat. v. n. tauri. cum sit in zodiaco. f. ma
iore. sui. parte. t. extendit. ped. suu. ubi. tropic
can. 7. tu. p. mo. ethiopia. l. 3. ulla. pars. zodiaci
p. mo. eam. si. n. pes. tauri. de. quo. loquit. au
tor. extendet. i. illis. equinoctiale. ut. e. in. di
recto. arietis. 7. alii. signi. tunc. p. me. f. ab. arie
te. 7. iungit. 7. alis. signis. q. p. 3. p. iungit. cen
tum. pilelli. equinoctiali. circumductu. p. ce
nit. capias. ethiopu. 7. arietem. 7. iungit. 7. alia
signa. f. cum. p. lica. ro. huius. q. uet. n. n. cen
tra. denotat. si. in. tenipata. nascens. b. rabi
li. **¶** D. n. q. illa. pars. ethiopiae. de. q. loq
lucamus. e. sub. equinoctiali. circulo. 7. q. pes

tauri. de quo loquitur extempore infus equinoctia-
le. et distinguuntur in signa cardinalia et regio-
nes. Nam signa cardinalia dantur duo signa. in quibus
congruunt. et dno in quibus congruunt
equinoctia. **R**egiones appellantur signa.
signa intermedia. et si per quod ethiopia sit sub e-
quinoctiali et primo ab aliqua regione. et tunc a
duobus cardinalibus signis. scilicet sub zariete. Illis
quod quorum centro est in artico circulo congruit
quod die anni quod centro capitis eorum est idem cum po-
lo zodiaci. et tunc hunc zodiacum sit eclipsa per
orizontem. et si per die almagani. quod in zodiaci circu-
lus flectitur super arcum emporum. et cum firma-
mentum continue moueat. et arcus orientis et
occidentis zodiacum in instans. et cum sint maxi-
mi circuli in ipsa metentur in partes equales.
vnde statim medietas zodiaci emigret super orientem.
et reliqua deprimetur. sub orientem. et si per die almagani.
quod in accidit repente. et signa. et reliqua.
et omnium toto equinoctiali. **C**um etiam e-
cliptica sit orientem illorum sole existente in primo
puncto canceri. aut illis una dies artificialis. et
horarum. et si instans per noctem. quod in instans
git sol orientem eorum. et statim emigret. et ille gradus
est illis per noctem. et est congruit illis sole existente
in primo puncto canceri est illis una dies. et horarum.

i q̄ m̄stans p̄die. ¶ Illis aut̄ quoz cent̄ ē in
t̄artium. circuli i polo mundi arcuum. q̄
tingit q̄ centro illoz m̄stabit zodiacum in
duobz punctis equidistantibz a p̄ncipio can
cri. i. in renouante firmam̄ti. q̄tingit q̄ illa
portio zodiaci. m̄cepta s̄p̄ relinquit̄ sup̄ oriz
tē vñ p̄ q̄ dñi sol ē. in illa portione erit q̄
tūm̄ dies s̄i nocte. q̄ si s̄i ad q̄ntitatē unū
signi. erit i dies otinuū unū m̄sis. s̄i nocte.
Si ad q̄ntitatē duoz signoz erit dies otinuū s̄i
nocte. ad q̄ntitatē duoz m̄suū. i. m̄dem̄ceps.

¶ S̄i r̄ ottingit̄ eisdē. q̄ portio m̄cepta ab illis i
duobz punctis. eq̄ distantibz a p̄ncipio cap̄oz
■ s̄p̄ relinquit̄ sub orizonte. vñ q̄ sol ē. m̄l
la portione m̄cepta erit una nox otinua. s̄i
die breuis i longa s̄ q̄ntitatē m̄cepte portis.

¶ Signa aut̄ reliq̄a eis oriunt̄ z occidunt̄ p̄st̄e
oriunt̄. z occidunt̄ oriunt̄ p̄st̄e s̄i tūm̄. aū
arietē. aries ante pisces. pisces aū aq̄uū z t̄l.
signa opposita h̄is oriunt̄ recto ordine. occid̄
p̄st̄e ut scorpi aū libra aū uirginē. z m̄
signa h̄is opposita occidunt̄ directe. ¶ Illis i
quoz cent̄ ē i polo arctico. q̄tingit q̄ illoz ori
zon. ē id q̄ equinoctial. vñ cū equinoctial m̄st
setet zodiacum in partes eq̄les. s̄i i illoz ori
zon relinq̄t medietatē zodiaci. sup̄. z reliq̄t̄.

101
vñ cum decurrit p illa medietate. ad pñ. qe
apñcio arietis. usq; in fine ungues. erit u
na dies gñua sñ nocte. zñ sol decurrit in a
lia medietate. qe e pñcio libe usq; in fine
pñciū. erit una nox gñua. sine die. qñ una
medietas totius anni. E una dies artificial. z
alia medietas una nox vñ tot' anni e l' dies u
nus nātis. **S**z cum i nūq; mag. 13. hñb
sub orizonte. dep'mat' uidet' q null' illis
sñ dies gñuus sñ nocte. sñ zñob' dies dies
dñ an solis ortum sup' orizonte. hñ aut e qñ
ad uulgatē sententialitē. sñon. p. e dies art
ficialis. qñ ad pñciū uicte n' ab ortu solis. usq;
ad occasum ei' sñ orizonte. Ad hñ itē q l'p' uide
tur i pñcia. dñ q aer i nubilosus e. z spissus. m
dus. n. solaris debilis uirtutis. l' erubens. mag
elevant' uaporib'. qñ gñuē pñt. vñ aerē n
serenat.

Imaginet' aut' quidā circū. in sup'ficie t're
directe supposit' equinoctiali. **I**ntelligat'
alius circū in sup'ficie t're tñsientis. p' orizontē in
occidentē. z p' polos mundi. Ista duo circū intē
cant' se in duob' locis. z ad angulos rectos spūes
z dñdit totam tñm. in. e. qñtas. qñ una e tñm
fñabil'. illa tñ qñ intēpt' int' tñm circū duc
tum ab oriente. in occidentē p' polum arcticum.

orientis

ac tū illa tota ē habitabil' quā partes illius p
pma equinoctiali. in habitabiles sunt p uinum
calore. sū. partes eius pma polo arctico inhi
tabiles sunt p pma frigiditate. intelligit' g

una linea
cū distant
equinocti - ab
ali. diuider
partes qte
habitabiles
p frigid' a p
ab habitabi
lib' q sunt
usque septē
tione. In
telligit' g

linea alia q' dūm p polo arctico diuident' par
tes qte. p frigid' a partib' habitabilib' q sunt
usque equinoctialem usque istas 7 duas lineas ex
tremas intelligant'. 6. linee. palle equi
noctiali. q cum duab' partib' diuidunt' parte
totale qte habitabile. m. 4. portiones. q dū. 4.
diuina. **¶** Quedū g' pma diuina ē. v.
maioris diei plexitas ē. 12. horarū. et lenas pol'
minori. sup' arcuū emul' p. 16. g' dū. 7. diu
ina diuina. inuicū nō ē. et u' diei plexitas ē.

diuina pte ē q' dūm p

Notandum qd sol unicuique h[ab]et circulu[m] p[er] q[uo]d mouet[ur]
 in s[er]uicio d[omi]ni p[er] t[er]re. z[er]o eccent[ri]c[us]. **E**ccent[ri]c[us]
 aut[em] d[icitu]r om[n]is circulu[s] qui diuidens terram in duas
 partes e[st] c[ir]ca s[e]c[un]d[u]m suu[m] aut[em] centro t[er]re.
 s[ed] ex p[ri]mo aut[em] eccent[ri]c[us] qui maxime accedit ad fir-
 mamentu[m] aus. i[n] angis. q[uo]d m[ax]ime elenat[ur] p[ri]nc-
 ipal[iter] uo qui m[ax]ime remotus a firmamento. d[icitu]r
 oppo[si]t[us] angis. **S**olis aut[em] ab oriente occidente.
 duo s[un]t mo[d]i. quoru[m] un[us] e[st] egyptus. in circulo
 suo eccent[ri]co. quo mouet[ur] in om[n]i die. z[er]o nocte. 60.
 minutis. s[e]c[un]d[u]m a uo tardior e[st] mo[d]us q[uo]d ip[s]ius sol s[up]er
 p[ro]p[ri]os axis circuli signoz. z[er]o e[st] q[uo]d motu s[up]er stel-
 laz fixaz. s[ic] m. 100. annis adu[m]mo. **E**x h[uius]
 itaq[ue] duob[us] colligit[ur] cur[re]ntis in circulo signoz
 ab occidente in oriente p[er] q[uo]d abscondit[ur] circulu[m] sig-
 nu[m] in. 364. dieb[us] z[er]o q[ui]ta un[us] diei p[er] i[n] mediet[ate].
 q[uo]d null[us] e[st] sensibilitatis. **Q**uoniam aut[em] planeta
 p[er] s[ol]em. 3. h[ab]et circulos. s[ic] e[st] q[ui]nt[us] z[er]o d[ist]inct[us] z[er]o epi-
 celi. **E**q[ui]s quid[em] h[uius] e[st] circulu[s] z[er]o eccent[ri]c[us] e[st]
 t[er]ra. z[er]o in s[er]uicio egyptice et uo d[ist]inct[us] e[st] circulu[s] e-
 cent[ri]c[us] e[st]. n[on] e[st] in s[er]uicio egyptice. imo una e[st] me-
 dietas declinat[ur] i[n] s[er]uicio t[er]re. alia i[n] austru[m].
 m[ax]ime de fens e[st] q[ui]nt[us] in duob[us] locis. z[er]o figura in
 s[er]uicio. n[on]nullat[ur] draco q[ui]n lata e[st] in medio. z[er]o an-
 gustior u[er]o finit[ur]. In s[er]uicio aut[em] illa p[er] q[uo]d mouet[ur]

solis motus

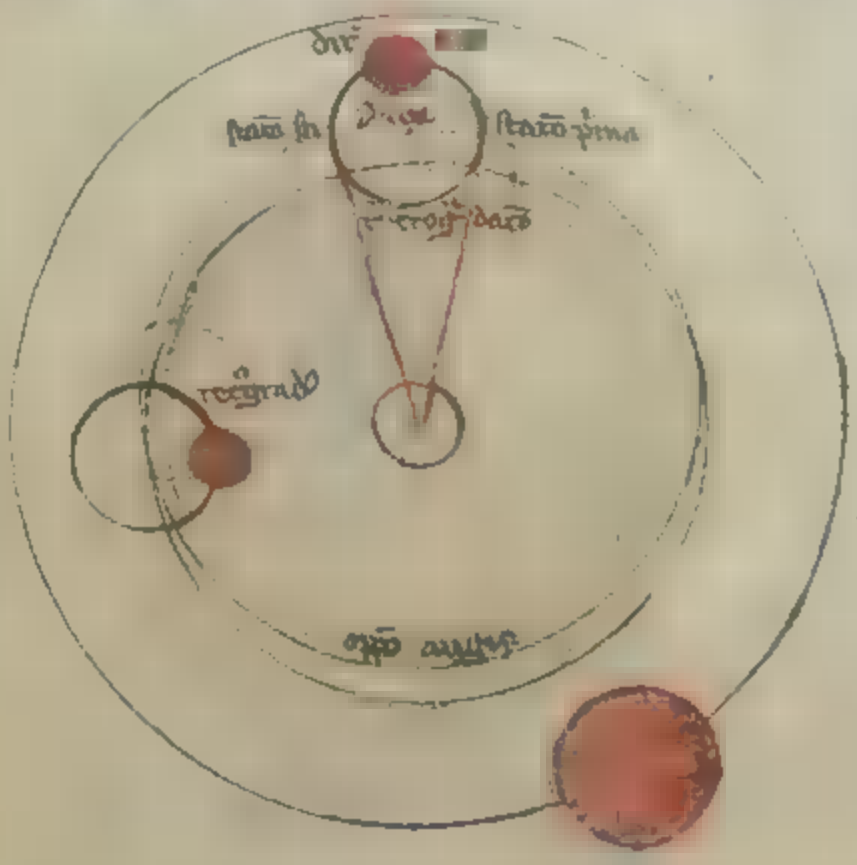
eccent[ri]c[us]

apud

remotus

motus

luna

planeta quicquid videtur sub medietate arietis
motus suus per se non dicitur sed per

ab auctro in aquilonem de capite draconis. reli
quod in miscetatio per quod monet a septentrione in an
strum de cauda draconis. ¶ Differs et regim
culi planete sunt equales et scilicet quod tunc defens
et equans latum iouis martis uetris. et in tunc
sunt eccentrica. et per se faciem ecliptice. et in illi
duo sunt in eadem superficie. ¶ Quibus autem pla
neta sunt solem habet epicyclum. et epicyclus
est parvus. per cuius circumferentiam defertur corpus
planete. et centri epicycli sunt defertur in circum
ferentiam defens. Si ergo due linee duam a cen
tro fixi. ¶ quod includunt epicyclum. una ex parte
orientis reliqua ex parte occidentis. punctus quo
tus ex parte orientis. de statio prima punctus
non quatuor ex parte occidentis de statio prima.
¶ et quod planeta est in aliam illam stationem de
stationari. ¶ Arus autem epicycli sunt in media
statibus inceptis. de directio. et quod planeta est
in illo de directus artus non epicycli in fine in media
as statibus inceptis de directio. reliqua autem et pla
neta in existens de retrograde. ¶ Tunc autem si as
signatur statio. directio. et retrogradatio. unde lu
na de statum. directio. et retrograde. per ueloc
tatem motus eius in epicyclo
¶ in autem sol stans in arietis dra
cone et quod medietas spe. fixa a sole per illum

in autem equinoctial superius et obliquum

illuminet. et quod umbra terre extenta in aere tor-
 natil minuat. in rotunditate donec deficiat
 in superficie artu. signoz. insepabilis a nadir so-
 lis tunc terra non ponet soli et lune. et postea omni-
 bus terre and. et post orbem lune. unde luna luna non habet
 a sole. in terra in aere deficiat a lumine suo et de-
 clipsetur. si fuerit in capite et in cauda draconis.
 directe. particularis usque si fuerit. propter in finem metas.
 et determinatas eclipsi. et in plenilunio et circa
 gtingit. unde cum in quolibet opposit. si est in plenilu-
 nio. non sit in capite et in cauda draconis. et sub po-
 sita nadir solis. non est in quolibet plenilunio
 luna patit eclipsim. **C**um autem luna fuerit
 in capite et in cauda draconis. et propter in finem metas.
 et in coniunctioe sole. tunc corpus lunare in-
 ponet. non aspectum nostrum et corpus solare. unde ob
 umbrabitur nobis claritate. solis et non sol patit e-
 clipsem non quod deficiat a lumine suo. sed quod deficiat
 nobis per interpositionem lune non aspectum nostrum et sole.
Ex his. patet quod si est. solis eclipsi in quic-
 none si novilunio. **N**otandum est quod quando est e-
 clipsis lune et eclipsi in omni terra. si quando est eclip-
 sis lune et eclipsi in omni terra. si quando est eclipsi sol-
 nequaquam. tunc in uno climate et eclipsi. in alio
 nequaquam et gtingit per diversitate aspectus per diversita-
 tem aspectus in diversis climate. unde virgilius

posita ad modum eclis

cum in plenilunio luna fuerit
 in capite et in cauda draconis sub nadir
 solis

cauda
 nadir est punctus in firmamento
 sub oppositum draconis et punctus in
 firmamento contra nadir est caput draconis

et non quod umbra terre umbrat eclis
 orbem in firmamento sub nadir solis
 in aere et non in solo sub nadir
 et ab ipso

in plenilunio et novilunio luna in aere
 extendit umbram suam in aere
 et sic patet in plenilunio luna
 in capite et in cauda draconis
 in aere et non in solo
 et gtingit per diversitate aspectus
 per diversitate aspectus in diversis climate
 unde virgilius

denarius ¶ In subtrahendo duo numeri sunt notati. et unus
subtrahendus et unus a quo dicitur subtrahitur. Unus subtrahendus
duos in inferiori ordine subtrahendus est. Describendus per
suos digitos. minus non a quo dicitur subtrahitur. in inferiori. in
quod prima sit. Subtrahitur in inferiori. sub prima sedula
sedula et non de aliis. Subtrahitur quod prima inferioris ordinis
a figura ubi supposita. et illa aut erit equalis et suppo
site. aut maior minus minor. Si par ea deleta scri
batur infra loco eius. Si maior deleatur ab ea tot u
nitates. quot minus inferioris figure. residuum
loco eius ponatur. Si minor. quod maior de minor
subtrahi non potest. mutuetur unitas a figura prima.
sequente quod videtur et procedens. ab illo quod denario et figu
ra a qua debuit subtrahitur simul unitas subtrahitur
et figura inferioris residuum ponatur loco figure de
lete. Si non figura a qua mutuetur unitas. sit uni
tas ea deleta scribitur infra. ne figure sequentes
minus figure. notare ut prius. Si autem figura a qua
mutuetur sit infra recurreret ultimum ad figuram signi
ficantem et mutuetur unitate. et in redeundo loco
cuius. ante pertransiit ponatur figura nonenarius. et
quod pertransiit fuit ad illam figuram de qua intendit.
remanet tamen denarius ab illo quod denario est. Quod a
qua loco cuius. ante pertransiit relinquitur figura no
nenarius. hoc est. Si a decio loco mutuetur unitas. illa et
figure a qua debuit subtrahitur videtur centum. et loco in

tre relinquit nonenarius qui 93. 90. vñ re-
 manet tñ denarius 7 eadē ē id ē a q̄to loco
 l' quinto. sic demceps mutuetur unitas. ¶
 fco s̄b̄t̄e s̄d̄m m̄fionis ordinis. alia supiora
 negociand' ē ut p̄us. ¶ Sc̄z q̄ tam m̄ additōe
 q̄ m̄ s̄b̄t̄e. p̄llis bñ incipe opari. a sinistra rē-
 dendo iñsis dext̄m. s̄z uodocet̄o fiet q̄modo. ¶ Si
 aut̄ p̄t̄are uelis utrum bñ fecis nec ne figuris
 q̄s p̄us s̄b̄t̄isti. adde s̄trouly 7 occureat eedem
 gure q̄s p̄ h̄m̄ta s̄ recte fecis. s̄li additōe q̄
 om̄is figuris addidis. s̄b̄t̄e eadē q̄s p̄us f̄uisti.
 addidisti. 7 credibunt eedem figuris si recte fecis-
 ti. ¶ En. s̄b̄t̄io additōis p̄latio. 7 c̄s. ¶ *De mediatōe*

Mediatio ē alio rē m̄ medietatis inuentio
 ut uideatur q̄ 7 q̄ta sit illa medietas. In
 mediatōe tñ unus ordo figurarū. 7 unus n̄s ē
 n̄c̄us. s̄ n̄s mediant'. Si uelis ḡ alique n̄m
 mediare scribat̄ ille n̄s suas 7 bras. 7 incipe
 a dext̄is. s̄ a p̄ figurā. iñsis dext̄m. ¶ Si aut̄
 f̄uō s̄ḡt̄ia. aut̄ q̄ rē p̄sentat̄o mutare. aut̄
 aliū dignū. Si unum ē. loco ei' delecte p̄nas
 asia. p̄ s̄ḡas sequentes ne minus s̄ḡit. 7 s̄orbu-
 tur illa unitas. ex̄t̄ m̄ tabula resoluiatur. ¶
 60. minuta. 7 medietas illorū. ab̄ciat̄. reliq̄
 restetur. ex̄t̄ m̄ tabula. s̄ 30. l' scribat̄ ex̄t̄
 figura dimidiū. sic d̄ q̄ nullū locū ordinis optat̄. ¶ *De m̄*

aliquid tū figē q̄ medietas duplata in sum
locum recipiatur. in duplatoe. si p̄ figurā fig
ficeo alium digitum ab unitate. ille nūc aut
erto par aut nūpar. Si par loco ei scribit me
dieta illius par. Si nūpar sume p̄m̄ parē
sub illo stentum. & pone medietatē loco illi
paris. de unitate aut q̄ remanet medietati fac
uo p̄m̄. ¶ h̄ f̄c medietati ē sedā. si sit c̄sta
p̄m̄ medietati ē nūcta. si sit nūcta. aut par. a
aut nūpar erit. si par loco illius delecte scribit
unitas. eius medietas. si nūpar. sume p̄m̄
p̄m̄ sub illo stentum. & loco nūparis illi delecte
ponas eius medietas. unitas autē q̄ remanet
medietati ē p̄cedentis. v. 10. dividit q̄ iste de
narius in duos quatuor. & in abicā reliq̄
addatur figure p̄m̄ p̄cedenti. si autē c̄sta fu
erit cui addidit delecte & loco eius scribit. & si op̄m̄
dū ē donec totalis nūc medietur. *De simpla*

Duplatio ē nūc p̄m̄ in se p̄m̄ aggr̄. ut
ut videat summa ex̄scens. ¶ In duplatoe
tū in oīdo figurā ē nūcū. & in ch̄and ē a sum
tra sūa figurā maior h̄c figurā maiore nu
mum p̄sentantē. ¶ In t̄b p̄cedentibz in ch̄a
mus a dext̄o & a figi nūmō. ¶ h̄c autē q̄ ē oīu
b̄ sequētibz in ch̄a a sinistra. vñ h̄c subtilis.
addit addis a dext̄is in medietatis. Alena dupla

diuise multiplicata. Et hinc videtur quod si parte
sinistra. ¶ Quia si prima figuram incipias dupla
re gemget quod idem bis duplicari. et hinc aliquo modo
get opari. incipiendo a dextris. difficilius tamen erit
doctrina totum. ¶ Si quod uelis aliquod numerum dupla
re scribas primo ille numerus per suas duas. et duplex ul
tima. ex tali duplici aut crescit digitus aut arti
culus. aut numerus oppositus. ¶ Si digitus loco pos
delet scribas digitus ex crescit. ¶ Si articulus
loco pos delet scribas cifra. et crescit articulus
sinistra. ¶ Si numerus oppositus loco pos delet scilicet
tur digitus qui est pars illi numeri oppositi et sinistre
tur articulus. ¶ De modo duplicandi est penultima
et quicquid exiit negotiandum est utique. Si uero cifra
decurrit relinquenda est intacta. ¶ Si aliquis numerus
ante delet addi loco illi delet scribas numerus adde
tus. eo modo operandi est de omnibus aliis pro autem hoc tal
est. si recte duplicatus media et si recte medianus
dupla et occurrunt eadem figure quod prius habuit. et
in medio duplicis pro.

Multiplicatio minus per se et per alium oppositas du
obus minus totum multiplicatio. qui totum tenet
habet aliam quod si unitates in reliquo. ¶ Simil
iter duplicatio duorum principum sunt nati. et minus
multiplicans et multiplicandus. minus multiplicat
adverbialiter designat. minus multiplicandus notalem
reus de
nominatus

— 32 —

p^{er} v^{er}o r^{eg}edun^{te} si dign^{us} mult^{us}
 nob^{is} est p^{er} v^{er}o r^{eg}edun^{te} si dign^{us} mult^{us}
 p^{er} v^{er}o r^{eg}edun^{te} si dign^{us} mult^{us}

*¶ h. em ubi p. art. n. a ad p. ma
p. alcy extendit articulos.*

*¶ Dign. ex. ar. d. si. ar. ex directo
figure multiplicandi. l. h. n.*

*¶ si p. a. sim. l. h. n. Si. n. l. h. n. p. h. n.
l. a. o. s. i. p. i. o. n. s. d. l. e. n. t. s. c. r. i. b. a. t. u. r.*

multiplicat n. m. q. p. s. t. u. m. d. u. c. e. n. d. a. e. u. t. q. p.
p. a. r. s. m. i. n. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. s. m. p. a. r. t. e. m. i. n. m. u. l. t. i. p. l. i.
c. a. n. d. i. 7. n. o. d. u. c. e. t. d. i. g. i. t. u. s. b. i. s. q. i. s. e. m. e. l. m. d. i. g. i.
t. u. m. 7. s. e. m. e. l. m. a. r. t. i. c. u. l. u. m. a. r. t. i. c. u. l. u. s. a. l. i. b. i. s. q. i. s. e. l.
m. d. i. g. i. t. u. m. 7. m. a. r. t. i. c. u. l. u. m. ¶ Si uelis abq.
p. s. e. v. p. a. t. u. m. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. e. s. c. r. i. b. e. m.
m. e. r. u. m. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. d. i. m. s. r. i. o. r. i. o. r. d. i. n. e. p. s. u. a. s. d. i. g. i. t.
n. u. m. u. o. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. e. m. a. m. i. s. s. i. o. n. i. o. r. d. i. n. e. p. s. u. a. s.
d. i. g. i. t. u. m. t. u. m. q. p. m. a. m. i. s. s. i. o. n. i. s. l. b. u. l. t. i. m. a. s. u. p. i. o. r. i. s.
¶ D. e. f. e. o. d. u. c. e. n. d. a. e. u. l. t. i. m. a. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. s.
m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. d. i. e. x. i. l. l. o. q. d. u. c. t. u. a. n. t. e. r.
d. i. g. i. t. u. s. a. u. t. a. r. t. i. c. u. l. u. s. a. u. t. n. i. s. q. p. o. s. t. i. t. u. t. Si d. i.
g. i. t. u. s. e. x. d. i. r. e. c. t. o. s. u. p. p. o. s. t. i. t. u. t. f. i. g. u. r. e. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. s. s. e.
l. a. t. o. a. f. i. n. i. t. u. r. a. r. t. i. c. u. l. u. s. u. s. u. s. s. i. m. i. s. t. r. u. m.
Si n. i. s. q. p. o. s. t. i. t. u. t. e. x. d. i. r. e. c. t. o. f. i. g. u. r. e. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n.
s. c. r. i. b. i. t. u. s. d. i. g. i. t. u. s. q. p. o. s. t. i. t. u. t. 7. s. i. m. i. s. t. r. e. t. a. r. t. i. c. u. l. u. s. u. r.
p. s. i. ¶ D. e. o. d. u. c. e. n. d. a. e. p. e. n. u. l. t. i. m. a. m. u. l. t. i. p. l. i.
c. a. n. t. i. s. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. d. i. 7. q. u. i. c. q. u. i. d.
e. x. t. e. n. d. i. n. e. g. o. c. i. a. n. d. u. t. p. u. l. 7. n. o. f. i. a. t. d. e. o. m. n. i. b. u. s.
d. o. n. e. c. p. u. e. n. i. a. t. a. d. p. m. a. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. s. q. d. u. c. e.
d. a. e. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. d. i. e. x. i. l. l. o. d. u. c. t. u. a. n. t. e. r.
e. x. t. e. n. d. i. t. d. i. g. i. t. u. s. 7. e. Si d. i. g. i. t. u. s. l. o. c. o. s. r. i. o. r. i. s. d. e. l. e. t.
s. c. r. i. b. i. t. u. s. d. i. g. i. t. u. s. e. x. t. e. n. s. ¶ Si a. r. t. i. c. u. l. u. s. l. o. c. o. s. u. p. i. o. r. i. s.
d. e. l. e. t. s. c. r. i. b. i. t. u. s. d. i. g. i. t. u. s. q. p. o. s. t. i. t. u. t. 7. s. i. m. i. s. t. r. e. t. a. r. t. i. c. u. l. u. s.
u. r. p. u. s. ¶ D. e. a. u. t. f. e. o. a. n. t. i. o. r. a. n. d. e. s. i. m. i. s. t. r. i.
f. i. g. u. r. e. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. s. p. m. a. d. i. n. a. i. t. a. i. s. q.

pma multiplicantis sit sub penultima multi-
 plicandi. reliquis sibi p unum locum multipli-
 catis. antiozatis. ¶ Nec scō ducenda ē nū-
 ma multiplicantis in illam multiplicandi. sū-
 q pma multiplicantis. et ex illo ductu aut ex
 ceteris digitis rō. ¶ Si digitus ex directis sū-
 pōste addatur. si articulus existat ut si sint in
 ¶ Si nūis qpositi addat figure addat figure sup-
 pōste digitis. et similitere articulus. ¶ Si qh
 figura multiplicantis ducenda ē in penultima
 multiplicandi. donec pueniat ad pma multipli-
 candi. si opus ē qd. de pma detrahatur. ¶ De-
 inde ut prius antiozande sunt figure. nū multi-
 plicantis p unā dīam. nec cessand ē a tali duc-
 tu quousq. qh figura nū multiplicantis ducit
 donec nū qh multiplicandi. ¶ Si autē gūngat qh fi-
 gura nū multiplicantis sit cīfra. et ei supponat
 figura signū. loco illi supioris deleto scilicet.
 da ē cīfra. ¶ Si autē occurrat cīfra in infiori or-
 dine nū pma et ultima. et directe supponat fi-
 gura signū. relinquendi ē intacta. ¶ Si uo
 spaciū ei supponat uacū. in eod spacio scien-
 di ē cīfra. ¶ Si gūngat q cīfra sit nū pma
 figura et ultima multiplicandi antiozand ē o-
 do figurarū p duas dīas. ¶ Quā ex ductōe
 alicuius figure in cīfram nichil resultat. ex p-

fice
 & signa sibi directe pōst
 relinquitur cīfra sine fi-
 gura
 quousq. et in omni mō
 rōnem di oē nū nūmā ad
 pma multiplicantis

loco illi cīfra et cīfra nūmā

das pz. q. si pma figura multiplicandi sit
cassa sub ea n. d. si amozano. ¶ Sciend. q. in
multiplicatōe. dīc. r. aduā. q. d. d. q. p. t. e. n. e.
pō. t. e. l. m. q. m. s. p. a. c. u. m. u. a. c. u. m. m. o. d. u. o. s. o. r.
d. m. e. s. f. i. g. u. r. a. s. u. t. i. c. a. r. i. b. u. s. q. p. n. e. n. t. a. d. d. e. n. d. a. u. t.
s. u. b. t. r. a. h. e. n. d. n. e. a. l. i. u. d. m. e. m. o. r. i. e. n. t. i. d. i. t. o.

Divide nūm p nūm ē ppositis duob. nūis ma
iore in tot partes distribue. quot sunt
unitates in minore. ¶ Notand. q. q. m. d. m. i. s. i.
one tres sunt nūi nōu. s. nūis d. m. i. d. e. n. d. r. m. i. s.
d. m. i. d. e. n. s. s. i. d. i. u. i. s. o. r. z. nūis d. e. n. o. t. a. n. s. q. u. a. c. i. e. n. s. s. i.
e. r. i. e. n. s. nūis. ¶ Quis aut d. m. i. d. e. n. d. q. d. e. b. i. t. e.
maior. l. s. a. l. t. m. p. u. t. m. i. o. d. u. i. s. o. r. s. i. t. e. l. i. o. d. i. s. i.
p. n. t. e. g. r. ¶ Si uelis igit. aliq. nūm p. a. l. i. u. d. a. u.
t. e. s. c. r. i. b. e. nūm d. m. i. d. e. n. d. i. n. s. i. o. r. i. o. r. d. i. n. e. p. s. u. a. s.
p. i. a. s. d. i. u. i. s. o. r. e. n. o. i. n. s. i. o. r. i. m. i. s. i. o. r. i. o. r. d. i. n. e. p. s. u. a. s.
i. t. a. q. u. l. t. i. m. a. d. i. u. i. s. o. r. i. s. s. i. i. n. s. i. o. r. i. s. s. i. t. s. u. b. u. l. t. i. m. a.
i. t. a. d. m. i. d. e. n. d. i. p. e. n. u. l. t. i. m. a. s. u. b. p. e. n. u. l. t. i. m. a. z. i. t. a.
d. e. a. l. i. u. s. s. i. p. e. t. e. n. t. s. i. p. o. s. s. i. t. s. i. m. i. t. a. n. d. u. e. c. a. t. e. q. n.
u. l. t. i. m. a. s. u. b. p. e. n. u. l. t. i. m. a. c. o. l. l. a. c. a. r. i. n. p. o. s. s. i. t. s. i. a. u. t.
q. u. l. t. i. m. a. m. i. s. i. o. r. i. s. n. p. e. s. s. i. t. s. u. b. t. h. i. a. l. i. q. u. o. a. c. i. e. n. t. i. s.
a. s. u. a. s. u. p. i. o. r. i. u. r. e. l. i. q. n. p. o. s. s. i. n. t. t. o. r. i. e. n. s. a. s. i. b. i. s. u. p.
p. o. s. i. t. a. s. a. u. t. i. t. u. l. t. i. m. a. m. i. s. i. o. r. i. s. s. i. t. p. u. t. f. i. g. u. r. e.
s. i. b. i. s. u. p. p. o. s. i. t. e. p. e. n. u. l. t. i. m. a. u. o. s. i. i. a. n. p. e. n. u. l. t. i. m. a.
s. i. t. m. a. i. o. r. ¶ Quis **o** r. d. i. n. a. t. i. o. n. e. m. a. c. c. i. p. i. e. n. d.
c. o. p. a. r. i. a. b. u. l. t. i. m. a. f. i. g. u. r. a. m. i. n. d. i. u. i. s. o. r. i. s. z. u. i. d. d.

equociens possit subtrahi a figura sibi supposita. et
 ea quod totiens possint subtrahi reliqua a sibi suppositis.
 et residuo si aliquid fuerit residuum. ¶ Et nota quod
 contingit plures subtrahere plures quod nomen.
 nec minus quod semel. ¶ Et nota quod quociens si
 figure inferioris ordinis a suis suppositis subtrahere
 duntaxat nunc denotans ex directo supposito illi figure
 sub qua est prima inferioris si nunc diuisoris. et per illam si
 figuram subtrahende sunt omnes figure inferioris ordi-
 nis. a suis suppositis. ¶ Et nota quod ante
 riorande sunt figure diuisoris puritatem duntaxat. ut
 si decem. et negoyand est ut paus. ¶ Si autem
 contingat ita per anterioritatem quod non aliquociens per
 sic subtrahi. utrum a diuisoris a figura sibi supposita
 super figuram sub qua est per diuisoris. directe scribenda
 est cifra. in ordine nunc denotans quociens. et an-
 teriorande sunt figure ut per. sibi faciend est ut
 contingit in nunc diuidendo quod diuisor non possit subtrahi.
 ponenda est cifra. et anteriorande sunt figure. nec
 cessand est tali anteriorande nisi a nunc denotans nisi a
 nunc denotans quociens. et anteriorande sunt figure.
 per nec adductu nunc quociens in diuisore. nisi a di-
 uisore subtrahere. donec per diuisoris sit sub prima di-
 uisendi subtrahenda. ¶ Quo fit autem aliquid erit
 residuum. aut nichil. si aliquid reliquum extiterit
 in tabula. et erit per minus diuisore. ¶ Si uel

possit subtrahi a figura sibi supposita
 residuo si aliquid fuerit residuum

scire quot unitates de nro dividendo eueniant
cuius nro diuisoris nris quociens illud ostendit

Cum qd fca fuit talis. et place uelis ut buse
as nec ne. multiplicata nra denotante quociens
p diuisore. redibunt eed figure qs p multa si
n' fuit residuu. si aliq fuit residuu. tunc ai
additoe illius residui. redibunt eed figure. et
multiplicatio p laro diom. et co. ut si fca multipli
catoe diuisio p ductum p multiplicante. exhibe
m nro denotante quociens figure nri multipli
candi.

Progresio e mior et eqles p. excessu abu
mante l' abinario sumptor aggr. ut nri
l'oz summa fuit breuio et quendiose. **P**rogres
sionum alia nalis sunt annua. alia mitala. sic
distonantia. **L**atit e qn incipit ab uni
tate. et obmittit aliquis. nris ut. 1. 7. 3. 8. 7
e. et sic temp nris sequis signis pcedente unita
te. tui. **I**ndicula qn da omittit aliquis nris ut
1. 3. 4. 2. e. et sic abinario pto incipit. 7. 2. 6. 7
no m p'fessione mitala h' nris sequis supro p
tente m dualy unitatibz. pcedo l' ascenddo.
Quod q de p'fessione nali due dnt regule. qz
prima e. qn nri p'fessio tannat m nri p'fessio
medietate ipi. multiplica nri. p'fessio tota
li supro. ubi g. m' duo. 3. 2. multiplica q

narum p[ro]b[ar]um. sic bis quinq[ue] exhibito
dece[ss]u[ss]a tota p[ro]p[os]itionis. **S**ed talis e[st] q[ui]
p[ro]p[os]itio n[on] al[ia] t[ame]n in m[un]do. m[un]do p[ro]p[os]itio p[ro]
one p[ro]p[os]itio multiplicat m[un]do totale. ubi g[ra]t[ia] 1. 2. 3.
4. multiplicet[ur] quatuor p[ro]p[os]itionum. sic t[ame]n q[ui]
resultabit quidenarius summa tota p[ro]p[os]itionis.

Abi[ne] p[ro]p[os]itio p[ro]p[os]itio
multiplicat[ur] m[un]do
multiplicat[ur]

De p[ro]p[os]itione m[un]do ducantur regule. q[ui]
p[ro]p[os]itio talis. q[ui] p[ro]p[os]itio m[un]do ducantur in m[un]do
p[ro]p[os]itio p[ro]p[os]itio m[un]do ducantur m[un]do p[ro]p[os]itio
m[un]do p[ro]p[os]itio m[un]do ducantur. ut 1. 2. 3. 4. multiplicat[ur]
tur q[ui]denarius p[ro]p[os]itionum. sic 1. 2. 3. 4. resultabit
duodenarius. summa tota p[ro]p[os]itionis. **S**ed talis
us e[st] q[ui] p[ro]p[os]itio m[un]do ducantur in m[un]do m[un]do
multiplicat[ur] m[un]do p[ro]p[os]itione. p[ro]p[os]itio. ut 1. 2. 3.
4. multiplicet[ur] t[ame]n p[ro]p[os]itio. sic t[ame]n 1. 2. 3. 4.
nouenarius summa totius p[ro]p[os]itionis.

imp[er]at[ur] p[ro]p[os]itio
p[ro]p[os]itio p[ro]p[os]itio

p[ro]p[os]itio p[ro]p[os]itio
p[ro]p[os]itio p[ro]p[os]itio

p[ro]p[os]itio p[ro]p[os]itio
p[ro]p[os]itio p[ro]p[os]itio

Equis de iudicio ex[em]p[lo].

Primo in m[un]do q[ui]denarius. v[er]u[m] u[er]u[m] e[st] quid sit
m[un]do q[ui]denarius. q[ui]denarius u[er]u[m] u[er]u[m] q[ui]denarius e[st] quid sit
q[ui]denarius iudice ex[em]p[lo] p[ro]p[os]itio e[st] h[ic] d[ic]to. **Q**u
m[un]do alius linearis. alius s[er]ial[is]. alius q[ui]denarius
a[ut] cubic[us] s[er]ial[is] solidus. **L**inear[is] e[st] q[ui]denarius
p[ro]p[os]itio p[ro]p[os]itio in h[ic]o r[es]p[ec]tu ad ductum m[un]do i
m[un]do. sic linear[is] q[ui]denarius m[un]do h[ic] d[ic]tione. s[er]ial[is] lon
gitudine. **S**us s[er]ial[is] e[st] q[ui]denarius p[ro]p[os]itio ex
ductu m[un]do m[un]do. v[er]u[m] d[ic]t s[er]ial[is] q[ui]denarius h[ic] duos m[un]do

dupl^r

macro denotantes denotantes l'insuantes
ipm sicut s'fices duas h' d'nsiones. s. longi-
tudine. 7 latitudine. ¶ Sciend' qm' omis n'is
pot' duci in n'um. q' aut sel. aut bis. si semel.
aut in se aut in alium. ¶ Sciend' aut' q' si ducatur
in seipm' sit n'is q'dratu' q' d'nsion' s'p'p'
matates l'ebro. s. l'at' equalia admod' q'drangli
si n'is ducit' in alium. fit n'is s'ficial'. 7 n' q'du-
tas. ut b'marius ductus in tuatu' ostendit se
natum. s. p'mit n'um s'ficial'. Vñ p' q' n'is q'
ducit' e' s'ficial'. 7 n' ostendit. ¶ Quid' n'is
q'drat' e' ille qui ita ducit' in se ut bis duo sint
s. q'drat' q' d' p'mus n'is q'dratu'. 7 b'mari' e'
en'is n'is. ¶ Quid' n'is solid' e' qui p'uenit' dupl'
a ductu' in n'um. 7 d' solid'. q' s'cat' solidi-
tes h' d'nsiones. s. longitudine. latitudine.
7 spissitudine. ipm n'is n'enes h' n'ios p'duc-
tes se s. n'um. ¶ Si n'is pot' dupl'r' bis ducit' in
n'um. q' aut in seipm' aut in alium. si n'is
ducit' bis in se. s. sel' in suum q'dratum q' se
e' fit n'is cubus. 7 d' cubic' ab h' uoie cub'. cu-
bi. q' e' solidus. Solidum n'o corp' e' h'us s'fice-
p'fices. s. angulos. 7. 17. l'at'. ¶ Si n'o aliq's
n'is bis ducit' in alium fit n'is solid'. 7 n' cu-
biens. ut bis ta' bis. ostendit. 17. Vñ p' q' ois
cubus e' solidus. 7 n' ostendit. ois i' solidus s'ficial'

he est. ¶ Ex p̄dis ip̄z quidem n̄is ē uidy m̄
 m̄ q̄drat. 7 cubica. s̄ t̄a idem q̄dratus 7 cubic⁹
 p̄z 7 q̄ om̄is potest ēē uidy q̄drat 7 cubica. s̄ n̄
 om̄is n̄is q̄dratus l̄ cubicus. ¶ Cum ḡ exduc
 tu unitatis n̄is semel l̄ bis nichil puenit ū
 unitas. dicitur hoc in arismetica q̄ unitas ē p̄
 ho om̄is n̄is null⁹ t̄a actu. ¶ Notand⁹ ē q̄ v̄
 ter quosq; n̄ios q̄dratos p̄ximos ē rep̄ue me
 dum p̄portionale. q̄ sic p̄z. ducat⁹ uidy unius
 quadratū radicem alt⁹ 7 puenit illud me
 dum t̄a cubicos quosq; cub⁹ p̄ximos ē rep̄ue
 duplex medium. s̄ mai⁹ mediū 7 minus. q̄ ū
 mediū puenit. ¶ ducat⁹ uidy minoris cubica 7
 q̄dratum maioris. min⁹ si dūgitur radix
 118 in q̄dratum minoris. ¶ Cum ḡ ultra sū
 mam n̄ioz solidoz fiat p̄cess⁹ t̄a. 9. p̄eli
 nates n̄ioz distinguunt⁹. En̄ h̄mes n̄ioz ei
 dem nature. ex̄mis 9 tentoz t̄a. 9. att̄ua
 ordinatio. v̄n̄ p̄m̄ h̄mes ē t̄a. 9. digitoz 9 a
 nua. p̄ḡsio. 9. articuloz p̄ncipaliū.
 t̄a. 9. centenarioz. q̄tus millenarioz. t̄a. 9.
 resulant n̄i q̄stas p̄digitoz app̄osit̄m. sup̄
 q̄cumq; p̄d̄oz articuloz t̄um. 7 si alt⁹ aliq̄p̄o
 nat⁹. s̄ p̄final⁹. l̄ r̄m̄. ex millenariū recept̄e
 sup̄ se quoz alio p̄cedente. semel p̄ modū qua
 dratoz. aut bis p̄ mod⁹ solidoz resultat p̄mil

trans limes ultimi? de centis radicis in nris

Radicem min quorati esse e pposito aliquo
nris. radicem eius quorati inuenire si
nris ppositus suo quorati si no n sit quoratus
radicem maximam quorati s nris pposito tent
inuenire. si uelis g radicem alie min quorati ex
he. scribe uim illu p suas dias. 2 opura nris
figura. ut si par. l nris. si par. incipend
copari sub plima. si nris ab ultima. 2 nobre
ut dicit q ab impari ultima incipend e. s
ultima q figura impari loco posita inueniend
e. quida digiti qui ducti in se delat totum sup
positum i sui l nris q nris motu pot. (Cali
aut digito inuenio 2 a scice sub tito dupland
ille digitus. 2 duplatum ponend e. s prima
figura antior. isus de p nris reut s dupli sico.
Quo inueniend e quida digiti s prima
figura an duplatu. qui ductus in duplatum
delat totum suppositum i q nris l nris q nris motu pot
dem ducti in se delect totu suppositu. i sui l nris
q nris motu pot. l pot nris sub tito digitus inue
tus ut duarum duplatum l duplatu postea ille.
Dem illa duo pducta simul addito. ut q s figa
ultim pducti addito an prima pmi pducti. sa p
mez nris deinceps. 2 simul sub tito a totali. nris
digiti inueni. (Si aut ptingat q nris possit as

dupli

digitus inueniri. tunc ponenda est sub cifra.
sub tertia figura anterior. et anterior dicitur primum du-
platum cum suo subduplo si cessandus est a talis
digitus inueniente non a digitis inueniendis duplices. non
a duplicatibus non a duplicatorum anterioratibus. nec a
subdupli subduplo potest. donec sit prima figura
inuentus sit quidam digitus. qui ductus in
omnes duplicatos. delectat totum superpositum. et dupla-
torum. Deinde ductus in se delectat totum et sui. et
quid inuenit potest. ¶ Quo fit aut aliquid
residuum. aut nichil. Si nichil ostendit quod nullus
propositus fuit quadratus. et ei radix est digitus. ut
tunc inuenit subduplo et subduplis quod
ponatur. Si uero fuit residuum. ostendit quod nullus
propositus non fuit quadratus. sed digitus 20. et radix
maximi quadrati sub nullo proposito quatuor. ¶ Siue
lis est probare utrum babilonis. uetere. multipli-
ca digitum ultimo inuentum cum subduplo
et subduplis per se. et digitus. et subduplis. et
subduplis. et deinde et de se. et per se. et
si nichil fuit residuum. Si si aliquid fuit resi-
duum tunc cum additum illud residuum redibunt e-
de figure. quod prius fuerat. de radicem exanti
equis de radicem ex ante in onerum inuenit
¶ Nunc cubicas. unde uidetur quid sit nunc cubica.
cubica. et quod sit eius radix. et quid sit radice cubica

exhe. ¶ Et si quis nūc cubitus sciat p3 ex p3is q
 puenit ex ductu alic' nūi bis in se l' sel' in suū
 qdratum. ¶ Ad p3o mū cubita ē ille nūis qui
 ita bis duatur in se l' semel in suū qdratū. vñ
 p3 q nūis qdratus ē cubitus. eandem hūc radi-
 cem. sciat si p3 dictū ē. ¶ Radice autē cubitā
 exhe ē nūi pposita radice cubitā inuenire. Si nu-
 mer' pposit' sit cubit'. Si uō sit cubit' tunc radi-
 ce cubitā exhe maximi cubitā sub nūo pposito
 qdrata radice inuenire. ¶ Proposito g' aliq'
 nūo cui radice cubitā uelis exhe pmo opu-
 sita figure. p qdras si p loca millenari-
 or. 7 loco ultimi millenari inueniend' ē quidā
 digitus. qui ductus in se cubice deleat totum
 suppositum r' suū l' in qdrā mōm' pot'. ¶ Quo
 fito t'pland' ē ille digitus. t'plati ponend' ē sub
 prima figurā hūc dextm. 7 l' t'plū. ¶ De m
 t'plū inueniend' ē quidā digit' sub prima fi-
 gūa t'plati pōlta si l' t'plo ductus. in pduc-
 tū deleat totum suppositum r' t'plati. ¶ De m
 duot' in se cubice deleat totum suppositum r'
 suū l' in qdrā inueniend' pot'. ¶ De m t'plati
 d' ille digitus t'plati ponend' ē sub pri-
 ma figurā t'plati ut pūl' 7 eūl' sub t'plū sub eo.
 ¶ Postea aūti orand' ē p'fati t'plati cū suo l' b'
 t'plo. p duas dedas. ¶ De m inueniend' ē quidā

3.
 qe p'p' d' i t'plū

digitus sub prima figura aut triplata. qui cum sub
 triplicis ductus in triplata sit. ¶ Nec cessandū ē
 a talis digitus inueniendū ē. nō a triplata antio-
 ratione. p. duas dīas. nec a subtriplicis subtriplo p. nō a
 tali in triplata. nō a tali subtriplo donec pueni-
 sit ad primam figuram. sub q. inueniendū ē. quidā
 digitus qui cum subtriplicis. ¶ Deinde ductus in se cu-
 bice sit. ¶ Notandū ē q. productum pueniens ex
 ductu digitus inueniendū ē subtriplo l. subtriplicis in tri-
 plata. post illud productum pueniens ex ductu
 digitus inueniendū ē subtriplo l. subtriplicis. in productū
 et in illud productum pueniens ex ductu digitus in-
 ueniendū ē. in se cubice possunt addi. et sit subtriplo
 nūo supposito r. digitus inueniendū ē. id ē. ad si fiat di-
 uisum. ut iā patefecim. ¶ Nec sed aut aliqd
 ex residue aut n. si nichil. ostendit q. mis po-
 situs fuit cubitus. et nō r. dīx. ē. digitus ultio inue-
 tus. p. positus. subtriplo l. subtriplicis q. r. dīx. si dūci-
 tur in se. et postea in productum. erit eedē figure
 q. p. ¶ Si autē aliquid fuit residuum. ostendit q. in-
 mei. ille nō fuit cubice. si digitus ultimo inueniendū ē.
 subtriplicis. r. dīx. maximi cubiti sub nūo p. positus
 ostendit. q. dīx. si dūciatur in se. et postea in productū
 erit ille cubice. maximi. sub nūo p. positus ostendit
 et si illi cubico addat residuum. residuum in tabula
 erit eedē figure q. p. ¶ Si autē aliquis digitus

postea in subtriplo dīx. p. dīx.
 delectat tō. supposito r. triplato. d.
 inde dūci. i. l. cubice. dīx.
 at rō. supposito r. l. i. l. q.
 dīx. p. t.

De i. p. dīx. deinde in subtriplo
 dīx. i. p. dīx. delectat tō. supposito
 r. triplato.

Delectat tō. supposito r. l. i. l. q.

Hic liber est scriptus qui scriptus sit
benedictus. *oooooooooooooooooooooooooooo*

Hic liber est scriptus qui scriptus sit
benedictus. *oooooooooooooooooooooooooooo*

Est autem quidam temporis ex
solis et lune motibus. et eorum
ad invicem conjunctione distinc-
ta. fecit. in diebus duo lumi-
naria magna. ex quorum be-
neficio dies et noctes illuminantur
et tempus vestes humane et

gustum simulacrum effluunt. **E**tiam quod de
motibus uniuscuiusque corporum autem si celestium tem-
porum. ad distinctum et motum istorum duorum pla-
netarum solum intendit. unde hanc sciendi eorum sub
alternationem ab astrologia distare ostendit quod de mo-
tibus astorum omnium uniuscuiusque exequitur. huius temporis
distinctionem. per circuitum solis et lune terra metitur. **Q**uod
quidam astronomi de temporis fractionibus debent scire
quia astorum motus. ipse non est motum ipsum ostendere
potest ut non temporis distinctionem. unde in hoc artifi-
cio tota illius equalitas in astorum planetarum moti-
bus manifestissime ostenditur. huius grossa inequalitate per
tempora spacia. minus maiora. minus minora
ut omnibus sufficiat ostendere. **T**empus ergo est
effectus corporum. si celestium motus ex quo quanta
distinctione unum. et quantum quanta alia
tionem sortitur. **C**omposita autem partes ipsarum
quoniam die maiores. quoniam minores de terminis partem

no

et tempus distinctionem

suū icq̃l
suū cōl

tempus die maiores sunt. Septimana. Mensis
annus lustrum indictio. seculum. et cetera. de quorum
singulis in sequentibus per ordinem exequitur. **P**ar-
tes temporis minores die sunt. Quadrans hora punctus
minutium unctia. atomus. **Q**uadrans
est quarta pars diei naturalis. id est sex horarum integre septuaginta
sex hora est. et quarta pars diei naturalis. **H**ora vero
est naturalis aequinoctialis scilicet tempus quo me-
dietas signi portat. equinoctialis vero est. id est. quando
circulus equinoctialis super horizonem ascendit. **V**im-
punctus illarum ut naturalis. non discendit cum portat appellari.
Punctus in solaribus quidam putat esse quartam partem
horae unius. in lunari vero quintam. **M**inu-
tum est decima pars puncti. ut punctus sine horae. un-
ctia non est. id est. pars minuta atomus est. et atomus pars mi-
nuta. Astronomici tamen per 60. usque ad minutum est
habet integre unidemis est fractio. **T**empus igitur in
tempore spaciū. et dicitur oportet hanc scire consistat
pletio. a putando nomen oportet accepit. si quod
putare doceat. si quoniam in nunc est subalter quic-
tis docet.

Dies autem alius naturalis. artificialis. naturalis
est. id est. horarum a quorum. et punctorum iudicium
horizontis sole inceptarum. et tamen septuaginta. id est. die
et noctis. quod est spaciū. unde illud genus vespere
mane dies unum. et qui mane unctum vespere die

nocari seipis. **D**ies uero artificialis est spaciū
 tempus ab ortu solis usque ad eius occasum. Vnde ap-
 paret dies et sol lucens super terram. Nox autem est umbra
 terre in solis oppositum. diuinitas est extensa. dicitur
 a nocere nocens. est enim tempus nocentibus aptum. **Q**uod
 si quod dies naturalis per duos diuisa habet principia. roma-
 ni enim die naturalem a media nocte incipiunt. et id
 timent. quoniam legitur legitur quod dominus noster factus est in
 media nocte diei dominici. et quoniam sol qui est diei a
 puncto remotissimo in nocte media incipit as-
 cendere. **I**taque uero a meridie qui dicitur solis sem-
 piterne in meridie. per cuius motum diem consistunt.
Iudiamus a uespere mittentes illi auctoritate. gen-
 eralem semper uespere et mane dies unus. **Q**uidam et
 sensum agentes ut nullo diei naturalem ab ortu
 solis incipiunt. quod cum sol sit cum diei. tunc initio dicitur
 dies incipere. cum sol defuit super in horizonta.
Est autem orizon circulus. qui sibi cuiusque circuli est
 aspectus. **M**eridianus uero circulus est qui sol a
 polo ad polum per hominum uitae transierit die medi-
 a alligit. huiusmodi diei finem dicitur. quoniam distinguitur
 quod est. quod prima a nona hora noctis usque ad totam die-
 m calidum et humidum. in quo longius mouetur. secundum uero
 a tota diei artificiali. usque ad. 9. eiusdem calidum et sic-
 ca. in quo colla euentat. **T**ercia quid a nona diei
 artificiali. usque ad totam noctis frigidum et siccum. in

q̄ melancolia multiplicat. Quarta uo q̄ deaſti-
gida ē humidu aſcia hora noctis uſq; in nona.
cuſde in q̄ ſtema augmētū vñ idus. ....

Tres lucas primas tres noctis gūſ mas.

Vis cole medias lucas. G. uendicato horas. ....

Aroq; melan pmas noctis tres lucas rimas.

Centrales pmas noctis. G. ſtematis horas. ....

Dies artificial ſibi m. x. partes ab auctorib;
partis. q̄z pma rubens undi. ſa ſplendens. ſcia
mens. q̄ta tepens dē vñ ſol. x. equos hīc ſingit
quoz noīa ſunt h. eous ptons. lampas. phillo
gens. vñ uerſus. h. rubz. h. ſplendz.

Solus equi lucas dñr. x. hore. ....

Hec rubz leo ſplendet. h. calz alla tepet. ....

Quod ē q̄ dies ſeptimane ſ dñſos diuſas hñt
apllat. phi. n. gentiles q̄ h diem ſeptimane ab
illo planeta q̄ conſtat in pma hora. illi die de
uoiato. dñt n. planetas ſucceſſine p horas di
es dominari. quoz uoiā. x. ſtemz eoz ordina
o ex ſubiecta figura. ſenſui clareſcunt. vñ vñ.

Poſt ſm ſm ſequit utama lima ſubit. l
ordine retrogdo ſc. ſimcha in curuiſ. uen?
ſol mars ioue. ſat. ordine retrogdo ſm q̄ſq;
uendicato horas. ....

unt imposte uolentes transmutare diem p̄mū
septimane diem dñicū sū p̄mā fiam appella
uerunt q̄ tali die natus ē dñs. tali die resur
rexit tali die mund' fecit. fiam p̄mam. q̄ fiare
idē ē q̄ celebrare et ab ope cessare. et die illo q̄ dici
mus dñicū debem' cessare ab omī ope manu
ali. et p̄p̄a. l' fiam a fēdis uictimis dī. q̄ olim di
ci festiuis ad templa fēbunt uictime. et holocau
tis dñem septimane sedā fiam appellauit. et
sic demiceps p̄ ordinem. Non nō salū n̄ muta
uerunt ut appellarent eum fiam septimānā.
Sabbm. n. id sonat q̄ requies. et tali die requie
uit dñs. ab omī ope q̄ p̄tinuit. et tali die requie
uit in sepulcro. vñ tale nom' retinuit. ¶ Judi
aū alias hnt diez septimane app̄lōes p̄mū
n. diem sue septime sabbm appellat. et sic dem
iceps. ¶ **D**icit aut' dies a dy. q̄ ē clarum.
et a dyā q̄ ē duo. qm̄ dies n̄alis diuidit in diem
artificiale. et noctem. et dñs dies adus p̄les n. diu
dicant a quib' dies denotant.

Sicut aut' septimana.

Sed et dies n̄aliū die dñica nichilum successi
ua p̄llo. ¶ **E**t uo' q̄ septimane u' hūo p̄p̄l
appellōet. q̄ ad n. et dies. duplici rōe. tunc n. p̄p̄e
oz multitudinē. Sicut n. in anno. 47. septima
ne et unus dies. tunc p̄ h' q̄ p̄p̄aū diez in mo

anno existens septimana ē partes duar septi-
manar in anno sequa q sic patet. si in hoc an-
no aliq festum in die sabbati sit. idē erit in anno
sequa in die dñico. vñ illud festum q fiat sep-
timanam. in h anno inuērit alius septi-
manar in anno sequa. ¶ **S**unt septima-
ne quoniam appellas has. eldomada septima-
na sabbati eldomada dñ ab ebdā q ē. A. 7 dñs q
7 dies. q. A. hās dies. ¶ **S**eptimana dñ a septē-
mane. q. A. hās mane. i. tempu matutina. 7
sic sabbat pars p toto. Sabbat. 7 dñ septimana.
p q p totam septimanā. quiescē debem⁹ ab o-
pe peccata. vñ illud ieiuna bis in sabbat. ¶ **E**r-
hus pz q sabbat equiuocū. ad totam septima-
nam. 7 ad unā diem. ipi. ¶ **S**i aut qntur q
sabbat in sollempnitate. 7 eldomade in clari-
tate. qd in iudi n̄ auctorizem⁹. ¶ **S**i q sollemp-
nitas sabbati auctoritate dñi in diem dñicū trā-
sit. Nam tali die natus ē dñs. tali die resur-
rexit. tali die dñā scī sp̄s aplis influxit. ¶ **I**n
iudis omnia s̄b q po gugerunt. 7 signa
aut. 7 signatam. 7 signū 7 signatum. n̄ sunt
idē sicut de agno uo. 7 agno pascalli. archi fedis
reccā pz. Sabbat q 7 dies dñic⁹ idē cē n̄ debet
censū aut. ¶ **D**e solari. a. usualis. sola

ris ē spaciūm tempis q̄ dñi sol moratur in sig-
no. pigendo. vñ p̄hs. sol unū. 17. signoz mē-
gro mēse metit. ¶ Lūmaris ē p̄e post lūne a so-
le recessum eius ad totem reitio. de quibz mē-
sequatibz ereq̄at. ¶ Vñual ē spaciūm diez mē-
sibz inscriptum. zab antiquis antiozati. ¶ Sa-
aut q̄ mō latinos romulus p̄ mēses distinxit.
7 annos in anno suo. 10. mēse constituit. qm̄ uidit
q̄ tantū tempis sufficit multri signantia. ut pi-
terz. l̄ tū tpe debuit multr abstinē a nuptiis p̄
mortē mariti sui. ¶ Prīmū ḡ mēsem martiū
a morte p̄e suo denotauit. l̄ a morte h̄ ē a bello
tūmo. n. romani reges solebant p̄cedē mē exped-
tōes. ¶ Deinde scdm̄ apl̄ē ab ap̄iendo ap-
pellant. q̄les nō sequit̄ qz tū oportet. 7 ar-
boz ap̄unt. 7 p̄cedunt h̄c 7 folia m̄ arboribz. 7
apl̄. q̄ affit̄. a f̄idos q̄ ē spūma maris dñ. de q̄
uenus nascit̄. 7 ip̄i sūt q̄nois romule p̄napi
ex parte matris. ¶ Tercū nō mēsem ma-
a maiorbz. 7 ap̄ellant. ¶ Quar-
tum uenū. a iunioribz appellat. ¶ De-
ses nō sequit̄ appositis dñibz. nūalibz. appella-
nt. ut quintile sextile. septemb̄. octob̄. no-
uemb̄. decemb̄. vñ o. t̄m̄ a senibz iun-
um denotē q̄tus. 7 sequit̄ nūo tūta nota-
ta suo ē. ¶ Sz postea sequit̄ num̄a pompeii du-

os adiecit menses ianuarii february. vii. o?
 At numa si ianu necantitas p[er]it umbras. q[ui]
 by antiquis p[ro]fuit q[uod] duos. **I**anuarus d[icitur] a ia
 nua q[uod] q[uod]dam p[er] ianu[m] sit introitus in mundu[m]
 riu[m] in annu[m]. I[tem] d[icitur] a iano biceps. q[uod] d[icitur] m[en]so
 riu[m] dicebat. ita ianuar[us] duplic[em] h[ab]et m[en]s[ur]am. q[uod] ad
 ip[su]m annu[m] facit. et ab ip[s]o incipit. **F**ebruary
 uo d[icitur] a februo. i. a plutone. tunc. n. solebunt
 romani sacrificia facere plutoni. et d[icitur] m[en]s[ur]a lib[er]
 p[er] annu[m] ab antecessor[um]. I[tem] d[icitur] a febre. tunc. n. in ali
 die regionib[us] febricitare solebant homines.
Septemb[er] d[icitur] q[uod] septim[us] ab umbre. h[ic] e[st] a tempe
 pluuioso. I[tem] a febre. et ali[is] de aliis. **L**icet g[ener]ali
 ma ex. 17. m[en]sib[us] annu[m] fecit d[icitur] m[en]s[ur]a t[em]p[or]is
 q[uod] m[en]s[ur]a p[er] m[en]ses lunares. unu[m]. s. 30. die[rum]
 alium. 29. die[rum]. vii. ann[is] em[er]git ostendit ex. 34. e.
 dieb[us]. q[uod] m[en]s[ur]a die[rum] n[on] sufficit cursui solis. **S**e
 q[ui]s g[ener]ali uetus ecl[esi]a ultimam apponet. et illo correp
 to[m] x. dies adiecit. et q[uod] d[icitur] ante. vii. ann[is] uetus ostendit
 ex. 364. dieb[us]. et. 6. horis. si flue[n]t p[er] m[en]s[ur]am. 17.
 unu[m] h[or]e assump[er]it. ut m[en]s[ur]a p[er] m[en]s[ur]am. **I**anu[m]
 uo a martio m[en]s[ur]a h[ic] s[ur]sum. vii. e[st]. **E**t ianu[m]
 sequit[ur] uetus fluitat ultim[us] annu[m]. Tu quoq[ue] sacro
 mine finis eris. et dies anni h[ic] m[en]s[ur]a m[en]s[ur]a
 tenti. distribuit. ita q[uod] m[en]sib[us] m[en]s[ur]a. 21. diem.
 m[en]sib[us] uo parib[us]. 30. s[ed] cum ad ultim[um] m[en]s[ur]a m[en]s[ur]a

mis in tali g'du signi. ad m'sem p'tinentis e
 sol. Si maior abiciat. 30. p' signo m'sis. 7 q'o
 f'mo m'residuo. in toto g'du signi sequat' e
 sol. Nam signu' des m'si q' fine m'es. v. ap. ari
 es. ma. tau. ju. ge. jul. can. au. leo sep. ur. oc
 libra. no. scor. de sa. uen. cap'or. feb. a. mar.
 pis. **E**cce t'n regula n' penit' p'ns m'su
 ordinar'm. q' n'io e' s' q' ee' deket attendat'. **E**
 m'm g' signu' e' aries. q'm s' q' e'du' eccl'a m'eo f'es
 e' sol. h' d'icant ariales q' f'es e' m' leone. 7 d'i ariel
 q'm q' adm aries e' al' q' m' parte an'ion m'ger.
 m' p'stiora n'o debile e'. ita sol existens in illa p
 te zodiaci q' aries d'i. m'tempe h'iemali par'u
 h'o m'itatis. s. caloris 7 siccitatis. i parte n'o an
 rion m'ag'. s. i'us estate. ul' ut d'i aries tota
 h'ieme s'ic'it' accumbit lat'i. estate n'o d'et'.
 sic quid sol tota h'ieme accedit ad em'p'u m'f'i
 us. estate n'o ad m'si' s'up'. q' e'. q' latus m'
 d'et'ru'. **S**ed m' g' signu' tau' d'i. q' t'mo
 labores tau'or' s'u' toum apparent. i q'z s'ic' tau
 r' e' al' fortius arieta. ita sol m' eo existens for
 tius e' m' q' l'atib' q' s'unt m' ariet'e. **T**ercu'
 signum e' gemini. q'm tunc geminat' i'e'
 solis m' calitate 7 siccitate. i q'z s'ic' gemini de
 pingunt'. iuuenes amplectentes se. ita q'm
 sol e' m' illa parte celi q'da' t're nascentia amplex

v' h' an'atois f. a
 - f. h'

tuncur se p radices z pubescunt sup i^um er-
 lum. **Q**uartum signum dicitur cano. sic. n.
 cano e al retrog^o. ita sol existens in illa par-
 te zodiaci tendit a nro emispio. vñ signu illud
 dicitur tropicum. q. gñuñ. in eo. n. e solstitium
 estiuale. **Q**uintu signu dicitur leo. q. sic leo e
 al ardentissime nãe. z implicabit ur. **S**extu
 existens in illa parte celi ardentissim^o z siccissim^o
 e. vñ tunc e bonu manu u^o ita pingoib^{us} p^o
 defectu humoris in temp^e caloris z siccitatis. si
 aut tunc s^o p^oes dicens. subeme. z an cano mo-
 leste sunt pingoel. Sicut. n. tunc dies cancla-
 res. quoz manu. z tunc addet sic hñt. Juli^o a no-
 v^o m^o m^oto canculares. Septemb^{is} gaudent
 deca sexto fine kl^{as}. **S**extum signu e uirgo
 quia sicut uirgo e. z n^o in e p^oducto ita ip^s.
 illud stile e q. n^o p^oducto si p^oductu maturat.
Septimu signu e lib^o. qñ tunc lib^o n^o dies arti-
 ficial^{is}. z nor. z equinoctiu^o antonipnale. **O**-
 ctauum signu dicitur scorpi^o. sic. n. scorpi^o cu cauda
 p^ouigit. ita martina frigoza par^oonatos nu^o
 mordet. **N**onum signu dicitur sagittari^o. tunc
 n. in nos tunc sagitte qñ s. temp^e stater
 p^ores. gñdmes. z hñ. **D**ecimu signu capcor-
 mus dicitur. q. qñ adm cap in piscendo erit se. ita sol
 tunc ab n^o fion emispio ascendit illis nostru e

29
transpūm. vñ h signū tropicū dī. ē. n. tunc sol
stetit h̄emate. z ex tunc sol gīnt ad nos. Se
sidua nō duo signa. s. aq̄rus z pisces h̄m dūm tū
a q̄z notant dī. n. aq̄rus ab aq̄sa q̄litate aeris.
pisces nō qz tunc om̄ia m̄ pluuīs nē uident.

Quidā tū dīo qz h̄ signa a stīa stellaz fixaz tū
illis partibz admodū h̄alū denoiant. vñ ma
crobiū. Sp̄da m̄ signū stellaz plūm q̄p̄e for
mant ut aries taur⁹. zc. z lucan⁹. s. postq̄ iū
ailid t̄p̄tina recepit. Sp̄da respiciens dilap̄se por
titor elles.

Qualitates nō om̄iū signoz. p
e. t̄p̄litatez q̄p̄endiose patent h̄is n̄s cūis.
Ignea sunt. a. leo. sa. t̄rea. tau. cap z ur. h̄udi.
ge. lib. z. a. f. f̄uēto cūis aq̄uati. ca. scōz. pis.

Quod t̄ qz m̄ quoz m̄se sunt tres dies denoia
uones sortū p̄ncipales. a quibz cūstip̄is d̄oibz
nialibz. om̄s ceti dies m̄sis denoiant. s. kl̄as. no
nas. z id⁹. **D**ū aut̄ kl̄e. q. colende. p̄nt. n.
cūis m̄sis celebrat̄ ab antiq̄s m̄ honore m̄
nomis. vñ o. vendit̄ aut̄omas m̄nomis
kl̄as. vñ d̄at̄ kl̄e a c̄lo. q. ē. uac̄ p̄co n. p̄ceden
t̄ m̄se ascendebat̄ locū eminentē. m̄ cūit̄te
z clamabat̄. q̄l̄o. halo. l̄p̄hes s. q. nundine. p
p̄hes m̄ m̄se seq̄nt̄ durarent dies z iō m̄pli m̄io
dū kl̄e. l̄ dū kl̄e. a kalon q. ē. bonum. eo qz m̄
p̄mo die cūis m̄sis solebant̄ ab annis

anni quam dona ut p totum mensem sequente boni
 omni euenire eis. ¶ **N**one dicitur a nona. scilicet deus huius
 et festum in nonis vnde o. Nonaginta et una die
 i. dicitur none. q. noue. p. statuta renouata. in
 singulis mensibus quorundam apud romanos. i. dicitur
 noue a mundinis. p. tot. n. dies. solebant dicitur
 re mundine quot sunt dies none. ¶ **I**dem uo
 dicitur q. dices. diuiduntur n. menses in duas p
 res equales. i. q. tunc diuidebantur mundine. ¶ **A**b
 illis diebus coassumptis. et actibus uicibus deno
 minantur omnes alii dies mensis. ita q. maiori mense
 s. q. magis antecedunt minori s. q. minor. ¶ **S**i
 uo quatuor q. n. dicitur s. kl. nonas et id. d. q. h
 dicitur sed s. d. a sequor sequis. vnde sequi debet dies
 ille. si recte dicitur sed. s. i. b. d. p. die kl. i. p. die
 die ante kl. quibus aut mensis. h. e. g. id. vnde u. d.
 octo tenent p. d. menses g. n. l. omnes. s. quidam
 menses plures h. n. nonas. quidam pauciores. vnde u. d.
 o. ar. ma. jul. cc. senas. reliquos dato bis duo no
 nas. ¶ **A**b isto quot h. n. dies quibus mensis.
 si p. p. p. d. s. et quot nonas et quot p. d. subit
 nomis et p. d. b. residui dies erunt kl. in
 quibus et mense sunt duo dies qui dicitur egri ma
 li. et egyptia. Egrit abest. s. n. opprobrium
 quorundam. si quis in h. n. diebus egrotat u. p.
 nunq. euadit. exili q. malum erat aliq. op. m.

n. d. diebus egypt
 naas

capite in his diebus. quod malas eorum stelliones. e-
gyptiaca quod ab egyptiis sunt inuenta. per. 10. pla-
gas notas quod in his diebus breuiter habent usum

Sanguis rana. culex musce. moriens pecus.

Ulo. Grando locuste. nec mors prius orta necesse.

Contagium quod eis plaga mala. in quod in quolibet in-
te. sic in libro notatur.

Quidam in his die-
bus humanum sanguinem plurimum sacrificium.
in apphici. tunc quis in his diebus. s. in manu ne-
mideo se sacrificare demoni.

Obstaculos
in istorum diebus. aug. dicens. tales in sui et
dies egyptiacos. et obliuiscis. Si quod uulgo sunt
suspecti. ad illos agnoscendos sciat in usus.

Armis gisse dei. calachos aduare dilata.

Lam memor. et flans gelidos in finem quod ad.

Omnino lura aaron plagis et forma laudat.

Ehie in karate. coequa gemata. lura.

Istorum in sui singule bene deones. per ordinem singu-
lis summo in sui. in tuo sumpto aiamario.

Si quod prius diem alio in sui inuenire uoluit quod
putentur tot dies a prius in sui illi descendendo.
quod in sui in prius deos. in alphabeto. in in
nat. talis in prius in dies egyptiac. et quod in
prius in illi deos in alphabeto. talis in
in illi deos in omnia male. **A**d hunc autem
diem in illi in sui. et putentur tot dies a fine in

sis ascendendo. quoniam est luna prima precedentis decem.
malphubeto. et si tunc talis computatio quatuor
luna precedentis decem per se nulle eiusdem decem. talis
hora eiusdem diei est suspecta. h. et p. novum. q. h. n. a.
putat per luna.

Lunorum autem a. plax singulorum discretus. a. o.
luna plax cons. qui anni mundi si p. f. s. sp.
luna nuncupat. **D**ilectus quid anni est quatuor
p. s. quo quis plax optet zodiacu pag. Est aut
zodiacus firmamentum cingul. plax una stellis fixis
signorum distinctio. v. n. satius omni sup. m. signi
feru. 30. annorum spacio pag. Deionis sydu.
temporalis annus. 17. ipm optet. quis uo tunc
ordine plax annus duobus signis annu. ex
dus uo omni plax sol. 364. dieb. i. adante ro
diacum p. urra. Intra solem uenit et qui est lu
cis. n. e. p. d. temp. t. d. u. s. s. i. quid p. m.
m. u. r. e. qui in an. solis ortum. i. p. o. t. solis sp. l.
desio occasum. qui dno p. m. temp. spacio. n. m. o.
nemur sole signis annu. d. u. a. m. o. h. o. r. n. t. u. m. ordi
nem motus inuicem ostendit. **L**una uo d.
nu. n. o. u. i. s. s. i. m. a. 71. dieb. i. e. a. p. a. r. t. e. d. i. e. i. p. l. i. g.
ferum optet. d. e. a. b. i. d. u. o. m. i. s. o. l. i. s. m. e. m. o. r. a. t. a. q.
u. n. c. t. o. r. m. u. l. t. i. m. f. i. r. m. a. m. e. n. t. o. a. p. p. a. r. z. u. l. o. e. r. e. g. i. o.
n. e. n. t. e. m. p. i. s. i. n. u. e. n. i. e. n. t. e. i. n. s. c. e. n. d. i. t. e. n. f. e. p. t. i. o.
r. u. m. p. u. r. t. a. s. u. o. m. i. s. o. r. z. d. i. u. i. d. e. n. d. o. r. z. c. a. d. u. c. o. r. z. q.

26
 mediam mēsticiū. vñ claud. Luna et librecta
 globo qui septem diuis. Ambiti zēnis mortu
 ha septu astris. ¶ **Q**uamuis quid amē. In
 cūm tempis in quo oīs p. mētē. fuit cūctis
 spās firmam. unūis ad lūm qm p. m. mūdi
 origine tenuerūt. reitunt. de quo ioseph. sic me
 minit. nlls ad uitam mōdūm. r. mōz. mēz
 vntatē uitam opmē. āquidz. fā. p. m. eoz. sep
 ta. nūmō. aut. edite. pōtē. n. 500. iūctes. dūctis
 in tot. n. annoz. circūis. magis. op. p. m. mōz. f.
 p. m. nūc. exstio. fā. qm. magnū. amū. in 500. a
 noz. fūmā. distāt. vñ. iū. mīlia. t. quing. mū.
 d. op. p. m. annos. uo. p. m. testat. m. p. m. quos
 mūctat. annū. Ep. hūs. bis. centū. r. m. m. dū. m.
 lia. quing. p. m. mē. uona. legis. temp. m. p. m.
 r. m. p. m. āmū. p. m. mūdi. 3. 500. oīs. s. uo.
 lūctes. ex. eū. d. r. m. sub. tū. m. b. qm. m. d. m.

¶ **Q**uamuis quid amē. In
 cūm tempis in quo oīs p. mētē. fuit cūctis
 spās firmam. unūis ad lūm qm p. m. mūdi
 origine tenuerūt. reitunt. de quo ioseph. sic me
 minit. nlls ad uitam mōdūm. r. mōz. mēz
 vntatē uitam opmē. āquidz. fā. p. m. eoz. sep
 ta. nūmō. aut. edite. pōtē. n. 500. iūctes. dūctis
 in tot. n. annoz. circūis. magis. op. p. m. mōz. f.
 p. m. nūc. exstio. fā. qm. magnū. amū. in 500. a
 noz. fūmā. distāt. vñ. iū. mīlia. t. quing. mū.
 d. op. p. m. annos. uo. p. m. testat. m. p. m. quos
 mūctat. annū. Ep. hūs. bis. centū. r. m. m. dū. m.
 lia. quing. p. m. mē. uona. legis. temp. m. p. m.
 r. m. p. m. āmū. p. m. mūdi. 3. 500. oīs. s. uo.
 lūctes. ex. eū. d. r. m. sub. tū. m. b. qm. m. d. m.

est perit. **E**rgo annus solaris quantum te-
poris in quo sol in quatuor. & punctoꝝ zodiaci. eꝝ
transiit. s. l. apud antiquos mouet circulus circueus
perit in zodiacum cum ipso motu. rediens ut in ad i
dem punctu. Vnde apud antiquos sol depingi solet
denotans annum eandem. ut hic. **C**um quid
reuelatōis annu. in 364. diebꝫ. & 5 diebꝫ. nālis
p̄ rem. in apud antiquos. s. sensum p̄ fiat. ut defēs q̄ a
mā. ab. s. uā. ut p̄ diuinitas puritate. p̄le
demonstrat. s. almagesti dōe. q̄. a p̄tolomeo
reper. h̄. d. i. a. o. l. i. s. a. p. o. t. a. s. t. a. z. s. u. e. h̄. p̄. m. o. t. u. o. b. i. u. n.
q̄. a. m. p̄. l. e. p̄. s. i. b. i. l. i. e. x. c. u. s. c. i. a. g. r. u. n. t. e. m. i. n. i. t. i.
Ergo solis motus in die uno nāli. 49. mi-
nuta. 48. s. 11. t. e. i. o. z. 12. q̄. i. o. z. 10. q̄. i. o. z. 7. s.
in f. e. r. i. s. n. o. t. e. q̄. u. n. p̄. m. i. n. u. t. o. z. in f. u. c. t. o. i. bꝫ
ad. u. s. p̄. u. e. n. i. a. t. m. i. n. u. t. f. u. s. s. i. c. i. t. p. a. r. t. i. t. i. o. q̄. m. q̄
d. e. m. o. n. s. t. r. a. t. s. i. z. o. d. i. a. c. u. m. t. i. m. i. n. t. o. t. o. t. i. m. i. n. p. a. r. t. e
p. m. a. p. e. t. i. t. i. n. s. i. n. e. t. p. a. s. 6. l. o. z. n̄. e. x. t. o. t. o. i. n
u. n. i. t. d. e. f. i. c. i. t. V. n̄. q̄. m. s. c. i. d. i. v. e. n. d. o. r. u. m. f. i. n. i. t. u. r. a
c. a. m. s. a. n. n. **E**rgo naqꝫ annu solaris q̄. n. i.
tas. s. i. p. 14. d. i. u. i. d. i. t. e. x. i. b. i. t. m. i. n. u. t. s. o. l. a. r. i. s. 30. d. i. e
n. i. t. 7. s. i. p. 14. p. a. z. 2. 7. 9. m. i. n. u. t. o. z. 236. s. c. i. o. z.
Ergo apud antiquos ab n̄. m. o. u. a. t. e. c. u. n. c. t. o. z. n. e. g. e
t. i. b. i. l. i. t. a. t. q̄. t. e. m. p. o. z. m. a. s. s. i. t. u. d. i. n. e. n. ā. l. i. p̄. t. i. e. r. t.
V. a. b. a. n. n. p̄. e. s. t. c. i. r. c. u. m. 7. e. o. i. s. p̄. p̄. c. a. m. r. e. u. o. l. u
t. o. m. t. e. m. p. o. **E**rgo d. a. u. t. q̄. s. d. u. i. d. i. s. d. i. u. i. s. a

sunt anni principia. Summa n. pompei annu
sum incepit a solsticio hyemali. quoniam ad nos
incipit solascende. vñ o. bruma noui pma
uetis qz noui solis. principiu caput ple
b. 7 anni. idē. **¶** Romul' uo anni incepit
a martio. uñ equinoctiu male qz tunc oia ui
uent. 7 florent. **¶** Scdm uo theologiam uo
annu a martio digne incipit uñ. cum mund'
sto. 14. kl'as apalis. p pcepto dñi ero. ru
de martio dicentis. mñs iste prim' ero mñ
sib' annu. vñ bñ. oia cum uideant. tunc ē no
ua tempis. **¶** Sic annu p u. incipit eue.
¶ Inbes aut incipit annu a solsticio est
uali. quoniam eoz optimo ē solem fuisse scñ m le
one. **¶** Quidam aut annu incipit a sep
tembru. uñ equinoctiu antipuale. qad m in
di. p illud. gen. pultu tñ hñm uiuentē. 7
facientē fructu uñ gen' suū. **¶** Autumpr'
ē qe fructuosum. vñ i uolunt annu incipit
a fructib' suis annu uetem spoliari. **¶** Istoz
aut principia mñtū. m aliquib' nā clauēs tior
7 aureū mñm z hñm dñicāle. incipit a ianu
ario. **¶** Concurrentes quid 7 regulares so
lares a martio. a septēb' uo epactas 7 tres lu
nares. 7 p quosdam embolismos. vñ vñs.
¶ Aure' m iano. mñs clauēs qz notant. **¶** Lira

sic dñi nonat ⁊ bissextus eand. quibz occu-
rentem renouat septemb eand epactam. Et
quid in anno. 47. septimane. 21m dies ⁊ q̄ta
ferie in illis dieb. p̄no in p̄d̄is inuenit. Dies iste
residuis uariat septimanas. ⁊ eā q̄ festa s̄c̄o
rū ⁊ l̄m̄ dñical singulis annis uariat. ⁊ q̄ kl̄m
m̄. A. tiat. q̄ ad m̄ ab. a. incipit. ⁊ eōgo x̄iē
tium. s̄. cū null⁹ dies sit ex septimana. Dies u-
te pars erit sequētis septimane. ⁊ sic anni inuē-
iunt. vñ p̄ septimanas ap̄tando in tēḡs in tot
dieb. sit anni anticipatio. q̄tus eocurrens. sic
ḡ anni aēl solaris. n̄tū. 43. q̄tūc̄ eldoma-
das. ¶ Quid autē festa s̄c̄o p̄ inuētiōm uarian-
tur sic p̄. si festum aliq̄ in h̄ anno fuit in die
dñico. in anno idē erit in die lune. ⁊ si bissex-
tus in die martis. ¶ Nec ead uariatio
ē p̄ singlōz m̄sū pl̄as. vñ ad h̄ad̄ ḡualit̄. ⁊ am-
ficiōse quōta fl̄a quibz m̄s̄s incipiat inueni
sunt duo m̄s̄. ḡcurrens. ⁊ r̄is solaris

Est autē ḡcurrens m̄s̄ septimanarū n̄ ex-
cēdens. p̄ueniens ex s̄c̄ h̄ndanna anni di-
uisi p̄ septimanas. m̄s̄ dico large. ut unitas
m̄s̄ app̄let. q̄m̄ q̄l̄z unitas ē ḡcurrens. n̄ ex-
cēdens. A. dico. q̄ ḡcurrens. A. n̄ inuēti. s̄ p̄t̄
allem. cū. n̄. septem s̄c̄o ferie t̄m̄ in septima-
na. ⁊ ḡcurrens cū r̄m̄ h̄t̄ ostendē p̄mam fl̄am

in illis. necesse illos. Accedat septenarius. pueniet
ex huiusmodi. et dico quoniam ille dies qui relinquitur
in septimanis in anno est occurrentis.

Primus g. annus a die solaris unitate habet p. x. m. e.
te. sed b. m. a. r. u. i. t. e. u. s. t. a. r. u. i. q. u. i. t. u. s. q. u. i. m. a. r. u. i. u.
no die addito p. b. i. l. l. e. r. t. u. m. q. u. i. m. e. s. e. n. a. r. u. i. s. e. x. t.
septenarius. Septimus unitate. octavius t. n. a. r. u. i. p. b. i. l.
sextus et oct. m. p. u. t. a. n. d. e. p. u. e. n. i. a. t. o. a. d. 70
in octavo octavius annus. u. i. s. e. p. t. e. n. a. r. i. u. s. e. x. i. n. t. e. s.
et annus b. i. l. l. e. r. t. u. s. p. o. s. t. e. a. n. o. p. e. n. i. t. r. e. d. i. b. i. t. o. d. i. s. t. a. t.
in f. o. r. t. e. o. c. c. u. r. r. e. n. t. i. u. v. i. i. s. p. a. c. i. u. 78. a. n. n. o. z. d. i. a.
d. i. s. o. c. c. u. r. r. e. n. t. i. u. m. p. h. o. s. a. u. t. i. n. s. i. s. t. a. t. q. u. i. s. n. i. s. s. i. t.
o. c. c. u. r. r. e. n. s. i. n. q. u. o. h. a. n. n. o. a. d. i. Q. u. i. s. i. a. m. m. a. r. t. i. s. f.
h. a. s. i. g. n. i. t. u. r. i. l. l. i. m. n. i. s. o. c. c. u. r. r. e. n. s. s. i. c. i. e. t. a. n. n. o. v. i. i. n.
q. u. o. t. a. s. i. a. s. i. g. n. i. t. u. r. p. p. m. a. f. n. i. m. a. r. t. i. s. r. a. l. i. s. e. x. i. n.
t. e. n. s. a. n. n. i. i. s. i. c. s. e. x. h. o. a. b. q. u. i. m. q. z. t. e. n. e. t. c. u. i. t. z. d.
t. r. e. s. h. e. e. q. d. u. o. s. f. i. u. i. u. i. s. q. u. o. z. s. e. p. t. e. l. Q. u. i. o. c. i. e. n. s.
n. e. a. l. i. a. d. i. n. e. i. a. l. s. e. n. a. r. i. u. s. e. o. c. c. u. r. r. e. n. s. b. q. u. i. m. a. r. i.
z. s. i. o. d. e. m. c. e. p. s. d. i. a. u. t. o. c. c. u. r. r. e. n. s. a. q. q. e. s. i. m. i. l. 7. a. n. n. e.
q. u. i. s. i. m. i. l. a. u. r. i. o. c. i. m. i. r. i. a. d. o. s. t. e. n. d. i. t. q. u. o. t. a. f. e. r. i. a.
p. r. i. m. i. s. q. u. i. l. i. m. e. p. i. t.

Regularis solaris et n. i. s. s. e. p. t. e. n. a.
r. u. i. n. e. x. c. e. d. e. n. s. q. u. i. a. d. d. u. c. t. u. s. o. c. c. u. r. r. e. n. t. i. f. i. a. s.
i. n. s. i. u. i. d. i. c. a. t. n. i. s. d. i. c. o. l. a. r. g. e. u. o. p. u. s. n. e. x. c. e. d. e. n. s.
s. e. p. t. e. n. a. r. i. u. u. o. p. u. s. s. i. e. i. n. d. i. s. t. i. n. t. i. e. o. c. c. u. r. r. e. n. t. i. s.
s. i. s. t. u. d. i. m. b. z. q. u. i. a. d. u. m. c. t. u. s. z. e. o. s. t. e. n. d. i. t. o. t. a. o. f. f. i. a.

quartenas q̄regularis. ¶ **E** aut̄ anno iſp
lebis quibz m̄sis tot p̄ri a quota ſia incepto. 2
m̄ p̄ncipio mundi. om̄id̄ aut̄ ſed. 14. id̄as apl.
vñ ibi ſol̄ notari p̄m̄ dies ſeli 7 ſol̄ m̄ anete.
vñ vñ ſus. p̄ncipiu mundi renouat. ¶ **E**cia mar
tis. q̄ſtat quid̄ q̄ p̄m̄ dies ſeli ſuo dies dñe.
illa g. 6. ſuo dñal̄ hñ. ſuppoſito itaz p̄ totum
annu ſequit̄. q. 6. ſit hñ dñal̄. p̄3 qua ſia m̄
ſes m̄p̄um̄ 2 ſic p̄ q̄ns p̄m̄ regularis. hñ a
maris. 4 p̄ri. tamq̄ hñ ſus. om̄s dies ſuos
teglit̄. ¶ **E**cia marti p̄uenit ex uiro 4. diez re
manentiū ul̄ ſum̄am diez annu m̄ ſingl̄os
m̄ſes. p. 3. ſcām. ¶ **E** abito ḡ unico r̄ri. ſ.
maris ſic p̄ artem ſōri p̄ ſum̄ om̄s alioz m̄
ſum̄ r̄res m̄io diez marti iungit̄ eis r̄rem.
2 ab illis ſum̄ iungit̄ ſub̄ th̄a ſeptenariis q̄
ciens p̄tio. 7 relinq̄tur unitas ¶ **E** r̄ris apl̄s.
2 ſimil̄ agnd̄ 2 de om̄ibz cecis m̄ſibz. hñ p̄nom̄
to q̄ ſi m̄obl̄ ſuo reſiduum ſeptenarius erit
regularis m̄ſis ſubſeq̄ntis. ¶ **E** **D**er los aut̄ i
¶ **S** ſi l̄alre poſſit hñ om̄ium m̄ſu r̄res. q̄
¶ **Q**uñ. no mar. iii. ſe. ſep. a. uil. aſſem. ſep. de q̄.
ſeptem. Oc. duo. ma. ja q̄ tres hñ auḡ duo bis
regulares.

¶ **A**bitas igit̄ currente 7 regulari iungit̄
ſimil̄ 7 ſi ex illoz quicūq̄ reſultet ſep̄te

naribus v' minoribus. a tali fia' incipit mens e'
rtem amq' fisti. si maior reice. A. 7 quod vero
mis residuus a tali fia' incipit mens au' rris
sumelut. vñ istus. Dant fia' m'is. gaurens
z rris. pl' eam fte. A. reliquū cape reice. A. **De**
aut' rris. q' rris am gaurente p'mā fia' m'
fle ostendit. 7 de solaris ad d'ām rris lunaris.

Sex aut' horarum

diem bissexale integritū. m'is restat allig-

natio. **E**t g' bissexus. in febr. q'ro anno
soli solaris. ut cursu solis tpe adeq'at' unū di-

ei m'opositōe. **S**unt n. in anno solari. 364.
dies. 7 sex horarū integritas p' ut in p'dis mani-

festat. q'm tū g'fisionis utande q'lete suppo-

nunt. **Q**uā g' difficile eēt auli anno his.
6. horas continuare. ita q' n' unq' in diem redac-

te aliubi p'uent. Nam f' h' si ann' p'cedens in
apit a mane. sed a m'udie. ita a n'efte. q'aus a

media nocte incipit. q'ic p'usum ē. q' 6. h'ore
ex'scences in p'mo anno. 7. 6. m' fo. 7. 6. m' t'cio.

refluentur. ad 6. horas q'ra ann'. vñ sit in q'ro
anno dies un' ex q' 6. h'oras colligeret. **I**ste g'

dies p'icularis ita collectus m'ponat. in febr.
qm m'liū breuissim' ē. 7 f' r'ces p'dis ultimis.

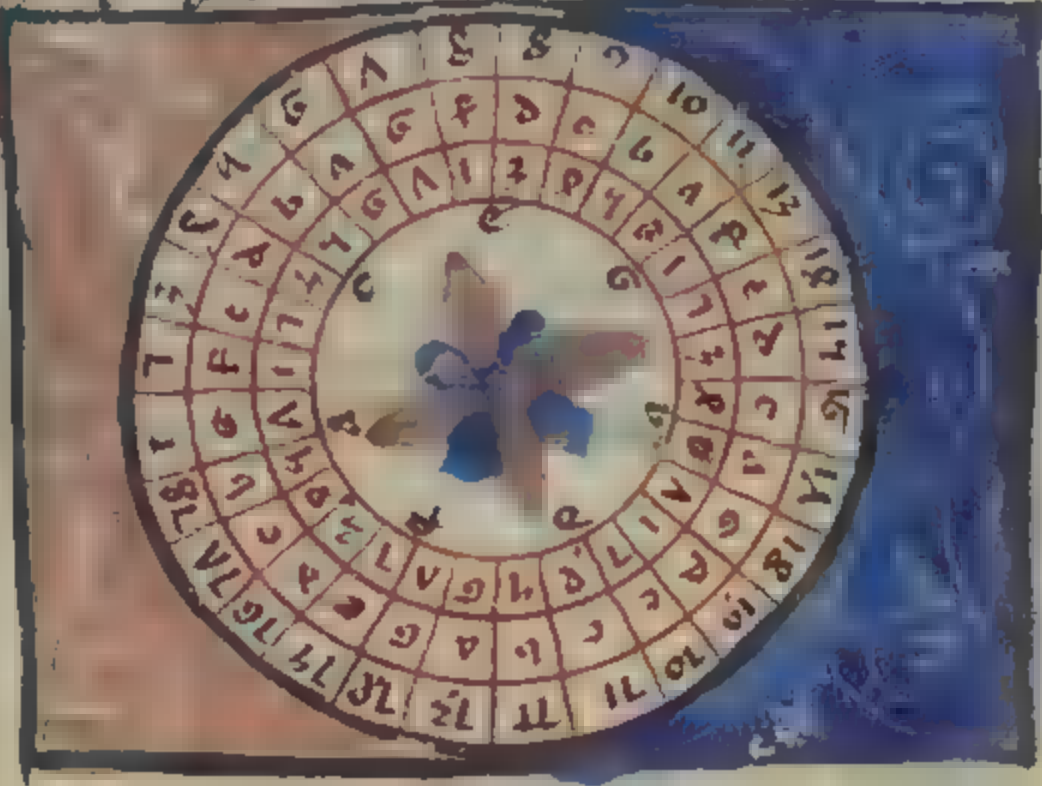
Et q'm q'm e' am' bissexilis m' eccl'is. cathedra
lib' legentes in martologio bis p'annuam sex

■ kias martii. duos dies ponentes scilicet
 tam bisextus dicitur. ¶ Duo igitur cum se eandem litteram
 habent. oportet in sequenti die de celebrari festum beati
 marthie apostoli. unde usus. bisextum sexte martis
 tenere. id est. postiore die celebrant festum marthie.
 ¶ Quod uero quinquagesimo die mensis leu bisextus. id est. se-
 narius. non est primus mensis perfectus. et ille dies est. qui per-
 fectio anni. unde imponitur. a nullo a nullo denota-
 to. perfectio et in ultimo ne festum ei mobilitatem
 retineat. ¶ Quis autem perfectus cuius partes aliquote
 multiplicat. et similiter aggregat ipsum numerum facit per-
 ficere. et hoc modo dicitur quod in febris. inponitur. cui
 dies eius in sedecimo nullo perfectus consistant. ¶ Et in
 autem annus bisextilis sit neone hoc scias. scilicet annorum
 domini a . . . et inceptorum. per .8. dividat. et si
 residuum residuum. plenus annus est bisextilis. Si residuum
 . . . sit non est bisextilis. sed illud residuum. si sit uni-
 tas. si binarius. si ternarius. annus ostendit post bis-
 sextile. unde usus. Anno bisexto erit. partes per .8. e-
 quas. annos petri cum petris domini. ¶ Notandum
 est quod non bisextus observaret. nisi .368. annis. quia
 ger natale domini celebrari in tam longis diebus. a-
 ut nullo celebrat annum incarnationis domini. quod si per .1.
 totum. non annus cum quatuor sit. sed bisextilis. quingentus
 ex diebus bisextilibus. 91. dies. qui nunc est quarta
 pars. 368. diebus. etiam. 31. diebus. et istos tres menses sunt

quapars anni. q si eēt sub tēta. qm qet p dēm
inueniens v forte per. s. q. nātale dñi cele
briat. nātū longis dieb. hanc mne celebra
ret festum iohis lupte. q sic pz qstūti. si dñ
plent. 36. 8. anni. *sequitur de ciclo solari. 000.*

Quid quid sit. purrens. quid bissextus sequit
de ciclo solari. qui ē qī effēs illoz. **E**st
g ciclo solari reuoluto tempis nā qstūti
omīs uariatēs q fiunt in anno solari pcurren
tem. 7 bissextum 7 opletur ille adus. qñ ultō sep
tinas integre n' ē residuū. de dieb. exēstentib.
ultō annū eliditāt qñ sūto cā acutentum
nec de. 6. hoas exēstentib. singlis annis ultō dies
anni. ex quib. puenit bissextus. istud spaciū ē
18. annoz qñ in tanto tempore opletur omīs
iste uariatēs. 7 qbz festum p qbz feriam uari
atur. 7 bissextus in qbz flā. qm qet. 7 ita in toto
ciclo. ex dieb. bissextib. integritur septimana. sū
p. 36. 8. annis. 7 tabulā acutentū

[illegible]

mutabilis. Anno A. anni bissextiles. iudicialis
uero primi anni post bissextum. ita deinceps.

Hec etiam per tale abecedariū. retrograd. G. F.
C. D. E. B. A. quociens. n. n. sup. d. i. u. l. i. b. i. s.
aliq. l. i. n. e. i. s. t. u. s. a. b. e. c. e. d. a. r. i. u. t. u. n. o. e. a. n. n. u. s. b. i. s. s. e. x.
t. i. l. i. s. 7. u. l. p. r. i. n. c. i. p. i. t. a. c. i. r. c. d. n. i. c. a. l. i. s. p. 10. m. i. l. l. e. s. l. i. c.
i. t. a. q. b. i. s. s. e. x. t. i. l. e. s. m. A. a. n. n. u. s. b. i. s. s. e. x. t. i. l. i. b. e. x. q. u. i. b. u. s.
m. i. t. o. t. o. c. i. c. l. o. u. n. a. c. o. l. l. i. g. i. t. s. e. p. t. i. m. a. n. a. p. r. i. m. a. s. l. i. n. e. a.
d. e. m. i. h. u. i. t. i. u. s. i. u. s. C. o. n. s. t. a. n. s. e. s. t. g. e. n. t. i. o. z. b. o. n. a.
d. o. n. a. n. s. f. a. l. s. u. s. a. u. c. t. o. r. **C**iclus uero solaris s. d. p.
m. i. s. u. m. i. n. i. c. i. p. i. t. a. b. e. o. a. n. n. o. q. u. i. m. o. s. 7. g. l. a. n. d. i. q.
s. t. i. t. u. m. p. r. i. n. c. i. p. i. u. m. s. a. d. u. d. e. c. i. m. o. i. l. l. i. u. s. f. e. l. i. a.
d. n. i. c. a. l. i. u. n. i. t. a. s. e. a. u. r. e. n. s. q. u. a. d. m. p. r. i. m. o. a. n. n. o. 7.
e. a. m. i. b. i. s. s. e. x. t. i. l. e. a. u. t. q. u. i. d. d. i. s. t. i. c. t. i. o. h. u. i. s. i. l. l. i. b. r. e. t. i.
n. e. n. i. t. F. a. l. l. i. o. e. u. a. d. o. l. o. a. b. a. d. e. g. a. u. d. i. a. f. i. n. i. t. 7.
Item ad huc g. m. m. e. e. n. a. d. o. l. e. C. r. i. s. t. u. s. b. e. l.
l. a. g. e. r. i. t. f. i. n. i. t. e. o. d. u. c. e. b. e. l. l. i. a. d. f. u. d. a. m. f. i. t. d. u. r.
e. u. n. c. t. a. t. e. a. n. i. o. a. u. e. **E**adem etiam q. u. i. l. i. o. n.
b. u. t. h. i. c. p. d. e. f. i. b. i. p. a. l. l. a. s. 7. h. u. i. t. m. i. c. a. u. n. a. f. l. u. m. i.
t. a. t. e. i. n. d. i. c. e. p. a. m. m. i. b. i. s. s. e. x. t. i. l. e. d. i. s. c. u. r. r. e. n. d. o. s. t. a. m.
t. a. t. e. s. n. u. m. i. c. t. u. n. a. s. d. i. g. i. t. o. z. u. o. p. u. s. 7. p. r. i. m. a. l. i. a. d. d. i. s.
d. n. i. c. a. l. i. s. e. r. r. o. u. p. u. s. **H**ec autem artificiosa
r. e. p. o. s. s. u. m. i. n. q. u. o. t. o. a. n. n. o. c. i. c. l. i. s. o. l. a. r. i. s. q. u. o. a. d. c. e. d. i.
n. a. t. o. r. i. e. u. s. n. a. l. e. m. 7. u. s. u. m. e. c. c. e. f. i. n. i. t. i. n. u. l. t. i. m. o.
a. n. n. o. c. i. c. l. i. a. n. n. i. d. n. i. a. d. m. t. 7. o. v. n. i. l. i. c. s. l. a. m. i. n. g. u. i.
p. r. i. m. o. x. p. e. n. a. t. u. s. f. u. i. t. a. n. n. o. 7. t. o. t. a. s. u. m. a. p. 19. d. i.

uide. scilicet quod dicitur aut aliquid erit residuum ad au-
torem. Si enim est residuum summi in ultimo anno celi.
Si aliquid sic residuum ostendit nobis in quoto an-
no celi summi. Si in quoto anno celi summi per di-
visionem scire uoluisset. annis domini adduntur. 9. Nam so-
lus decimus christi nato fuit annus. et totum dunde per
18. et patet quod quatuordecim. Si enim non sit in celi so-
lari. per inopia. unde. uisus. Errans in celi fuit
ut dicitur alius de divisione anni. i. iiii. per res

Cum autem quodam tempore permutatio sepe adole-
scat aut permutatio calefaciat. mora uero ma-
iorem desiccat. remotio uero infirigidat. Si mora
remotis humectat. per appropinquat. elonga-
tione. l. medietatem quo ad nos distantiam. iiii.
distinguitur anni tempus. i. v. estas. autumnus. et
hiems. Et in tempore anni in quatuor. 9. quod dicitur zodia-
ci puncto solstitiali l. equinoctiali inchoata sol-
stitio. **E**st autem dicitur unum unum quod
omnia uerentur et florent. **E**stas ab estu. i. fluo-
re. **A**utumnus dicitur ab uno anni augmenta-
tione. l. ab autumno quondam genero et equipollens
apud nos sonat quod morbidus et tempestuosus. Et
in tempore frigidus et siccus. **H**emps dicitur ab em-
per dicitur uulgariter. u. diuidit annum in hiemem
et statem large appellans hiemem anni medie-
tatem. **H**emps quid. 9. anni tempus. quatuor. 9.

capras nū. **S**olstitium uō estiuale ē circa pū
caput cancri. in medio uirgū. sol n. tunc man
ne accedit in uō hūmili. **C**um autē sol re
cedens a pū capri. uenit ad lacum uirgū
solstitiorū facit equinoctium circa mediū marci
f. in pū capio arietis. 2 quā gtingit in uē. dē equi
noctiū inale. sol uō discedens a cancro in uō cap
uenero. ad lacum mediū in uē utiq. ut
ē equinoctiū. circa mediū marci. 2 quā gtingit i
autumpno. dē equinoctiū autumpnale ē. f. in
medio septembri. dē mētem solis in libm. **D**e
candis quidā dieb. solstitiorū. 2 equinoctiorū dubi
tum ē apud modicos. Dixerunt. n. ueteres q. sol in
tō nouū signū. 14. kl. mās ē. vā iūsus. q. qūde
mō ponunt signa klis. 2 octauo dē post dixerunt
ēē solstitiū l' equinoctiū. vā p. q. cum sol inaret
apozm. 14. kl. ianuariū. 2 octauo die post dē ēē
solstitium hiemale. in die natal' dñi. f. 8. kl.
ianuariū. Sūt cum sol inaret cancerum. 14. kl.
iulij. erit solstitiū estiuale. in die natuuitatis
bi iohis. Sūt ē de equinoctiis. quā cū sol inaret ari
etē. 14. kl. apl'. erit equinoctiū inale. v' nōnt
annuatiō dñi. f. 8. kl. apalis. ann sol in m
aret libm. 14. kl. octobris erit equinoctiū autūp
nale. in die exceptiōis bi iohis baptē. f. 8. kl.
octobris. **S**3 solstitium hiemale fuit in di

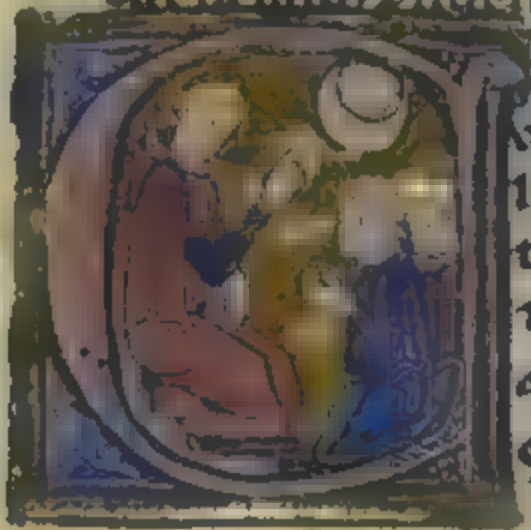
et ipse natiuitatis domini ante et post ortum.
est male uo an natiuitate ei? ortum bñ iohis bapt.
ostendi nñ p h q cursu solis plus tēps. q de
ter attribuit. vñ receduno solsticia et equi
noctia. Qñ n. ad uiratis sensibilitate sol mo
riat in quolibet signo. p. 30. dies. 7. 10. horas. 7. 19.
minuta. 7. 36. sa. 30. h minuta qplete. 7. medie
tas hore unū supponatur. put in pñs sensibili
expñtis. vñ. 140 pars unius hore. 7. 8. scdā in
ōi signo si flua qputans. 2. cū. 17. sūo signa est
duodecies. 7. 8. scdā. ex quibz minimum redactis
pars hore. 17. efficit. Sic g in annis. 17. horama
integ bñ. vñ cum dies ex nālis ex. 19. hōis qñ
in duodecies. 7. 8. annis. h. e. 188. annis. dies
unū sū flue repies nāl. ¶ **¶** Qñ g cum dies
in die detino solsticium hyemale p natiuita
tem die natiuitati qputato. est male uo bñ
iohis baptē. q dñs lucet rōibz. 7. nñ qñ
mīs pñs ab annis dñi sū bñ pñs relinqtur q
tempe natiuitatis dñi 7. bñ baptē in sexto die
ad pñs solsticium 7. sic n. e in detino. pñs
7. annuatiōis dñi 7. pñs bñ iohis baptē. de
equinoctiis inuenit. vñ. vñ. Solsticium deti
mo xpñ pñs 7. rohem. Rūcia sū mātis.
noxeq diem q iohis. ¶ Solsticior aut requi
noctior recessiois error nlio ordinu restitui

ero. saltem in die huius in hora mutabitur. Et in p-
remo illius temporis anno. s. 788. annorum. in fine
februarii. dies unus subripas. v. decemius diei bis-
sextili permutatio apparet. qui ex die annorum domini p-
minuenda. cum nichil remansit recipietur. ¶
Et ad hunc primatum per plura seculorum spacia eidem
in die stabili subiecto. Vnde et hoc ex hiis diei sub-
tractis. annus decurtatus. ex tempore equis io-
auditate nihilis appellari meretur. ¶ **I**ota
dicitur quod in quolibet unius temporis anni est quidam ieiunium
in eundem diebus. ieiunamus. n. in uenit si tunc
omnia uenerit et florent. ita in quolibet ueniant uir-
tutum opera. ut in nobis temperet humor ille qui
assilatur estati. s. calidus et calidus et siccus. ¶ Ieiuna-
mus. s. in autumno ut in nobis pueniat fruc-
tus bonorum operum. ¶ Ut in nobis temperet humor ille
qui assilatur autumno. s. melancholia que est frigi-
da et siccus. ¶ Ieiunamus. et in hyeme ut sicut tunc
defluunt folia ab arboribus. et moriuntur hie pue-
rit in nobis moriantur uicia. et si fluitat celum deflu-
ant a nobis. ut in nobis temperet humor ille qui as-
silatur hyemi. que est frigida et humidus. ¶ Quibus
autem diebus et qua hyeme ieiunia celebrari habet sancti per hos
usus. Vult huius lucia. omnes karissimam die. vo-
lunt in angaria quoniam sequitur feria. ¶ Quoniam uero quod
cumque apostolorum uigilie ex primitiua ecclesie instituta

ex

ieiunium obliant. ad illorum remissionem sunt illi
 iis. petrus. andreas. paulus cum symone iudas
 et ieiunent. nos ammonet adque mattheus. Saltem
 ieiunes solis lux si tenet ieiunium. In iugilia et
 omnium aliorum si sollempnis. parte consuetudo obuia
 ut dominus per ieiunare confirmant. per quod in iugilia
 beati iohannis apostoli. die sua natiuitatis saluatoris et
 iugilia philippi et iacobi. et per die blas marci. cu
 tunc sit tempus iocunditatis et leticie. Sunt et per
 et per die. et festa in anno canonizata. in quorum
 iugilis etiam ieiunare consuevit. quod in his patet
 illis. stat. dominus pentheque et iohanni. lau. sumptio
 sed. istorum iugilia ieiunes luce et marci. Quia
 uero aduentus domini per dies diuersitate habet dominical. in an
 no solari uariatur. Ad hunc etiam die aduentus
 sciatur isti iis. andree festo in ieiuniorum ordine quod
 iis. aduentus domini feria prima colitur. Si autem
 luce et celebratur ibidem. Et etiam de
 cursu solis et uentibus scire sufficiunt apostoli.

in er motu lune. quodam so
 lis pres etiam sequitur utilita
 tes de eius motibus. etiam
 receptis utilitatibus et his
 sequentibus. quanto sensibili si per
 existimo et expediend. ut a

unita. 38. fa. 48. teta. 38. qzta. 34. qnta. 28.
terta. ¶ Gradus quid. 360. pars circuli. 60. ps
gradum unitu. 60. ps minutu. 60. ps. et sic deinceps.

Si uis motus iste quo in se. quomodo in paraly
a toto zodiaco. in. 6. redacto quociens potest sub
fuerit. exibo in his paginis. 18. dieb. 7. 18. horis.
et. 33. minutis frequens uniuersis uisus cum in uniu.
mut defuit. 8. 0. 1. bisse hore oplete supponit. Vn
in his paginis ex. 18. dieb. hac qstibus suppo.
7. 8. hore. Vn uisus. parit ad unu uiginti lu
na dieb. Septenis q. sum bis. 8. mlt hore.
Luna quid cum psto noctib. dies apudatōis et
a solis occasu mox d. nob. cōtio diem solis dis
nentib. ¶ Sed uo in his t. apparitōis. qstibus ex
18. dieb. p. 8. eldomadis uulgarit distributis.
qz pma t. a pncipio apparitōis lune usq. in die
septimū ita deinceps. Vn. 8. eldomada in. 18.
die t. inuat. hore. n. obuste. 8. dum luna sub ra
dus solarib. moras non apputant. cu. in uita
tionis diuinitate quo ad nos coquum fluuioz sic
in edullaz z cēbroz natura. 7. p. p. uic mot. ma
ris mutatur. hore. n. obuste. 8. dum luna sub ra
dus solarib. h. n. uisus. Eldomada pma qstibus
tur equozis unda. Estuat unda maris. tamq.
fluore sedā. Tcia cogit aqs in unu uelud igne re
ducto. Vltima fludit eas ex aere litore toto. 7

1. for. 12. 3. 17. 4. et. 24. 7.
q. est mora mot. luc sub q.
lignetur. 1. die. 6. hore
et. 39. mi.

18

lucanus. Luna suis uia, thetun frena qz mat-
ter. Cum .n. luna medianū tenat in auct. sui
punctū oppōis. in angulo tē mare plenū ē cū
uō in oriente l' occidente. tenat orizontē oplete
rectū. ¶ Sed in medicos quid nūlis iste suppo-
nit. 7 c. diez. 7 dimidū. galieno p' hēte in libro
de tēst. dieb. vñ nūlis medicinal. in uoq;
istoz nūlis medio cōlit' g'sistens effiat. s. 7 a. di-
ez. duab' horis exceptis. 7 n. 8 p'nt' septimana
diuidendo. p' minutias. ¶ Quarta uō nūlis ē
spacium q'as quo luna accensa. a sole p'ignētū
luna suum. rediens ad punctū n' accensa fuit
h' d' ibi solem n' inueniat. qz sol mōm fē tūsiuit
p' unū signū qū atanger sole q'acio duoz diez
et 8. horaz. 88. minutoz unū hore. 3. sedoz et 20.
tūoz. 7 tōm cito in g'inctōe cū sole. Deū de mo-
rui p'cedens nasci ac renouari dī. Vñ nūlis il-
te g'inet. 7 9. dies. 7 dimid. ē minutoz fladōib;
hō p' p' al' p' h' g'ant' al' t' g'antū. in p' d'ā. 7 p' tolo-
meum in dōe. 8. al' magēti 7 ex motib; solis 7 lu-
ne durms. ¶ Si .n. supponatō sol luna nico-
dē p'incto. 7 sumatō mot' utulz n' q'z g' memo-
rto. inueniatō sol p' tūsiute curō signū unū. 7
luna totū zodiacum 7 ceterō unū signū erunt g'
in g'inctōe tōm. Vñ iste appellat nūlis g'lectuō-
ms. Cur. 8. a p' h'is distingunt' etates. qz p' m'ā

calidam & humidam. secundam calidam & siccam.
 tertiam frigidam & siccam. quartam frigidam & humidam.
 et asserunt. Si quis per quodamque lunationem naturaliter
 19. diebus. & dicitur. cum predictis minutis fractionibus.
Sed annus ecclesie non mens nec annos secundum diem
 completum computet. sed omnis minutis ad embolus
 lunationem restitutum fuit. dimidit unum lunationis
 addendum diei alterius lunationis. computans unam
 lunationem. 30. diebus aliam. 19. lunationem parum diebus.
 attribuit mensi impari. & est. VII. VI. Impar lu-
 nationum. par fiet in impari mense. **S**i autem qua-
 tui. quod sit. sciendum quod prima mensis aulio mense
 mensis in impari loco positus sit. sunt plures diebus
 & exegit ut mensis in mense diebus maior maior ad-
 tribuat lunationem. VII. sic adoleuit ut. **L**una-
 tionem dicitur sit illius mensis. in quo terminatur. VII. ut.
 In quo completur mensis lunationem des. **S**i autem duobus
 nationes terminentur in eodem mense alia illarum erit ut-
 ris. & embolus mal. i. h. fiet mediante embolus
 mo. **Q**ualiter autem bissextum impediat altera-
 tionem sic per. regula est quod si in anno. bissextum. lu-
 nationem febr. erit. 30. diebus. in aliis. 19. diebus. & h. per
 unum diem excedente per bissextum. VII. in anno bis-
 tres lunationem erit. 30. diebus. si iam in
 febr. & marti. **Q**uod si quociens lunationem
 marti incipit ante locum bissexti. sit annus bis-

hoc tamen ipse quod per bissextum. quod
 per bissextum ac sale luc. et cum una
 luna f. ecc. computat sit. 30. die-
 bus. 29.

369

luna

anno

sexualis videbitur duplex inueniens gtinge.
 s. q. lunatio marci sit. 31. diei q. e. in auditu. 2.
 lunatio febr. 79. diez tm q. e. q. reglam. **¶** Ad
 h. aut solvend nota q. iuliano marci debet p.
 nunciari pma in tali casu lunatio febr. p. m.
 tiabz. 30. mis deligntis p. natiom lunatois.
 marci intelligat p. m. in loco sequa. h. i. notu
 tur in quibz d. klis p. quid n. m. e. septum a
 tio nonaz febr. usq. ad locum bisseri. ita q. 19.
 ponant ex. s. p. die nonas. g. s. nonas. 2. sic descen
 tendo usq. ad locum bisseri. Illud id notat simili
 quibz d. klis obliq. p. f. ab eis de locis usq.
 ad bisserum. **¶** Ad h. adu autem etate lune
 singulis annis h. e. q. d. accensionis eius a sole.
 p. inueniuntur tabule a romanis. Deim calder i
 uenunt aureum n. m. 7 romanis misuat. Ro
 manus uo n. m. p. ei. facilitate. 7 ualitate. in
 klis suis auris h. is se p. ferunt. v. n. ad h. uo au
 re. mis appellat. **¶** In p. s. anno aoli deceno
 uenat. p. totum klis p. m. atoes p. m. utate notan
 tur. in sedo p. b. maru 7 sic dem cept. t. n. siens g.
 a decembru in ianuatu t. n. s. i. b. ab unitate m. bi
 nariu. ponendo b. maru sub. e. l. iam. p. die idia
 nuari. s. i. r. uariabz. o. do in octis annis. **¶** Po
 natu g. in p. die ianuari. t. n. at. v. n. p. q. iste
 arcylus g. t. n. eat. 19. annos in n. uis p. d. is m. q. i

luc

un e. ad i. p. t. eat
 .10. annos i. t. n. uos
 p. d. is. 10. e. marci

mus erit 19.

mus erit. 19^l. qm ita gtingit m. 2. anno istius a
eli q m pmo die ianuarii. sp luna fuit pma. l3
alt m gtingit. **C**lusto ita nio fozit m
seures p additōm. 8. ita tū. q. si exēlat maior
nis q. 19^l. relectis. 19. residuū sumat h quide sit
qm pmatōm cui h anni sequit nūmediate pma
tio anni octauū post. 7 si aliquid rema^r in loco pri
scribz. Si uo nichil. m^r pinctus uacuis re
linqur. **I**n aureo uo nio se p totum klui
minoz nio nūmediate sequit maiorē. l. ma
ior minozē mediate.

Iuene hac arte nio formatō aperte ..... e
pma dies anni ian. qmua dī ann ..... f.
Enurum retinet. ne postus ordo nacille ..... d
Der pudentē nūm dano ..... octo sequite ..... g
Siderum nū nomum supabis sic nūand ..... o
Colle detē p^r qz nouē reliquū remend ..... o.
Maion nio debet itus ord ..... s.
Si maior allequit maior gtingit ..... r.
p loca bissen a. nē h regula firma ..... a.
Tres februi qto nonaz gtingit ..... o.
Quatuor apponas sub aplis p die uona ..... s.
Tot nūius latit u nonas qtuor apeto ..... r.
Augusti capite tres debet gtingit ..... e.
Quatuor octobris latit pōne k li ..... s.
In qtis nōms duodenū deniqz mensi ..... s.

Linea pedecim tenz una simil' qz sed .....
Ecce sex menses nunt p'us atqz sequit' ..... s.
Hus q'mus edat undenis sima p'ma q'd ..... t.
Octo unoz n'us sequit' nec q'muad' ..... a.
Tali quippe modo describitur aure' ord ..... o.
Istud tū h'ō n'stantiam m. 17. locis. in klio. ita
q' m. 6. locis n' p'ncipia a. 6. m'sum p'ur n'us
fig' uo. so. q'to. 2c. **Q**uāqz. 5. m'stantie ff
n' fines. 6. m'sum q'mue s'p'toz. h'ito m'ao
a'ulo q' totū m' h'us q'tue' u'lib'. **E**st aut
ciclus. 19. 19. annoz reuolutio solis n'q' omis
lune p'matōis d'istat ad p'stā reuolū p'm.
Sed p'cedim' p'matōes lunatōnū alligūdo. 2. cūde
ch'caure' n'us klius. m'is m'sp't'. **R**oma
m' quid quid' alim' m'ueim'no curculū. qu'lu
que n'ris dicebat' p'us' attensionis lune d'ie 7. h'za
alligūne h'uo. f. 9. silem m'ordme tū m'ceptōis
d'istat. Incipio n. k'lis ianuarii. 3. iudeh' anno
adi decenouenal'. 1. f. alios q'to qu'ab illis. m'
noie tū d'isc'p'no. illi n. q'tam q' alū tū uatō
q'lidantes annū adi. 19. f. lunatōm pascilē m'
ape. sp. ut cum p'm'. 7. f. s' s' q'ues. Taus uo em
bol'smal de n'atate. o' p'mū d'ie qū p'matio p.
pascil' p. 19. notat' p'die nonas ap'z. Ab ista
n. p'matōne usqz ad illam q' p'unitatē currit 7
ann' d'ois 7 ita demceps. **P**ostea g' unitate

33
 in illis ianuarii. dem fca qd fctoe. ad mod' au-
 rei mui p additum. g. fcti hō. utq; itaq; cictus
 a ianuario incipit. ¶ Nos aut mag' caldeos
 z eusebium ep'm m'it'm qui a lunae pascali
 ut d'm ē incipit. ¶ Si aut scire uoluiss m' quo-
 to anno acli decenouenal sum' annis dñi adde-
 unitate. z totum diuide p. 19. z si nichl' fuit resi-
 duum sum' m' ultimo. Si uo aliq' quicq' istud
 fuit ostendet nob' m' quoto anno acli sum'. si
 m' quoto anno acli lunaris sum' scire uoluiss.
 Ab annis dñi subtrahere duo. l. adde. 12. z diuide ut
 p'.

De uulgarem m'it'm' d'ulōm. cūm igno-
 cum luna realit' q'ta fuit. qz s' ec-
 clesia p'p'm'ia. ¶ Sed q' ecc'ia supponit spa-
 cum. 19. annos solarium. z acli. 19. p'p'm'ia coe-
 qz. si m' 19. annis solarib' s' p'tolomeu m' t'ia
 dictae almagesti. fuit. 6939. dies. 18. hore. et
 13. minis p'dige fiat ap'utatio. ¶ In acli uo dete-
 nonenali sic ab eod' m' d'ae. g. euseb' almagesti.
 h'm' s' n. totidē dies. 716. hore. 7 fē due p'ae
 um' hore vñ m' q' acli p'ut'm sup'p'm' ucedit
 media q'm'itō s'i p'm'atio q'm' ap'utatio p' u-
 nā horam z f'iam mui. ¶ Si gamahel s' uidos
 qui pauli apli doctor erat. s' nos euseb' cesarien.
 ep' z jōn'm' m' m'it'm acli illi. m' quo dñs incar-

nat' e. q' d'ant' l'nam ee p'mam. 10. kl. apl
 7 q' ad id' redit. 10. kl. febr' 22. vñ u' uirtas pau
 ro n'uo p'nto. s' ab incarnatõe dñi elapsi s'nt
 . 1734. a quo n'uo n' actus decem uenat'. quacit
 p'nto sub' h'at. p'nto q'm. 64. h'ous. 7 totid'
 t'us a uirtate n'uo extendi n'ra op'itatio. q'b
 m' dies redactis. h'et' tres dies. 7. 18. horas. vñ
 p'tres dies. 7 d'umid. recessio iam media q'mat'o
 a loco p'me uirt'is. ¶ **¶** Q'mo g' l'una p'ma d'i.
 v' dia debet t'ia. l' p'nto. 8. uirtute' uis totali
 p'tres dies amittet. 7 uirtas q' notat' sup. b.
 10. kl. febr' 22. 13. kl. eust'e. i' h'ic de aliis omib' ordi
 ne eod' s'nto. qui 7 n'uo e. s' q'm m' g'atio g'ua
 li aliquid de idio s'ntare p'ntum e. o'z mod'
 nos ad h'uo sustine' h'i errores. *De d'umone*

l'eb' s' f. an

1

m'oz aut' lunarū. *l'una lunar'is.*
 duo s'nt g'ia. l' cois 7 embolusinal. Co
 m'mis e' spaciū. 17. lunatōnū m' anno solari.
 7 uallim f'alcumtū. 7 d'z. q'uis. q'v. 17. h' lunat
 tionet s'nt m'les lunares. q' ad m' ann' solaris.
 17. m'les solares. l' quia duo anni q'uet f'e s'y
 simul eueniunt. s'nt p'nto m' allig'atōe embol
 usinal' m'oz. ¶ **¶** Et aut' ann' iste. 348. dies. 7 q'n
 tū 7 septam un' diei. ut a p'olomico 7 alfraga
 phibet. q' e' ostendi p'nto ann' h'at. 6. lunatōn'
 30. diez. 7 alias. 6. 79. diez cū m' m'oz op'ma

none. Vñ p̄ q̄ ann⁹ solaris excedit annū cōm̄
 obmissis fractōib⁹ m̄. 11. dieb⁹. **S**i ḡ illi du
 o anni siml̄ incipiant p̄ns tiabz ann⁹ quib⁹ p̄. 11.
 dies q̄ ann⁹ solaris. siō p̄ q̄n̄ siml̄ m̄ t̄cio anno
 aeli. 19. q̄ si luna fuit p̄ma. n̄ klis ianuarii.
 eod̄ die anno reuoluto. erit. 11. p̄p̄ exēntū illoz
 11. diez. **C**onfirmul. embol⁹ ab embolis q̄ ex
 om̄tū puenit. n̄. exōnto erit uariano m̄
 klis marci cūstl̄. annū. m̄. 11. singulis die
 bz anni. Vñ p̄ h̄ redificand⁹ inueniunt opo
 tiste duos m̄os. s̄. equatū r̄ r̄em lunare p̄
 quoz gūmctōm̄ ad m̄uicē p̄tebt⁹ etas lune
 m̄ klis m̄. **A**d h̄nd̄ autē cū etatis sit
 luna singulis dieb⁹ anni ex isto excessu. 11. diez
 de etate lune. r̄ t̄p̄ns p̄t̄i. 7. fuit. duc d̄m̄o r̄
 gule. **S**i ḡ supponat luna hodie alio etatis
 ēre. Si uelis scire m̄ anno futuro h̄ eod̄ die. q̄re
 etatis erit etati lune q̄ m̄ h̄e adde. 11. 7. t̄m̄te e
 tatis erit m̄ anno futo eod̄ die. Illi t̄m̄ etati
 adde. 11. 7. h̄ebis. etate ei⁹ m̄ anno. 2. eod̄ die. 7. sic
 m̄ m̄fuitū. **A**d t̄ p̄notato. q̄ si exēdat
 maior n̄is. 30. reiectis. 30. residuū ponatur p̄
 etate lune. Si autē scire uoluit cū etatis fuit
 luna. h̄ eod̄ die m̄ anno p̄t̄i 7. sic de m̄ceps. **V**
Ad t̄ p̄notato q̄ si exēdat maior n̄is. 30.
 reiectis. 30. residuū ponat p̄ etate lune. Vñ

l. 3. l. 4.
 etati lune qm̄ m̄ h̄z adde. 10.
 et h̄ebis etate ei⁹ i anno p̄t̄i

Quingies dies. 2. 6. ponal p luce futurum. 2p pti
tis quqz bis — atqz. 9. 12. n. m. uno die fallat quz
tū q. uniusa li. accidit. p. regula instituit.

Inter aut embolismalis ē spaciū. 13. luna

stans ex. 388. dieb. vā exēdio annū lunare
quē m. 30. dieb. annū iūsolare. m. 19. die

b. 7. embolismal ab embolismo sicut bisset
tilis. ab interto. qz und ē quid sit embolism.

7 m. ouat. 7 m. klio. i. mēp. m. i. cui mōi. m. ^{croz}

klio p. p. m. 9. m. g. t. **E**st g. embolismalis lunatō

30. diez. nulli m. si attribuiti. n. n. alio m. si.

lunatio p. n. op. ilis. dici mētur am. ^{reliqz}

aliaz m. si m. indicando p. ficiat. **E**st a

embolism⁹ ab embolos. q. ē exē m. p. uenit ^{lanc}

m. ex cūto finctō. q. ex q. libz lunatōe totū

ut dies exēstunt. Sicut n. m. ciclo. 19. 134.

lunatioes. 13. 118. mēses solares. vā si singu

lis m. si libz singule attribuant lunatioes fieri

1. rē s. q. embolismū d. m. do quoz p. p. le mōe

q. b. p. p. p. p. tate. 30. diez. lunatioū totū

cicli nōia ē aggo fiet finctioū. **I**n ciclo

nō decē nouenali sunt lunatioes. 134. q. sic

p. 3. m. 17. annis cōibz sunt. 188. lunatioes. i.

1. embolismalibz sunt. 91. lunatioes. q. sirozibz

addite faciunt. 134. lunatioes de qz q. b. ad p.

gce

7
sic

sens obmutant. 28. munita. 3. sa. 7 16. tra.
 7 de nio illaz limatōnū exerpianō. A. adop
 A. embolismoz 7 resua illas. De residuis
 uō. 1. 7 18. fac sp. unam. 30. diez 7 reliq. 79.
 diez. n. q. in anno bissextili lunario febz. sp.
 erit. 30. diez. q. m. p. t. u. t. fiat op. u. t. a. t. o.
 a. c. l. o. f. i. a. t. o. 2. b. i. s. s. e. x. t. i. l. i. a. d. o. p. l. e. t. o. m. 8. 2. lu.
 n. a. t. o. n. i. t. o. t. i. c. i. c. l. i. 19. febz. m. 8. annis bissex.
 t. i. l. i. b. c. i. c. l. i. o. z. m. d. i. c. a. r. e. 2. d. i. e. s. i. n. t. e. g. r. o. s. f. i. l. i.
 a. d. A. e. m. b. o. l. i. s. m. o. s. p. f. i. c. i. u. n. t. p. f. i. c. i. e. n. d. o. s. e. x. i. g. u.
 A. d. m. u. d. u. d. i. e. s. R. e. t. i. n. e. n. t. i. n. g. u. l. a. z. l. u. n. a.
 n. o. n. n. u. n. t. o. t. u. s. c. i. c. l. i. d. e. t. e. n. o. n. e. n. a. l. f. a. c. t. o. e. s. 7
 m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. p. s. i. m. i. l. i. t. u. n. a. t. o. n. i. u. 7. h. e. b. i. s. A.
 d. e. s. e. t. 2. h. o. r. a. d. e. n. t. o. 8. 2. d. i. e. s. e. x. h. u. s. i. n. t. e. g. r. i. s. et an. 20. hō
 febz. lunatōib. 7 m. 8. annis bissextilib. 7 de
 trib. residuis p. f. i. c. i. e. 6. embolismos ut sit q. l. z
 30. diez. vñ n. relinquo quid det. A. embolismos
 ad fin. op. l. e. t. o. m. n. 2. h. o. r. e. s. z. a. n. n. s. i. l. i. t. u. d. i. et 20. q. i.
 n. e. a. l. i. o. z. d. z. e. t. 30. diez a lunatōe uiln. m. n. l. a.
 m. o. a. n. n. o. c. i. c. l. i. q. u. o. e. i. s. u. f. f. i. c. i. t. o. 1. A. h. o. r. e. 7. d. n. e. m. u. n. e. t.
 t. o. e. i. n. t. o. p. u. t. a. t. u. r. i. n. l. u. n. a. t. o. u. i. l. n. 7 9. diez
 vñ iste dies quo ad maiore sup. partem. s. o. t. b.
 t. a. t. u. s. i. n. l. u. n. a. t. o. e. u. i. l. n. d. z. s. a. l. o. n. i. s. l. u. n. e. d. e. q. u. o.
 p. a. t. e. b. i. t. i. n. f. e. r. i. **¶** Q. u. o. t. a. u. t. o. a. n. n. o. c. i. c. l. i. 19.
 s. l. u. n. e. p. m. a. t. o. i. n. i. n. a. p. a. t. o. n. i. c. a. l. d. e. o. s. 7. e. n. s. e.
 b. u. m. s. i. t. e. m. b. o. p. z. p. h. i. m. o. u. s. i. n. e. x. o. p. o. f. i. z. h. o. l. e.

et a. 19. diez uñ sic hēm. uq.
 luāciōes qilz. 30. diez.

et an. 20. hō

et 20. q. i.

m. u. n. e. t.

uar omnia reddita trono. In huius finit. A. dñes.
A. embolismus deficiente. p. p. et sic demum.
Vide g. quota sit lra pma dñis in alphabeto
et in tali anno cidi ad. i. et in pmo embol. an
defuit illa dñ. **I**dem n. fñ labore scit hñs
uñs. tñs et sextus. octauus. et undecim al. un
quodam decim. decem septim. et decem non. **A**d
sciend. g. quoto mñe et quoto anno die mñs ei
mponit embol. scias iste uñs. o. obilis i
bo afis a te lib. hñto cœnum. In huius finit. p. A.
dñes. A. embolismus fñentes. pma p. et sic dem
ceps. Vñ g. quota sit lra pma dñis in alph
beto et in tali mñe mponit embol. an. tñm
fñm pñs. **V**ide et quota sit lra in alphabe
to scit fñe eiusdē dñis. et in tali die eiusdē
mñs ē sedes emboli. **S**ed autē q. multiplex
error. q. tñgto mñe lra p embolismū. qñ error
incautudinis error tñm mñs. error uariati
onis et error epactar. **E**rror incautudis ē
qñ plēs fñal sunt lunatōes. 30. diez. Error
fluctus ē qñ lunatōes tñm mñs ex suos mñ
ses. Error uariatiōis ē qñ mñs positus in m
pari loco mñ pñe hñ lunatōm. l. es. Error e
pactar ē eo qñ mñ mñ epacta tñs. **P**u
m. g. embol. mñ pñe pñ die decembris. et tñm
tur ultimo die eiusdē. et tñgto error incaut

indinis. Lunatio. n. embolismal. et lunatio ia-
nuarii. si v. sunt. 30. et si bissextus fuit. vii. lu-
nationes erunt similes. 30. diebus. s. lunatio embolis-
malis. ianuarii. february. martii. embolus iste as-
signatur in 3. anno a di. 19. q. ad m. s. m. ceptum
lunationis. aprilis. den. e. **S**ecundus embolus incipit
secundo die septembris. et terminatur prima die octobris.
et contingit error inassitudinis. quoniam lunatio sep-
tembris et embolus similis sunt. 30. diebus. et assignatur
in 6. anno a di. 19. ead. q. prius r. e. repetitur.
Tercius embolismus incipit. 6. die martii. et ter-
minatur. 8. die aprilis. et contingit error inassitudinis.
quoniam lunatio martii et embolus similis sunt. 30. diebus. et si
bissextus fuit. 8. s. ianuarii. february. martii. et em-
bolismus. contingit autem error inassitudinis. quoniam lunatio
aprilis terminatur. 3. die. maii. lunatio. maii. fit die
viii. lunatio iunii. p. die. iulii. Eod. 7. anno notum
est epacta triplex in p. u. e. maii. et iunii. ut n. f. i. s.
patet. **Q**uartus embolus incipit tertia die
ianuarii. et terminatur prima die february. et contingit error
inassitudinis. lunatio uero ianuarii. et embolus similis sunt
30. diebus. et si bissextus fuit. vii. s. ianuarii. february. mar-
tii. et embolismus. et contingit error inassitudinis.
quoniam lunatio february terminatur. 7. die. martii. Lunatio
uero martii prima die aprilis. p. t. e. a. n. u. m. e. notum
est epacta regularis in principio martii. si bis-

sexus. ¶ Quarto embolus incipit. 7. die no-
uemb. 7. fiat prima die decemb. 29. m-
gro error inassitudinis. qz lunatio nouemb.
7 embolus similis sunt. 30. diez. ¶ Quinto qz em-
bolus iste e. cu. qz in 50 die decemb. in u-
na luna ponantur duo m. s. 7. si-
n. 13. ponentur in p. die duplex. 7. tunc in que-
cuiens. s. qz embolus pcedens tunc e. 7. 9. diez. 7.
lunatio decemb. 30. diez. cu. 7. tunc in p. qz
tunc. Embolus aut. iste incipit in. 18. anno
adi. 19. r. e. p. d. e. ¶ Sextus embolus in-
cipit 50 die augusti. 7. fiat ultimo eius de
29. m. gro error inassitudinis. qz lunatio embolus
7 lunatio septemb. similis sunt. 30. diez. E. aut. em-
bolus in. 18. anno adi. decemb. p. u. p. 7. p. pcedens
b. ¶ Septimus embolus incipit. 4. die martii
7 terminat. 3. die aprilis. 29. m. gro error inassitu-
dinis. lunatio in martii 7 embolus similis sunt. 30.
diez. s. ianuarii. febr. martii 7 embolus 29. m. gro
aut. error inassitudinis. qz lunatio fiat. 7. apl. fiat.
p. die maii 7 lunatio maii. p. die in maii in
tunc 7 epacta r. r. s. p. principio maii 7 augusti.
u. i. s. calens aut. A. embolus in. i. s. p. d. s.
7. u. u. alius qz in tunc de tunc lunatio
si u. al. ponet. p. s. martii epacta 7 p. s. qz
tingent error. s. de duobus malis in. e. d. s.

50
vñ iñsus. Si bñ genitum duo turpia dilige neu-
trū. Sz tñpe nūm? elige bēdī docet.

P hñd' aut' artificialē

E tñ inspectōe klñ quōte entis sit luna
in klis mñm. 7 pñs in quobz die anni t-

sunt duo mñ. s. epacta. 7 regularis luna-
ris. **E** bñ g' epacta 7 rel mñs. 30. n̄ excedēt.

pueniens ex sñ hñdancia solaris ad a-
mñ lunare quñ. 30. n̄ excedens dñ q' cū offi-

cium epacte sit ostēdē etate lune. nulla autē
etas lune maior. 30. dieb. nec epacta maior

dñ cū pueniens ex sñ hñdancia rē. dñ. qñ e-
pacta ex mñto. 11. dieb. n̄ quibz amñ solaris

excedit amñ lunare quē puenit epacta.

P rñm' g' annus adl' detēnō. epacta a hñc
nō pcedit annus ex dñ mēlitate hñet epacta

l' hñc rē cū nñm' annus adl' sit. q' pñm' an-
pñm. 7 ille hñc. 18. p epacta. 7 in eod' anno ex-

crescat. 11. dies. ex annoz mēlitate. adi-
mēt 7 salu lune etimō in univēso. 30. q' sunt

.q. nlla epacta. qz 30. adunmā amñ rē. dēlētō
dēlētō ad ostēdē etatem. **S** cñs autē. 11. hñ

p epacta. Taus. 77. qñs 3. qz abicimō 30. 7
ita sñtur epacta. tēnceps p additionē. 11. sñ

lat' p hñs iñsus. Que rōnz undenas. apul'
luna klās. epacte nñm monstrent p qñlibz

... quota sit luna undecimo kl.
 apul. 7. m. m. s. e. epacta illi anni. Si si ex ab
 rupto quat epacta alicuius anni p. h. m. d. m. u.
 met. u. s. u. m. Deinde unum post adde. noue post
 inde uicenos. ponat. n. annu p. m. c. i. d. e. t. e.
 noue. m. r. a. d. i. c. e. p. o. l. l. i. c. i. s. s. e. d. s. m. r. a. e. d. i. a. u. n. d. e. t. a.
 t. e. i. m. s. u. m. i. t. a. t. e. q. u. i. t. u. s. g. m. r. a. d. i. c. e. r. i. t. a. g. p. u.
 t. i. a. n. n. o. s. c. i. d. i. d. o. n. e. o. c. c. u. r. r. a. t. o. a. n. n. o. s. d. e. q. q. u. i.
 t. u. r. e. p. a. c. t. a. n. i. s. i. s. i. s. t. o. m. r. a. d. i. c. e. s. u. b. d. i. c. t. o. u. n. d. e.
 m. m. e. d. i. a. m. u. c. t. u. r. a. d. d. e. 9. 7. m. s. u. m. i. t. a. t. e.
 19. 7. f. e. b. r. u. e. p. a. c. t. a. a. n. n. i. q. u. i. t. a. **¶** D. i. c. t. o. a. u. t.
 e. p. a. c. t. a. a. b. e. p. i. q. u. e. s. u. p. 7. a. d. i. c. t. a. t. e. m. p. i. n. s. b.
 a. d. i. c. t. a. r. i. m. R. l. i. s. m. i. s. u. m. e. t. a. t. e. l. u. n. e. o. s. t. e.

2
Regularis lunaris e. u. n. s. 30. n. e. x. c. e. d. e. n. s.
 qui aduincit cum epacta etate lune m.
 m. k. l. i. s. m. i. s. u. m. m. a. n. i. f. e. s. t. a. t. o. 30. n. e. x. c. e. d. e. n. s.
 ut p. u. n. s. e. x. p. o. n. e. s. i. l. l. u. d. m. i. b. z. q. u. i. a. d. u. i. n. c. i. t. 7. e.
 o. s. t. e. n. d. i. t. t. a. m. o. f. f. i. c. i. a. e. p. a. c. t. e. q. u. e. r. e. g. u. l. a. r. i. s. o. u. g. o.
 a. u. t. r. e. t. u. e. x. 4. d. i. e. b. r. e. m. a. n. e. n. t. i. b. u. l. t. o. d. i. e. s.
 a. n. n. i. a. n. g. u. l. i. s. m. i. s. i. b. z. p. 3. d. i. s. t. r. i. b. u. t. o. s. i. n. s. e. p.
 t. e. b. 7. h. o. p. r. i. a. l. q. u. i. q. u. i. t. m. i. s. t. o. t. h. e. p. r. i.
 q. u. o. t. a. s. i. t. o. l. u. n. a. m. k. l. i. s. e. u. n. s. m. p. n. o. i. p. i. o. q. u. o.
 t. u. s. k. l. i. 7. p. f. e. b. r. u. a. d. h. s. c. i. e. n. d. s. s. u. p. p. o. n. a. m.
 q. u. i. s. i. m. u. s. m. p. m. o. a. n. n. o. c. i. d. i. d. e. c. e. m. 7. p. p. o. s. i. t.
 m. f. e. b. r. u. 7. m. s. e. r. m. i. s. i. b. z. i. p. m. s. e. q. u. a. b. z. i. n. p. n. a.

no ciali decem. **L** aureus unus. 10. die an
kl. febr. 2. sic luna e. 10. in kl. febr. 10. 10. h
p. r. r. Si l. s. d. i. unitate aureum unum. an kl.
alioz. 6. m. s. l. u. m. sequitur. 7. p. a. c. b. r. r. s. 3. r. d.
septemb. 7. de un. m. s. l. u. m. p. r. r. s. l. u. p. p. o. n. a.
tur. 15. an. d. a. d. q. ille fuit. 4. p. r. u. m. an. p. m. u.
7. p. m. h. septemb. h. p. r. r. 4. **S**i uelis g. alios
formare regulares artificiale. uno supposito
fuit m. m. d. e. z. septemb. 8. 7. adde eius r. r. e. m.

7. a. t. o. l. i. n. u. o. s. i. p. o. b. a. t. u. m. a. t. o. e. u. s. d. e. m. s. l. u. s.
7. r. e. s. i. d. u. m. e. r. i. s. r. r. s. m. s. l. u. s. s. e. q. u. i. t. 7. u. a. d. e. m. c. e. p. s.
u. n. u. s. l. u. s. **C**umq. sep. 10. d. a. n. o. 10. d. e. A. t.

14. mar. febr. 1. d. e. s. i. m. a. t. o. p. o. s. t. u. m. u. c. u. l. y.
a. d. u. s. **A**quid ualeat. p. u. c. t. a. 7. d. e. m. s. l. u. s.

Pabias g. epacta 7. r. r. Si s. a. r. e. u. e. l. i. s. e. t. a. t. e.
l. u. n. e. m. k. l. i. s. a. l. i. a. n. m. s. l. u. s. u. n. g. u. a. t. s. t. a. n. l.
a. p. p. l. i. t. a. 7. r. r. s. m. s. l. u. s. i. l. l. i. 7. s. i. e. x. i. l. l. o. z. m. u. n. d. i. c. t. e. r. e.
s. u. b. h. e. r. o. t. e. g. u. a. t. a. l. i. m. m. o. z. m. u. s. t. a. l. i. s. e. t. a. t. i. s. e. r. t. o.
l. u. n. a. m. k. l. i. s. m. s. l. u. s. e. r. r. e. m. s. u. m. p. s. i. s. t. i. **S**i m. a. i. o. z.
r. e. c. e. 30. 7. r. e. s. i. d. u. m. o. s. t. e. n. d. i. e. t. a. t. e. l. u. n. e. u. n.
i. l. l. u. s. **D**ant l. u. n. a. m. s. l. u. s. e. p. a. c. t. a. c. u. r. r. s. p. l. u. s. r. e.
t. i. n. e. n. s. c. u. p. l. u. s. f. i. l. i. o. 30. r. e. l. i. n. q. s. **S**i e. t. a. t. e.
7. m. k. l. i. s. h. r. o. m. m. s. l. u. s. a. d. d. u. o. m. u. s. d. i. e. z. m. s. l. u. s. p.
h. i. o. z. m. o. d. i. e. s. u. b. i. c. t. o. n. e. l. i. s. p. r. i. d. i. e. s. o. p. u. t. e. t.
7. m. d. i. e. p. l. e. n. t. i. e. t. a. s. f. e. b. r. **S**i a. l. i. u. m. a. l. u. m. o. i. s. m.
s. e. x. c. e. l. l. o. r. e. s. i. d. u. o. r. e. t. e. n. t. o. q. u. a. a. b. i. c. i. a. t. **S**i a.

q̄ hora luna a sole accendat̄ scire uolueris ā
nū̄s quot̄ fūit oidi lunar̄is. p. 8. multipli
ca. 7 hū̄s dies anni p̄tios a klis ianuari. usq̄
diem de quo aggra. quibz m̄ m̄i redūctis. p. 4.
diuide sciens hora lunā accendi. cū. 4. deflar
erunt. 7 m̄ toto ip̄i hore puncto quot̄ quū̄s
cetaz. s̄ fūit hore. ¶ Si uo m̄i aggr̄. 60.
excessit reiectis. 60. Residuo fac ut p̄ns. q̄
sincl̄l s̄ fūit multimo hore puncto duodeci
me. luna accendit̄. Sic q̄ istoz all̄o sententia
lunā sp̄ quo ad nos m̄ n̄o accendi em̄ sp̄io.
q̄ 7 auct̄ p̄tolomei. m̄ a charbe p̄ p̄ dienas
9 firmat̄. luna quidē occidit̄ de iure uendi
ibid̄ a d̄is quentū. discedens sp̄ no
uam lū̄e rēplentet. 7 p̄ni eī incipit̄ ascē
f̄. ¶ Luna uo singlis diebz m̄ cūto. 8. p̄u
tis a sole distans etat̄ eī p̄. 1. multiplicat̄. 2 p̄
10. parte. 7 quot̄ fūit denariū. tot signis
distat̄ luna a sole. 7 quot̄ remansit̄ unita
tes p̄ tot puncta m̄ signo subsequē p̄tū
uit. ¶ Signum aut̄ intelligo signū q̄nati
tē. ut si luna couet̄ cū d̄le. m̄. 4. q̄ du ariet̄
ead̄ cū. 4. fūit. erit m̄. 10. q̄ du gemmoz. luna
n. partes. 13. paḡ n̄e sol lunā q̄plet. ut om̄s
sit uolūbz m̄m̄is. sensibile p̄ exemplo
ponat̄. ¶ Si uo p̄ quot̄ horas luna de nocte

Pentunt aut epacta rris in toto ciclo. 19.
quinques qm bis in octavo anno vn us?
fallit octavo. cum maio vlt anno. dnt. n. epac-
ta rris in. 8. anno luna ee. 18. diez in klis
mau. cu tu reuasto. 18. diez. dnt in eod an-
no luna ee. 30. diez in klis vltu. cu sit. 19. sel-
um in undecimo vn us? si sit bisset fallit
marce. decapimus. Dnt. n. epacta rris. so vltio
anno celi q in klis mau. luna sit. 19. diez cu
reua sit. 18. diez. rdit in eod anno luna ee
duoz diez in klis augusti cum in aitate sit

trium diez q̄ saltum lune gungit q̄ lunatū
augusta prius incipit uno die q̄ debet si n̄ cēt
saltū lune.

Sed aut saltus lune subiectio unius diei
lunaticae. uiliū in ultimo anno cidi. 19.
si fieri talis subiectio p̄ unū acliū p̄dictum
luna dicet̄ p̄ma q̄n̄ dieb̄ cidi. cēt. s̄r post. 14
annos t̄n̄ factos dieb̄ p̄ma. q̄n̄ cēt. 14. cōt̄. n̄
supponit. 19. annos solares ex toto anno. adeq̄
tōde lunaticis. S̄unt aut̄ in. 19. annis so
larib̄. 6939. dies. 7. 18. hore. h̄ igit̄ q̄ntitas. p̄
cōm̄ eadē ē in totidem lunaticis. s̄ cōt̄. n̄
7 annos. 7 acliū s̄ dies op̄tans integros n̄ ex
pectat̄ t̄m̄. tōm̄. 18. hore. in fine. cidi. anno
p̄ in sequatis diei p̄ncipio acliū m̄chom̄t̄ op̄
tatur luna p̄ma v̄n̄ h̄ cōt̄. n̄ lune am̄cipit̄
q̄ ex re nōn̄ h̄t̄ d̄i. 7 ē saltū lune. S̄ ne uicem ex
m̄to saltū in singulis cidis aq̄ueniens in
cū. 14. dieb̄ p̄ma. attende q̄ sub
tr̄ om̄ia ad q̄cordiam rednam̄tur. S̄unt. n̄
in acliū quol̄ s̄ n̄t̄. 4. buller̄. p̄o q̄ in illo
cū. 4. ann̄ ē buller̄. S̄ de. 8. acliū acliū in
capit̄o embolism̄o. satis d̄t̄. 2. v̄n̄ de. 4. m̄
h̄ acliū restat assignat̄. Cidus ḡ acliū. 8.
ann̄ ē buller̄. d̄l̄h̄endi cā p̄ma. iud̄. n̄
t̄. 7 cōt̄. q̄ in p̄ncipio illi. fuit luna p̄ma.

quo completo in sequens diei principio ut dicitur luna
prima computatur. cum tamen debemus expectare. 18. horarum
finem. unde quo ad motus intentionis saltum
mus. quod luna motum suum intendit. saltando
singulis. non eam cum sole coniungi. et esse primam in ci-
elo sequenti. eandem idem aliam. 18. horarum saltum
annus. et huiusmodi. 36. horas. hoc est diem unum. et dimidium di-
es integre mensales in luna ante februm per bissextum.
per 4. bissextum. dimidium autem dies reliquit. 3. ciclo. ex
cuius saltu rone dei resultat. 18. horarum. unde cum residui
omnino huiusmodi diem integrum. unum. 36. horas. di-
em integre mensalem in luna ante februm per 4. bissextum.
et nichil remanebit in sequenti. tamen ciclo rone affig-
ta. in quarto et octavo huiusmodi ex eius saltu. 18. horas. qui
per aggregationem ad. 6. superius relictis. erit dies unus in-
tegrus. qui imponatur februm. per 4. bissextum. et nichil re-
manebit. unde in sequentis cycli principio. luna re-
et prima dicitur. et similitudo faciendū est in quolibet. 8. cyclis sequen-
tibus idem ceptis. sic quod in. 8. cyclis omnia ad concordiam re-
ducimus. unde istud tempus spacium cyclis colorum appel-
latur. in eodem annu ciclo quoto ciclo fuit sic scilicet. suis
annorum cycli. decem nona a bissextili anno primo qui
ius ordinem in fine eius per. 8. dividit. et reman-
sit in annis suis in ciclo binariis. in sex. si u-
ntas in octavo. si non in ultimo. *et festis mobilibus*

Huiusmodi mobilia cum ex lunationis dictione ha-

beatus rex ordinis de quo est tractandum. **E**t gres-
sum mobile quod per ascensum et descensum ne ce-
lestis ecclesia nullum sibi locum in anno huius
assignat. **S**unt autem .4. festa mobilia. scilicet. sep-
tuagesima. quadragesima. pascha. rogationes penthe-
costes. **D**icit autem septuagesima. quod quinquaginta
dies. Incipit. n. a dominica in qua auditur alleluia. et ex-
tendit usque ad diem dominicam in albis. quidam tamen sup-
ponunt eam in pascha terminari. dicentes tem-
pus a denario domini quo terminet de iure notari. illud
quod tempus recolat ecclesia. quoniam moyses tot diebus ie-
iunavit. et legem recepit a domino. helias et tot
diebus ieiunavit et in preceptum est in celum per in locum di-
secretum. Christus et tot diebus ieiunavit. et perabolis
temptatus. **O**mnia autem per actio nostra est in-
structio. ergo et nos tot diebus ieiunare debemus.
sic. n. decimam nostras res. ita et nos. vitam
nostram de decimare debemus. 2. .10. .7. .6. dies et
dimidius sunt decima per dies anni. sed quoniam non
est a media die ieiunium nichilominus. ad dimidi-
ficationem corporum ex viginti quatuor. 9. dies
iunum addunt. **P**ascha pasce phasce. transi-
tus id sonant. et ad iussus linguis imponunt
pascha. n. gree. phasce hebraice. transi-
tus id sonant. quoniam tunc de non est ad ecclesiam rex tunc fides est transitus.
quoniam tunc status est mundus atque angelus. ordinato

nis in neci lege. in egipto. et de mortalitate.
ad immortalitate figuratis. in in iusticia
de uiciis ad uirtutes. et de hac uita ad eternam. **D**i-
es autem domini pcedens. ieiunia rogationes. appella-
tur. tunc enim si solum celos corporales sit in
galia quondam. **S**ymag. 5. spiritualis. ieiun-
ia. preces. rogationes. adiuuare nos rogat et
desia. **P**entecostem uero dicitur a pentecostis. 10. q.
quingentis quinquages. 10. dies. sunt enim quinquagesima
dies in pascha et pentecostem. uel die in cluso
illud tempus recolit etiam qui in monte ardenti-
ter moysi tunc data est. idona sicut. 1. aplos. **H**ec autem festa sciendi. quoniam gratia nostrorum numeru-
m ut in suis preceptis. et dies autem festum uel hi mi-
nistrant. si non iant. 13. enim. 2. dies clausi finiens. fes-
ta mobile sicut in die dominica. prima **A**nti-
cipat designis. **E**st ergo in quo quod 13. et festum
numquam sunt sunt. uel uel sunt. et festum nui-
p celebratur ibidem. uel teneat ad diu post tunc pro-
ima festum. **H**ic ne uideamur mutari iudos qui
sunt ponunt tunc. et festum. **Q**uod est pasche
13. die lunaris aplos. et pascha magis accedens
ad tunc 14. die eiusdem lunaris. qui non potuit illi
et 13. et festum. **R**atio uero quod festa mobilia
non habent etiam loca in klio 13. pascha sicut cetera fes-
ta mobilia sicut habent celebrari dominico die. sed cum

luna. 7 ead lra in klio n sp denotet diem dñi
cum. n p tunc pascha 7 cetera festa mobilia hie
locata in klio. **Q**uidam dñs qdñs passus
ē. 10. klās aplis. ibi 7 fecit adam. sic dicit the
ophilus. alexandrie opo. 7 sing. **V**ñ dñs
q eod die noluit pñt p homine. 7 humano gñe
redimdo quo ipm fōruit. Alū uō iōnn. 7
sui seqces dñs. q. oct. kl. apalis passus ē dñs.
vñ. assumptu carne debata uirgine. **V**ñ dñs
q eod die quō carne sumpsit passus ē. **P**re
ceptum 7 etas in uetē testamto. agnū pascale
post. 12. diem lunatōis. apl. immolari. ad uespe
rum h ē in pñcipio. 14. diei lunatōis. euita ita
xpē qui uer. ē agn. 7 p illum agnū figurat pas
sus ē in plenilunio. ut sic eo tempe lunā nocti
copiosius attribuit ita p passionē ei. humane
nē grā redemptōis plen. exaleat. **C**um g
lunatōes aplis quz sunt pñs. quz post. n potuit
pasca in cō loco assignari. **E**st aut mñm
pasca. xi. kl. apl. q. si opz. mñm. luna apl.
monro. 8. id. marci. ii. 16. p aureo mñm assign
tis. **L**unatōes quid due in pñmo pcedentes.
sunt embolēs. due uō reliq illas pcedentes.
sunt lunatōes. marci. lior postior illar. duar
tūm eo pma die apl. q. gñgit p. gñt embol.
Si g a pma lunatōe apl. iam dñ oputenō

18. dies. primi. — Es pascat erit. 17. kl. aplis.
Abū potest contingere mediantenariatōe lūnz dñi
calui q̄ pasca celebret̄ in crastino illius h̄ ē. 11.
kl. apalis vñ ibi solet notari p̄mum sui m̄f̄m
tūm pasca. ¶ Ex p̄dictis p̄ q̄ bñ d̄r̄ h̄ regula p̄
hos iñs. post nonas martis ii p̄mum p̄ma no
tatur. bis septem q̄pleto dies usq̄ pasca seq̄tur.

¶ Om̄s lūmatōes apalis incipiunt post nonā
martis. ¶ Quāto ultimū pasca celebret̄. A. vii.
mau. sic p̄ nā ultima lūmatio ap̄l assignat̄ ē
nonas. assignat̄ ē nonas ip̄r̄. ii aureus m̄s ē
ex. 8. q̄m̄us illa t̄m̄et̄. 2. die mau. q̄ attingit
p̄ t̄m̄m. 7 ultimū embolismū. ¶ Si ḡ ab ultra
lūmatōe iā d̄m̄ q̄patent̄. 18. dies erit ultimū pas
ce t̄s. 18. kl. mau. sic p̄ nā ultima lūmatio ap̄l.
7 pot̄ contingere mediantē uariatōe lūnz dñi calui
q̄ ille t̄s sit dies dñi. vñ dies pasce celebret̄
in seq̄nti die dñi. h̄ ē. A. kl. mau. ¶ Ex his
p̄ q̄ in illis 34. dieb̄ qui sūt n̄r̄ undecim
kl. ap̄l. 7 septimū kl. mau. sū p̄ sui possunt sp̄ h̄
celebrari pascha. t̄a q̄ in anno q̄m̄ descendit
t̄s eius. p̄. 11. dies. in anno embol̄ ascendit. p̄. 19.
dies. vñ iñs. Pasca q̄ undenas ap̄lios añ kl̄as.
siet post septenas ap̄lios añ i mau. ual̄ ante
kl̄as. Embol̄ ascendens decanotus lūcib̄ anno.
Com̄m̄i reat̄io uidens t̄m̄m̄ ei. ¶ Dag

nus. aut celsus piscat e qui multiplicato so
 lari. plurare. 437. p. f. c. s. annis q. cum ero
 dme. r. l. u. diez q. summa. p. p. l. u. m. o. r. m. e.
 ipm. renouatus. omia q. ad solis lunc q. cur sit
 p. m. e. n. o. e. o. d. q. u. o. p. n. s. p. t. i. e. r. u. n. t. s. p. t. e. n. o. z. e. r. e. s.
 t. a. u. a. t. **I**n cu. q. n. d. q. u. o. t. o. a. n. n. o. s. u. s. s. i. c. s. t. a. t.
 a. n. n. u. s. d. n. i. a. d. d. m. o. . 70. v. u. i. u. s. u. s. . s. i. a. m. u. i. g. n. a. p.
 x. p. e. u. a. n. s. s. u. i. t. a. n. n. o. . 7. t. o. t. u. p. s. u. m. a. a. c. l. i. d. u. i. d. a.
 d. i. t. 7. s. i. m. e. h. l. s. i. l. i. o. r. e. s. i. d. u. u. m. s. u. m. i. n. u. l. t. i. o. . s. i.
 u. o. a. l. i. q. u. i. d. e. s. t. e. n. d. ; n. o. b. i. n. q. u. o. t. o. a. n. n. o. s. u. m. ?

Ad h. u. d. a. n. t. . 4. f. e. s. t. a. m. o. b. i. l. i. a. q. u. i. d. m. u. e. n. t.
 s. i. n. t. q. u. i. d. i. m. i. n. q. u. i. c. l. a. u. e. s. d. n. i. . s. i. c. . n. . p. c. l. a.
 n. e. s. i. c. m. i. t. a. t. i. n. a. t. r. i. u. . n. a. p. u. i. o. s. i. l. t. o. s. m. n. o. t. i.
 a. m. f. e. s. t. o. z. m. o. b. i. l. i. u. . v. n. c. l. a. u. e. s. e. m. i. s. m. u. n. o.
 q. u. o. z. a. n. n. o. z. a. c. l. i. . 19. d. u. i. s. i. u. s. f. e. s. t. o. z. m. o. b. i. l. i. u. e.
 u. i. d. m. e. o. s. t. e. n. d. e. n. s. p. e. m. **E** . g. m. a. c. l. o.
 19. s. i. n. t. . 19. a. n. n. i. . u. n. i. u. s. q. u. i. . s. u. a. m. h. e. b. e. t. c. l. a. u. e.
 s. i. c. i. n. a. c. l. o. . 19. e. p. u. s. t. a. p. 7. c. l. a. u. u. . s. i. g. n. u. m. p. l. e. a.
 a. s. u. b. i. a. t.

infectioe p una hora etiam unum. Sz gamaliel
fuit deos qui pauli apli doctor erat. f. ~~...~~ euse
bi' cesariensis ep' reronum' in initio acti. illi
m q dñs incarnatus ē. et dñm hunc ēē pma.
10. kl. april. 7 q ad idē redit. 10. kl. febr. vñ dñu
mris p aureo mlo pñit. Sz ab incarnatōe dñi e
lapi sunt. 1734. anni a quo mlo. f. actus decēho.
quociens p tō sublat' ptebit qm. 64. hris.
et tōdē tñs. a uitate mnc exrendis nra opitō.
quibz m dies redactis hem' 3. dies. 7. 12. horas. vñ
p tres dies et dñm recessio iā media nunc
no. a loco pñe mñpōis. quociens tō lra pma et dē
mōis m alfabeto. p hos aut uisus sat quos sep
timane sunt mō dñm pñmā sui ante. su post na
tale. dñi 74. dñm. In qñat karos hanc
gignit aumatis hostis. Let mibz hostil' dñm
mercia gentis. Caritas humani qñ mltans ho
milenam. **U**ic. 19. dictōes. sūm. 19. a
nis. aeli. 19. pma p. 7 sic dñm. **U**ide g' q
ta sit lra. pma dñm m alfabeto. anno sū
eatis 7 sūep tot septimane. erunt m tēpe q
lito. **N**e tñ qñz fallant caueat sibi calcu
lator. n. u. uitate uamozes. alligati p tñm dic
mones.

Il hac postrema opis pñclā. de tempis paru
p. opificoribz m usu. 7 ecce qñs ē dñm

Et g^o lustrum spacium. 4. annor. a romanis
ordinatum. ad t^{em}p^{us} dictatur. q^{uo}d descendit ab h^{uius} u^{erbo}
polixeno. lustris lustris. in fine n. cui^{us} q^uan-
tu. 7 in p^{ri}mo dictatur curribus ciues rom^{ani}
aurum cu^m c^{er}eis 7 candelis. 7 postea in maris
campo dictatur eligebant. Ad huc 7 memorat
etiam inst^{itut} d^{omi}n^{us}. Lustr. 6. qui ia^m p^{er}icta. **I**ndict^{io}
est spacium. 19. annor. ad recipienda ab ex^{tr}aneis
tributa. institutum. 7 d^{icitur} indico indicois. q^{uo}d ad p^{ro}-
tatores p^{er}at^{ur}. v^{er}u^m iⁿst^{itut}. **E**dicunt reges. indict^{io}
festi sacerdot^{um}. **C**um. n. romani se d^{omi}narent^{ur}
iuribus nat^{io}nib^{us} eas fecerunt t^{ri}b^utarias. p^{er}ci-
pientes ut t^{er}re remotas. p^{ro} difficultate soli-
tus. in fine p^{ri}mi quinquenni p^{ro}soluendo aurum ad
d^{omi}nationis t^{em}p^{us} p^{ri}mi. in fine o^{mn}is sch^{il}lⁱ argentum ad stipe-
dia militum. in fine t^{er}ci. 7 s^{ec}undum. ad annor. re-
paratum. v^{er}u^m t^{er}dictio q^uib^{us} dam crea^{ta} d^{icitur}. ab e-
re. v^{er}u^m p^{ri}ma a s^{ec}undo. in fine ei^{us} soluto. v^{er}u^m institutio
romani q^{uo}d nullum p^{ri}uilegiu^m. nulla 7 quentio s^{ec}pto
q^uidam est. stabilⁱ 7 firma. h^{ab}et annu^m indic-
tionis. amonitum. 7 h^{ab}et t^{ri}b^utor^{um} soluendor^{um} me-
moriam h^{ab}et. labes. **N**os aut^{em} in t^{ri}b^u utam^{ur}
indictione. s^{ed} in p^{ri}uilegio. in cereo pasali. 7 in d^{omi}-
nacionib^{us} etiam. **I**ncipit aut^{em} actus indictionis.
in septemb^{re}. q^uanto est sit ubi^{us} fructum b^{on}u^m p^{ro}-
fito solui t^{ri}b^utum. **S**i aut^{em} placet cuiq^{ue}. la

re in quo ~~indictis~~ ~~sum~~? annis dñi addi-
tur. ita. qm dñs dñ natus fuisse in x. anno t
dictis. et totum. p. 14. diuide. et nichil fuit
residuum. ~~sum~~ in ultimo ~~indictis~~. Si
uero aliquid ostendit nobis. in quo te anno sum?
in ultimo anno ~~indictis~~. Si no. (Est et edio
no equinoctium a totum celi. et ad q. h. annu
m. celi. (Sed nō dñ spaciū. 100. annorū
vā mltā pāte sola. seculū? dñ mund? et to-
ta machina cum suis gēntis. (Eū uō dñ
spaciū. 1000. annorū. dñ n. eū id q. metas. vñ
hō magni eū. (Dñ n. eū id q. mora. vñ bo-
enū. O quāgetia mundum tū gubnas.
Tūz celi q. ~~qui~~ qui tū ab eū. ne nubes.
Tūz inbes stabilis q. manes tū cuncta motū.
Tūz stabilare uelis op. h. p. tūz eūz.

10. xpi. bis. cc. q. dēno q. anno. ~~~~~
(De sacro bosco. discreuit tempora mū?
(Gm qui nom. de dñ dñma iohs. ~~~~~
(Annuat h. nobis h. sic carpe fructū. ~~~~~
(Ecce x. q. nos hūc fructificem? Amē. ~~~~~

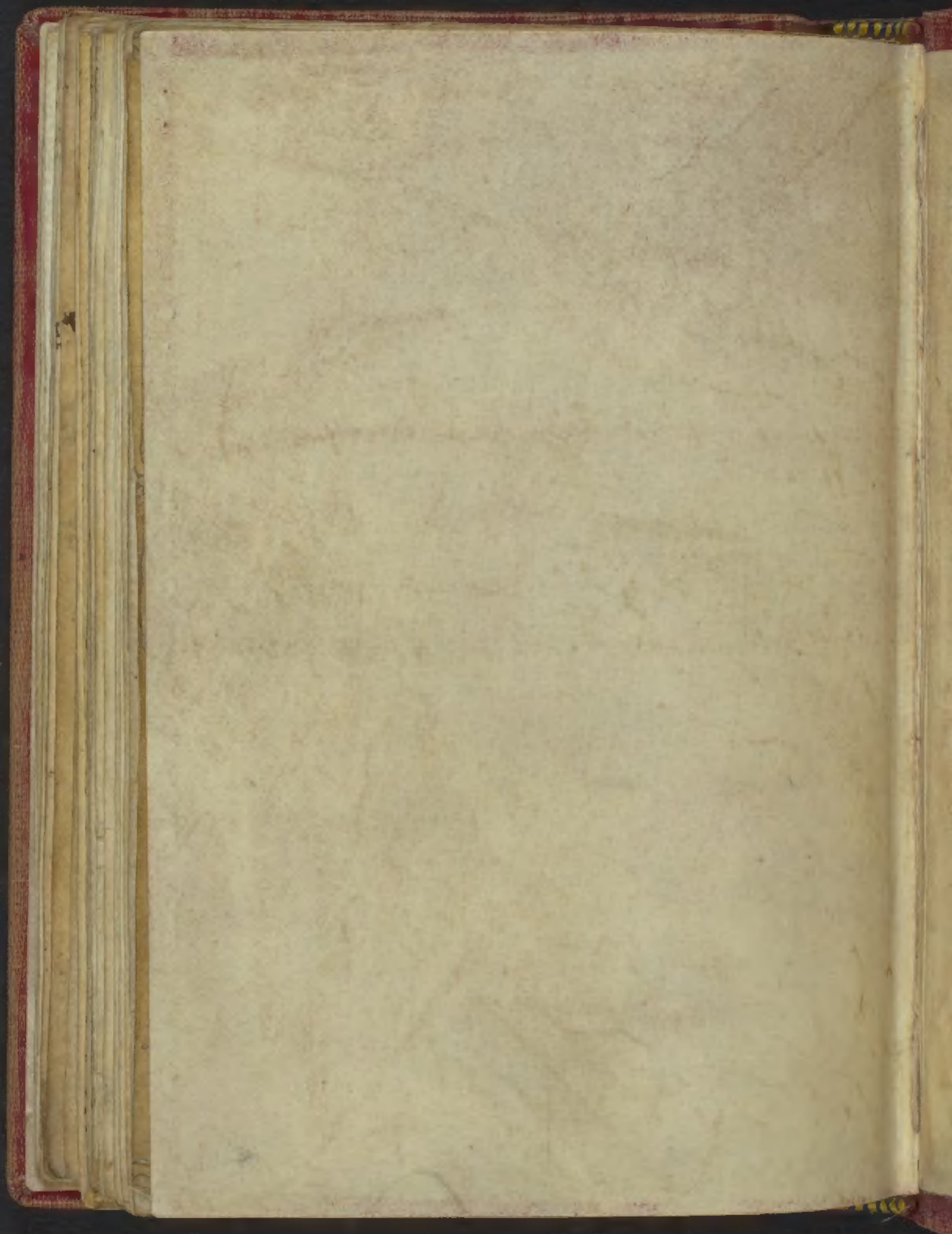
Explicit explicat hūc scriptor est.
hūc libro. At hūc igitur xpi

1104

